

Rapport og planer 2011-2012

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

RAPPORT OG PLANER 2011-2012

FORORD

Rapport og planer 2011-2012 fra Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo følger Kunnskapsdepartementets mal for rapportering fra sektoren. Rapporten, inkludert kapitlet om styrets vurdering av eget arbeid, ble lagt fram for og vedtatt av AHOs styre 28.2.2011. Planer 2012 ble drøftet på styremøtene høsten 2011.

Styrets arbeid i 2011 har fortsatt vært preget av behovet for å bringe oversikt over AHOs økonomi og styrke AHOs ledelse og økonomiforvaltning. Regnskapet for 2012 viser at AHO nå har en god økonomi og kan sette av relativt betydelige midler til oppbygging av fond slik at dette vil omfatte ca. 5% av AHOs budsjett ved årsskiftet 2012/2013. AHO vektlegger nå langsiktig bemannings- og investeringsplanlegging for å kunne håndtere en bedre kontrollert økonomisk situasjon.

Samtidig er det bygget opp ny administrativ ledelse ved tilsetting av økonomidirektør og direktør organisasjon, og AHOs administrasjon er reorganisert. AHO deltar i to større SAK-prosjekter, og i et av disse prosjektene (samarbeid med KHiO og NMH) forutsetter en å oppnå administrative gevinster.

Styret vurderer at AHO har en god faglig utvikling, og at rapporten for 2011 dokumenterer tilfredsstillende utvikling i faglige resultater. Undervisningen er på et meget høyt nivå, og det foretas spisse og veloverveide satsinger innen FoU. Formidlingsaktiviteten er høy og samfunnskontakten omfattende og styrkes av større grad av formalisering av samarbeid med arbeidslivet.

Styret trekker fram to utfordringer som avdekkes i rapport 2011 som spesielt viktige. Den ene dreier seg om relativt lave tall for gjennomførte doktorgrader (4) som representerer en betydelig risiko og som derfor følges grundig opp i planer 2012. Det andre punktet dreier seg om manglende måloppnåelse i antall publiseringspoeng i 2011. Tallene for 2010 var her svært positive, Nedgangen kan være et uttrykk for statistiske tilfeldigheter som oppstår i et lite datamateriale, men innebærer at AHO både må gjennomgå sine målsettinger og måle disse opp mot virkemidlene som tas i bruk.

Overgang til "Cristin" som registreringssystem har gitt utfordringer til hvordan AHO kategoriserer resultater, først og fremst når det gjelder formidling og ulike former for kunstnerisk utviklingsarbeid og verksproduksjon. Dette fører til at interne systemer må revideres og utvikles videre fram til rapporteringen for 2012.

Internasjonalt står AHO som institusjon fortsatt sterkt. Aktiviteten i internasjonalt samarbeid er høy, og aktiviteten koordineres og fokuseres gjennom ny Handlingsplan for internasjonalisering.

Styret legger til grunn at det er iverksatt tilstrekkelige tiltak for å redusere de viktigste risikofaktorene for å nå oppsatte mål, og at en har et godt utgangspunkt for videre utvikling etter strategisk plan, *Strategi 2020*, som vil bli revidert sommeren 2012.

Oslo, 1.3.2012

Rina Brunsell Harsvik
Styreleder

Karl Otto Ellefsen
Rektor

INNHold

Rapport og planer 2011-2012 Forord.....	1
1 Innledning – Styrets vurdering av eget arbeid.....	5
Spesielt om styrets arbeid for styrking av AHOs økonomi og økonomiforvaltning.....	10
Spesielt om styrets arbeid med organisasjonsutvikling	12
Risikostyring og risikovurdering.....	14
2 Resultatrapportering for 2011-2012.....	16
Sektormål 1: Utdanning.....	16
Virksomhetsmål 1.1.....	16
Virksomhetsmål 1.2.....	21
Virksomhetsmål 1.3.....	25
Sektormål 2: Forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid.....	30
Virksomhetsmål 2.1.....	30
Virksomhetsmål 2.3.....	35
Sektormål 3: Formidling og samfunnsoppdrag	41
Virksomhetsmål 3.1.....	42
Virksomhetsmål 3.2.....	47
Sektormål 4: Forvaltning.....	50
Virksomhetsmål 4.1.....	50
Virksomhetsmål 4.2.....	53
Virksomhetsmål 4.3.....	57
Virksomhetsmål 4.4.....	60
2.2 Særskilt rapportering:	62
2.3 Felles føringer for alle statlige virksomheter.....	62
3 Planer for 2012.....	68
Plan for virksomheten i 2012	68
Institusjonens planer for oppfølging av tildelte studieplasser.....	69
Sektormål 1: Utdanning.....	69
Virksomhetsmål 1.1.....	70
Virksomhetsmål 1.2.....	73

Virksomhetsmål 1.3.....	78
Sektormål 2: Forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid.....	78
Virksomhetsmål 2.1.....	78
Virksomhetsmål 2.3.....	82
Sektormål 3: Formidling og samfunnsoppdrag	85
Virksomhetsmål 3.1.....	85
Virksomhetsmål 3.2.....	89
Sektormål 4: Forvaltning.....	92
Virksomhetsmål 4.1.....	92
Virksomhetsmål 4.2.....	94
Virksomhetsmål 4.3.....	97
Virksomhetsmål 4.4.....	97
3.2 Disponering av tildelte midler for 2012	99
Vedlegg: Svar til KD om økning av studieplasser	101

1 STYRETS VURDERING AV EGET ARBEID

STYRETS SAMMENSETNING

AHO gjennomfører nå sin andre styreperiode med ekstern styreleder oppnevnt av departementet og enhetlig faglig/administrativ ledelse med ansatt rektor. Spesielt vil styret framheve at styrets kontrollfunksjon er langt tydeligere ved en slik ordning. De eksterne styremedlemmene representerer supplerende erfaring og kompetanse til de interne representantene og studentrepresentantene.

AHOs styre har i 2011 bestått av:

Styreleder Ågot Valle (sykmeldt fra oktober 2011)
Seniorforsker Per Arild Garnåsjordet (konstituert styreleder fra november 2011 til 1.2.2012)
Direktør Hilde Angelfoss
Rektor Peter Krarup Kjær
Professor Mari Hvattum
Professor Beate Hølmebakk
Førsteamanuensis Steinar Killi
Biblioteksjef Sidsel Moum
Stud. Berit Killingbergtrø Havåg (IDE)
Stud. Hanna Petersson (A)

Spesialrådgiver Rina Brunsell Harsvik er fungerende styreleder fra 1.2. 2012. Harsvik var tidligere varamedlem til styret.

Skolens rektor er Karl Otto Ellefsen som fra 1.1.2010 fungerer i sin tredje periode og den andre perioden som tilsatt rektor.

STYRETS ARBEID

Styret har hatt 7 møter i 2011: 9.2, 25.2, 11.5, 22.6, 29.9, 26.10 og 14.12. I tillegg er det avholdt et styreseminar 26.10 – 27.10.

Saker lagt fram for styret og styrebehandlet i 2011

Styrearbeidet har også i 2011 i stor grad vært preget av økonomispørsmål. Følgende mer overordnede saker er styrebehandlet i 2011:

Økonomi og organisasjon:

- Oppfølging av Tiltakspakke 2 gjennom hele året. Spørsmål knyttet til budsjettoppfølging er tatt opp på alle styremøter gjennom året
- Budsjett 2012, regnskap og tertialvurderinger av regnskap
- Nødvendige budsjettrevisjoner for å følge opp økonomiarbeidet
- Intern budsjettmodell og budsjettfordelingsprinsipper

- Utvikling av prinsipper for internkontroll ved AHO.
- Reorganisering av administrasjonen ved AHO

Strategiske saker

- Handlingsplan for Internasjonalisering
- Oppretting av Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA)
- Handlingsplan for likestillingsarbeidet ved AHO
- Strategier for Institutt for design, Institutt for form, teori og historie og Institutt for arkitektur.
- Etablering av DR (Oslo Research Centre in Design) og RCAT (Research Centre in Architecture and Tectonics.)
- Søknader SFF (OCCAS)
- Rekrutteringsstrategi (1. gangs behandling i styret)
- Risikoanalyser i følge etablerte retningslinjer ved AHO.
- Prioritering av strategiske forskningsmidler og tildeling av forskningsterminer
- Organisering av AHOs forskerutdanning
- SAK-samarbeid, NMH, KHiO og AHO
- SAK-samarbeid, UiT og AHO
- Halvårlige og årlige resultatvurderinger i forhold til virksomhetsplan
- Overtagelse av sydfløyen i Maridalsveien 29
- Tilbakemelding etter NOKUT-godkjenning av AHOs kvalitetssystem for utdanning.

Styreseminar

- Seminar om (1) Forskningsorganisering og (2) Internasjonalisering på NHL i Bergen. Utvikling av Handlingsplan for internasjonalisering i forlengelse av NOKUT – evalueringen av AHOs kvalitetssystem i 2010.

Kvalitetssystem

- Årsrapport studiekvalitet
- Årsrapport AMU
- Revisjon av PhD-forskrift
- Revisjon av Forskrift for masterstudiene ved AHO
- Retningslinjer for AHOs klagenemnd
- Revisjon av retningslinjer for Undervisningsutvalget og Opptaks- og godkjenningsutvalget
- Revisjon av retningslinjer for likestillingsutvalget
- Reviderte funksjonsbeskrivelser for rektor, prorektor, økonomidirektør og direktør organisasjon

- Revisjon av retningslinjer for forskningsrapportering
- Retningslinjer for adressering av vitenskapelige publikasjoner (NY)

Tilsettingsaker

Alle lederstillinger og alle tilsetninger i faglige/vitenskapelige stillinger ut over ett år avgjøres i styret.

- Tilsetting direktør organisasjon
- Tilsetting instituttleder Institutt for urbanisme og landskap
- Tilsetning instituttleder, Institutt for design
- Tilsetting professor, Institutt for form, teori og historie
- Tilsetting professorat i landskapsarkitektur
- Tilsetting i åremålsstillinger i undervisningen i første årskurs
- Forberedelse utlysning av rektorstillingen ved AHO

Styret som kollegialt organ

AHOs styre gjennomfører evaluering av sitt eget arbeid gjennom intern spørreundersøkelse og diskusjon i styret. Dette vil neste gang skje våren 2012. I tillegg til ordinære styremøter arrangeres det årlig et styreseminar som både gir anledning til grundigere diskusjoner i utvalgte saker, fordypning i aktuelle tema og som ikke minst styrker de kollegiale forbindelsene.

Styreseminaret i 2011 var todelt. I den første delen var tema forskningsorganisering ved AHO. Den andre delen tok opp internasjonalisering som tema. I begge diskusjoner ble Handelshøgskolen i Bergen brukt som eksempel og sammenligningsgrunnlag. Seminaret ble holdt ved NHH.

Normalt drøfter styret seg fram til enstemmige vedtak og protokolltilførsler skjer kun unntaksvis. Styret mener at det fungerer godt som kollegialt organ og at styrearbeidet preges av åpenhet. En mener at det ikke er alvorlige svakheter i styrets arbeid og at styrets ansvar blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte.

Kortsiktige og langsiktige mål

Styret vurderer AHO som en vitenskapelig høgskole med tydelig profil, som arbeider innenfor avgrensede fagfelt, og som har etablert klare overordnede mål for egen virksomhet. Generelt sett er det styrets syn at denne styreperioden i svært mange spørsmål dreier seg om gjennomføring og ikke etablering av nye målformuleringer. I *Strategi 2020* formuleres dette slik: "AHO har allerede etablerte institusjonelle og faglige strategier, som er tydelig formulert i den strategiske planen for 2006-2010 (revidert i 2008). Strategi 2020 bygger videre på skolens etablerte målformuleringer og strategier, og gir konkret innhold til de strategiske beslutningene."

De langsiktige målene for institusjonen ble evaluert og revidert i forbindelse med utvikling av ny strategisk plan som styret har vedtatt. AHOs mål om å styrke sin stilling som fremragende,

internasjonalt orientert og spesialisert universitet som prioriterer dybde framfor faglig bredde, er i denne planen konkretisert i forhold til ulike sektormål.

Strategi 2020 summerer opp disse hovedutfordringene for AHO:

- *Å opprettholde og styrke faglig kvalitet målt opp mot intensjoner om å være et internasjonalt sett fremragende lærested.*
- *Å utvikle forpliktende faglige internasjonale og nasjonale nettverkssamarbeid innenfor prioriterte felter.*
- *Å videreutvikle institusjonelle samarbeid som fører til bedre og mer bærekraftige administrative løsninger og gir bedre fundament for utvikling av faglig kvalitet.*

Målene for 2012 slik de er formulert i plandelen til dette dokumentet er oppsummert på denne måten:

- *Å styrke entusiasme og tiltakslust i den faglige delen av organisasjonen slik at alle de fire institutter fungerer som produktive arbeidsfelleskap.*
- *Å få de administrative systemene til å fungere optimalt gjennom å utvikle ledelse og samhandling.*
- *Å opprettholde og styrke faglig kvalitet målt opp mot intensjoner om å være et internasjonalt sett fremragende lærested.*
- *Å sette i verk tiltak i Handlingsplanen for internasjonalisering.*
- *På bakgrunn av en forbedret økonomisk situasjon å styrke langtidsplanlegging av bemanning, faglige satsinger og investeringer.*
- *Å videreutvikle det institusjonelle samarbeidet med KHiO og NMH for utnytte institusjonenes profileringspotensiale, oppnå bedre og mer bærekraftige administrative løsninger og gi et sikrere fundament for videreutvikling av faglig kvalitet.*
- *Å videreutvikle SAK-samarbeidet med UiT om utdanning i landskapsarkitektur og et akademi for landskapsarkitektur i Tromsø.*

Strategi for målstyring - Styrets arbeid med strategisk planlegging

AHOs plan- og rapporteringsprosesser er beskrevet i et styringshjul, og det utarbeides halvårige planer for styrets arbeid. AHO arbeider med en lengre planleggingshorisont (2020) i det overordnede strategiske dokumentet. Den lange planleggingshorisonten for *Strategi 2020* fører til at årsplanene som styrevedtas og rapporteres i *Rapport og planer* får en viktigere strategisk betydning.

Planen suppleres med ulike strategiske dokumenter som styrebehandles. På den faglige siden er strategier/tiltaksplaner (2015) for institutter og forskningssentra her de viktigste. Styret vedtar (eller tar til etterretning) alle strategiske dokumenter og deltar også i utvikling av planene ved at de diskuteres i styret i løpet av prosessen.

I 2011 har strategier for institutter og forskingssentra, samt handlingsplan for internasjonalisering vært de viktigste strategiske arbeidene.

AHO følger en strukturert prosess for planrevisjon og evaluering av større tiltak opp mot målsettinger i strategisk plan. Styret har i seinere år lagt økt vekt på årlige risikovurderinger som grunnlag for årsplaner. Styret blir forelagt halvårige virksomhetsrapporter som danner grunnlag for revisjoner av budsjetter og planer.

Styret blir holdt løpende orientert om daglig drift ved rektors rapport til hvert styremøte. Styreleder blir også orientert gjennom jevnlige møter med rektor. Styrets strategiske ansvar kommer fram i spørsmål knyttet til organisering, budsjettarbeidet, beslutninger om evalueringer, fastsetting av retningslinjer og rutiner osv. Halvårige virksomhetsrapporter og budsjettrevisjoner er viktige i styrets planarbeid og kontrollfunksjon.

Styret får en muntlig rapport fra etatsstyringsmøtet i det påfølgende styremøtet. Departementets notat etter møtet blir lagt fram for styret til drøfting.

Styrets oppfatning er at kompleksiteten i AHOs strategier, handlingsplaner og andre målstyringsdokumenter er blitt for stor og at det er behov for en forenkling. Gjennomgang av behovet for strategiske dokumenter og AHOs styringshjul vil bli gjennomført i 2012.

Kvalitet i utdanning, forskning og formidling

AHO har de senere årene økt i størrelse. Styret har gjennom opptaksstrategien satt en ramme om et totalantall studenter på ca. 750. Styret ser lite som tyder på at dette har ført til redusert kvalitet på undervisningen ved AHO. Snarere synes det som om at studierevisjoner – som arbeidet for å styrke grunnundervisningen – har ført til styrket studiekvalitet. Det er i 2011/2012 gjennomført et betydelig arbeid for å revidere AHOs studieplaner og utvikle et godt kvalifikasjonsrammeverk.

Styret har tatt tilbakemeldingen fra NOKUT-evalueringen om viktigheten av å ha fokus på internasjonalisering alvorlig. En institusjon med mål om "excellence" må i større grad enn det AHO i dag gjør, systematisere sitt internasjonale arbeid og utsette fagmiljøene for internasjonal kvalitetsvurdering og vurdering opp mot kvalitet på andre sammenlignbare internasjonale læresteder. Dette er tatt vare på gjennom Handlingsplanen for internasjonalisering. NOKUT-evalueringen har også ført til at AHO gjennom 2011 har revidert sin diplomordning (master thesis) både for å oppnå bedre resultat kvalitet, bedre samordning mellom AHOs FoU og studentenes diplomer, bedre kvalitetskontroll og bedre læringsmiljø.

FoU-aktiviteten skjer nå i stor grad i regi av forskningssentrene og styres mer enn tidligere av sentrenes prioriteringer. Styret mener fortsatt at for få av AHOs tilsatte gjennomfører systematisk FoU-arbeid som resulterer i meritterende publisering eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

Formidlingsaktiviteten ved AHO er etter styrets oppfatning høy og tendensen er økt samfunnskontakt, større innsats i formidlingsaktiviteter og større deltagelse i samfunnsdebatten innenfor AHOs fagfelt.

Relativt lave tall for gjennomførte doktorgrader (4) representerer en betydelig risiko og følges grundig opp i planer 2012. Manglende måloppnåelse i antall publiseringspoeng kan være et uttrykk for statistiske tilfeldigheter som oppstår i et lite datamateriale, men innebærer at AHO både må gjennomgå sine målsettinger og måle disse opp mot virkemidlene som tas i bruk.

RSA og samfunnskontakt

AHO har valgt en modell for Råd for samarbeid med arbeidslivet der egne råd er etablert på hvert av de instituttene som i størst grad er praksis- og arbeidslivsorienterte. Dette gjelder Institutt for arkitektur, Institutt for urbanisme og landskap og Institutt for design. Disse rådene brukes i det løpende utviklingsarbeidet først og fremst på instituttens forskingssentra. De tre rådene samles 1-2 ganger i året og utvikler og diskuterer da strategiske spørsmål knyttet til samfunnskontakt som omfatter AHO som helhet. Systemet ble etablert i 2011, men det konkrete arbeidet er satt i verk i 2012.

SPESIELT OM ARBEIDET FOR STYRKING AV AHOS ØKONOMI OG ØKONOMIFORVALTNING

Etter etatsstyringsmøtet våren 2010 ba Kunnskapsdepartementet "*styret ta grep for å skaffe seg oversikt over den reelle økonomiske stillingen og gjennomføre de tiltak som er nødvendige for å rette opp situasjonen. Departementet understreker at det er viktig for høgskolen å etablere et tilfredsstillende økonomisk handlingsrom slik at institusjonen fokuserer på faglig utvikling og arbeidet med ny strategisk plan.*"

Dette er både organisatorisk og i forhold til budsjett gjennomført i 2010 og 2011. Departementet merker seg i referatet fra etatsstyringsmøtet i 2011 "*AHO arbeider videre med å få i stand en tilfredsstillende økonomiforvaltning og har etablert fase 2 i den administrative tiltakspakken. Departementet har bedt om å få kopier av rapporteringene til styret, for å kunne følge opp at gjennomføringen går etter planen.*"

Tiltakspakke 2 er gjennomført i 2011 og endelig styrebehandlet i februar 2012. Fokusområder for både KD og RR har blant annet vært revisjonsbrevet vedrørende regnskapet for 2010, anskaffelser og arbeid med forebygging av misligheter. Styret er orientert om arbeidet med Tiltakspakke 2 i styremøtene i februar, mai, september og desember 2011.

Det har vært arbeidet mye med kvalitetssikring av regnskapet og regnskapsføring gjennom hele 2011. Krav til attestering og anvisning av bilag er innskjerpet, likeså arkivering. Det gjennomføres tertialvise kontroller av bilagene og bilagsarkivering. PwC, som vi har inngått rammeavtale med om kjøp av konsulenttenester innenfor økonomiområdet, har bistått på ulike områder og i forbindelse med tertialavslutningene og årsoppgjøret.

Prosjekter

Før sommerferien ble det avholdt møter med instituttleder og prosjektledere for en full gjennomgang av prosjektporteføljen. Rapporteringen på prosjektene må fortsatt forbedres. Det ble avdekket behov for mer aggregerte rapporter.

Alle rutinebeskrivelser på området er oppdatert og nye utarbeidet. Med hjelp fra PwC har vi tatt i bruk Excellerator for rapportering på prosjektene. Det er laget et nytt registreringsystem for oppretting av nye prosjekter, med egne regneark for budsjetter og for oppfølging. Regnskapsføringen vil også endres noe fra nytt år, da egenfinansiering vil bli ført og belastet prosjektene.

Rutinebeskrivelser

Alle rutinebeskrivelsene på økonomiområdet er gjennomgått, oppdatert og manglende rutiner utarbeidet.

Anskaffelser

Det er gjennomført en intern revisjon av anskaffelser på IKT-området for å sikre at anskaffelser følger reglementet og nødvendig dokumentasjon blir arkivert på korrekt måte. Det er også gjort tilsvarende blant annet på Institutt for design som også har et visst omfang på sine anskaffelser.

Oppfølging av selvtest for anskaffelser med tiltaksplan ble behandlet på styremøtet 14.2.12.

Det er også nedsatt en prosjektgruppe innenfor SAK-samarbeidet (AHO, KHiO og NMH) som arbeider med området.

Elektroniske bestillinger

I forbindelse med innføring av innkjøpssystem (bestillingssystem) har to ansatte i økonomiavdelingen nå vært på opplæring i bruken av dette systemet. Systemet er felles for hele sektoren og det er fra KDs side ønskelig at flest mulig institusjoner tar dette i bruk. Målet for 2012 er å få alle Uninett-avtaler inn i systemet slik at all bruk av avtalene gjøres gjennom dette systemet.

Kapasitet og arbeidsfordeling i økonomiavdelingen

Kapasiteten og kompetansen i økonomiavdelingen er et felt som det arbeides kontinuerlig med. Det er ansatt en person i ett års engasjement på full tid som erstatning for en medarbeider som for tiden arbeider 40 % etter et års sykefravær.

Internkontroll

Arbeid med internkontroll tas videre som del av SAK-samarbeidet. Det er nedsatt en prosjektgruppe med representanter for de tre enhetene. Gruppen vil bli ledet av AHO v/økonomidirektør. Generelt har internkontroll fokus i alt arbeid som gjøres i økonomiforvaltningen og tiltak iverksettes der vi ser det er behov for det.

Fokus i 2012

SAK- samarbeidet med Kunsthøgskolen og Musikkhøgskolen har resultert i et vedtatt samarbeid innenfor områdene innkjøp, internkontroll og en gjennomgang av lønnsprosessene. Dette vil bidra til en ytterligere heving av kvaliteten på regnskap og økonomiforvaltning.

Bedring av den interne kommunikasjonen med avdelinger og institutter vil prioriteres i 2012. Dette er viktig for å få til en ytterligere forbedring av AHOs økonomistyring og budsjettoppfølging.

Internt i økonomiavdelingen er det nødvendig å sette i gang tiltak for opplæring av ansatte på ulike områder, for å få til en mer effektiv ressursbruk og frigjøring av tid til blant annet anskaffelsesområdet.

SPESIELT OM STYRETS ARBEID MED ORGANISASJONSUTVIKLING

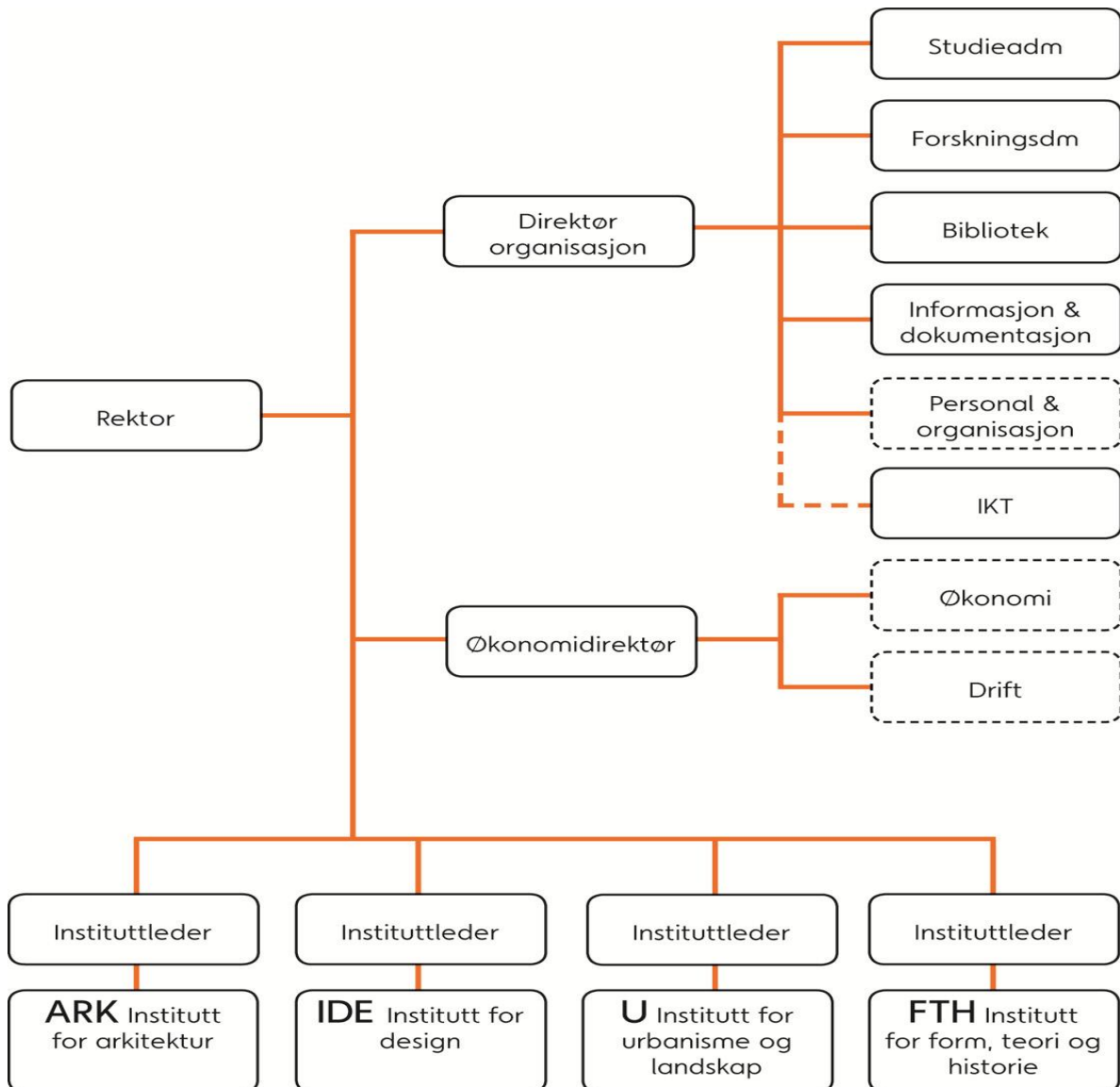
AHO har siden høsten 2010 gjennomført et omfattende arbeid med administrativ omorganisering. AHO er nå administrativt organisert med to direktører som har ansvar for hver sin del av administrasjonen:

Økonomidirektør (økonomi og drift) og Direktør organisasjon (Studieadministrasjon, FoU-administrasjon, Bibliotek, Personal og Informasjon). Styret har vedtatt oppretting av en informasjonsavdeling som også omfatter sentralbord/resepsjon og arkiv. Det utlyses stilling som informasjonsleder til denne avdelingen.

Styret har besluttet at en skal vurdere IKT-avdelingens handlingsalternativer, arbeidsoppgaver og bemanning før denne endelig plasseres i organisasjonsstrukturen.

Styrets oppfatning er at AHO har en relativ enkel organisasjonsstruktur på faglig side. Instituttene er grunneheter. Ansvar for all undervisning, formidling og FoU-arbeid som skjer på instituttene hører inn under instituttlederne som rapporterer direkte til rektor. Forskningssentrene er redskaper for å organisere og profilere FoU-arbeid innenfor instituttene. Faggruppene er uformelle enheter innenfor instituttene sin driver undervisning innenfor spesifikke fagfelt. Etter styrets oppfatning stiller denne faglige organiseringen meget store krav til kvalitet på instituttledelse. For øvrig er organiseringen ubyråkratisk og ukomplisert.

I forbindelse med forarbeidet for utlysning av rektorstillingen ved AHO ble det tatt initiativ til en diskusjon om revidering av organisasjonsstrukturen på faglig side. Dette ville innebære en ny fakultetsstruktur ved AHO. Styret mener denne diskusjonen er prematur. Resultater av SAK-utredninger kan derimot føre til at det blir nødvendig å revurdere den faglige organiseringen ved AHO.

NY ORGANISASJONSSTRUKTUR VED AHO:**Oppfølging av etatsstyringsmøtet 2011**

Kunnskapsdepartementet ga skriftlig tilbakemelding fra etatsstyringsmøtet 13.5.2011. Styret har redegjort for arbeidet med økonomiforvaltning, organisasjon og undervisningskvalitet. Andre punkter referert fra etatsstyringsmøtet som er fulgt opp spesielt:

- Kunnskapsdepartementet påpeker at studiet i landskapsarkitektur fremdeles er i oppbyggingsfasen, at det vil ha en annen profil enn UMB og at samarbeidet med UiT vil bidra til sterkere naturvitenskapelig kompetanse og nordområdeprofil. Styret har fulgt opp dette ved å formalisere satsingen og har deltatt i utvikling av handlingsplaner og sørget for

ressurser til satsingen. Det følges opp i 2012 med planlagt opptak av studenter til studier i landskapsarkitektur i Tromsø høsten 2013.

- Departementet peker på at Strategi 2020 er svakere på nasjonalt samarbeid enn på internasjonalt nettverkssamarbeid. Internasjonaliseringsarbeidet er styrket gjennom Handlingsplan for internasjonalisering. SAK-samarbeidet er nå ved siden av samarbeidet med UiT konsentrert om utvikling av faglig samarbeid, administrativt samarbeid og profileringssamarbeid mellom KHiO, NMH og AHO.
- Råd for samarbeid med arbeidslivet er rapportert om i pkt. 2.2 Særskilt rapportering.
- Undervisningstilbud i innovasjon og entreprenørskap etableres i samarbeid med NMH og KHiO.
- Samarbeid med samfunns- og næringsliv er sentrale utviklingsoppgaver for forskningssentrene ved AHO. AHO har etablert en prorektorrolle med ansvar for å videreutvikle samarbeidet.
- Oppdragsinntektene har økt i 2011 slik at AHO etter første tertial i 2012 vil ha positiv egenkapital.
- Det er gjennom hele 2011 arbeidet for å forbedre rutineene for anskaffelser. Utvikling av en felles innkjøpsfunksjon er en del av det administrative prosjektet i SAK 2 (2012).
- AHO har formelt sett overtatt ansvaret for sydfløyen i Maridalsveien 29 fra Statsbygg og fremleier arealene. AHO ønsker å diskutere arealbehov generelt og sydfløyen spesielt på etatsstyringsmøtet våren 2012.

RISIKOSTYRING OG RISIKOVURDERINGER

AHO har etablert retningslinjer for risikostyring fastsatt av styret 12.2.2009. Risikovurderinger er nå del av AHOs årlige planleggingssyklus og integrert i rapportering til Kunnskapsdepartementet.

Det gjennomføres årlige risikovurderinger i forhold til alle virksomhetsmål. I risikomatriksen vurderes også sannsynlighet og relativ betydning av risikofaktor, og det presiseres tiltak for å redusere konsekvenser eller sannsynlighet. Risikoanalysene styrebehandles og resultatet danner viktige premisser for virksomhetsplanene og aktuelle tiltaksplaner. På denne måten har styret mulighet til å fokusere på særskilte risikoområder og initiere analyser og særskilte tiltak.

Risikovurderingene fører til at styret i 2012 særlig vil følge opp videreføring av arbeidet med:

- Videre utvikling av retningslinjer og rutiner med vekt på internkontroll, internregnskap og internrapportering.
- Økning i oppdragsvirksomheten.
- PhD-utdanning og gjennomstrømming,
- Vitenskapelig publisering,
- RSA og samfunnskontakt
- Internasjonalisering og AHOs resultat kvalitet innenfor utdanning og forskning.
- Søkning til AHO.
- Profilering og omdømme.

- SAK-samarbeid, kvalitet på utredninger, oppfølging og utvikling og gjennomføring av tiltak.
- Langsiktige bemannings- og investeringsplaner.

2 RESULTATRAPPORTERING FOR 2011

SEKTORMÅL 1: UTDANNING

Universiteter og høyskoler skal tilby utdanning av høy internasjonal kvalitet som er basert på det fremste innenfor forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap.

Generelt om AHOs oppfølging av sektormålet i 2011

Søkertallene til AHO har gått noe ned, men antall søknader pr studieplass er fortsatt høye. Selv om ekstra innsats er satt inn for industridesignstudiet, har ikke søknadstallene for dette studiet økt. Innsatsen for å fremme studiets kvalitet og egenart er derfor videreført i 2011/2012|

AHO har i 2011 utarbeidet handlingsplan for internasjonalisering, i henhold til NOKUTs anbefalinger fra 2010. I handlingsplanen er det lagt vekt på: internasjonaliseringsarbeidet på institusjonsnivå, innenfor fagfeltet design og nødvendig formalisering av forskningssentrene nettverk. I tillegg legges det vekt på administrative støttetiltak.

AHO kvalitetssikrer grunnundervisningen i arkitektur og industridesign fram mot studieplanen 2012/13. Prosessene med dette er i rute og noen endringer er satt i verk i 2011. Det er etablert programkoordinatorer og undervisningsansvaret er fordelt slik at hver av de tre arkitekturinstituttene har ansvaret for ett år hver. For industridesignstudiet vil endringene føre til bedre forberedelse for studentenes valg av retning på masternivå.

Det har i 2011 vært satt i gang en rekke tiltak for å bedre landskapsutdanningen ved AHO. Den faste bemanningen er styrket, planer for studiekurs er kvalitetssikret og curriculum er revidert. Disse tiltakene ses i sammenheng med samarbeidet med UiT om grunnutdanning i landskapsarkitektur ved UiT og felles mastergrad mellom UiT og AHO.

Samtidig har det vært gjennomført en prosess for å revidere diplomprosedyrene (masteroppgavene) ved AHO. Målet er høyere kvalitet på diplomarbeidene, sterkere FoU-sammenheng i oppgavene og bedre kvalitetssikring av kompetanse. Endringene settes i verk høsten 2012 og vil bli rapportert i Rapport og planer 2012-2013.

AHO vurderer læringsmiljøet som godt og studentevalueringer viser dette. På grunn av små kurs og relativt lav deltakelse på semesterevalueringene har vi imidlertid ikke vært fornøyd med dokumentasjonen. Ekstra tiltak har gitt en økning i respondentene på 15 % i høstsemesteret 2011 og svarprosent nærmer seg nå 70 %.

AHO har gjennom 2011 arbeidet med kvalifikasjonsrammeverket etter nasjonal mal for studieprogrammene. Dette rammeverket er nå i sin slutfase og vil være på plass til studieplanen 2012/13.

VIRKSOMHETSMÅL 1.1

Universiteter og høyskoler skal utdanne kandidater med høy kompetanse med relevans for samfunnets behov.

Resultatmål og oppnådde resultater

DELMÅL 1.1.1

AHO skal videreutvikle sitt internasjonale omdømme som et fremragende lærested innenfor våre fag. Høy kvalitet skal dokumenteres gjennom fagevalueringer og sammenligninger med internasjonale læresteder.

Resultatmål 1

AHO skal i løpet av høsten 2011 utvikle et system for sammenligning av resultat kvalitet med andre relevante internasjonale læresteder. Første omfattende sammenligning skal gjennomføres i 2012.

Tiltaket er i ferd med å bli gjennomført. En sammenligning av designstudiet ved AHO med Konstfack i Stockholm og Designskolen i Kolding gjennomføres i 2012. Internasjonal evaluering av arkitektur- og designstudiene gjennomføres våren 2013.

Resultatmål 2

AHO skal gjennomføre fagevalueringer av AHOs programmer for grunnundervisningen. Opplegg vedtas høsten 2011 og evalueringen skal gjennomføres i 2012.

Evaluering gjennomføres høst 2012.

DELMÅL 1.1.2

AHO skal videreutvikle faglig brede 3-årige grunnutdanninger med høy pedagogisk kvalitet. Programmene i grunnundervisningen skal gi grunnlag for frihet til spesialisering og eksperimentering i masterdelen av studiene.

Resultatmål 1

I løpet av 2011 skal det foreligge reviderte og komplette studieplaner for grunnundervisningen innenfor begge studieretninger. Studieplanen skal styrke det profesjonsfaglige grunnlaget og inneholde tiltak for å sikre og evaluere kvaliteten på kandidatene etter tre års grunnutdanning.

Tiltaket er gjennomført og stadfestes gjennom studieplan for 2012/2013. Institutt for design har utviklet nye studieplaner for grunnundervisningen med tanke på å forberede studentene til valg av spesialisering på masternivå, hvor det vil bli undervist i retningene produktdesign, interaksjonsdesign og system- og tjenstedesign. Denne endringen vil medføre at kursene på masternivå kan starte på et faglig høyere nivå. Noen av endringene er gjennomført i 2011/12, men den gjennomgående planen blir virksom fra 2012/13.

Ansvar for grunnundervisningen i arkitekturstudiet er endret ved at studiet har en felles koordinator og ansvaret for de enkelte tre årene er fordelt mellom arkitekturinstituttene. Institutt for form, teori og historie har ansvar for første år, Institutt for arkitektur for 2. år og Institutt for urbanisme og landskap for 3. år. Dette vil gi studentene kontinuitet og mulighet til å fordype seg mer innenfor de aktuelle områdene. Studieplanen er gjennomgått og forbedret, og ansvar for undervisningsledelse er tydeligere enn før.

Resultatmål 2

I samarbeid med UiT gjennomføres planlegging av ny grunnutdanning i landskapsarkitektur fra høsten 2012. Grunnutdanningen ved UiT skal planlegges våren 2011 og vedtas i de to institusjonsstyrene før sommeren 2011.

Det er utarbeidet konkrete studieplaner for bachelorstudium i landskapsarkitektur i samarbeid med UiT. UiT og AHOs styrer behandler samarbeidsavtale og studieplan våren 2012. Programmet er blitt noe forsinket, men er forutsatt å starte opp i Tromsø høsten 2013.

DELMÅL 1.1.3

Masterutdanningene skal tematisk knyttes til AHOs FoU-aktivitet. Dette skal styrke kunnskapsgrunnlaget for utdanningene og gi prosjektarbeidene en større grad av eksperimentell karakter og profesjonalitet. Masterutdanningene skal både ha preg av forskningsbasert undervisning og undervisningsbasert forskning.

Resultatmål

50 % av studiekurs i masterundervisningen skal drive utviklingsarbeid med tydelig og formalisert FoU-tilknytning.

Ved Institutt for Form, teori og historie har to av masterkursene; *Kunsthall i Roma* og *Arkitektur på utstilling* vært forskningsbaserte og knyttet til pågående forskningsprosjekter i FTH/OCCAS. Alle fordypningskursene er forskningsbaserte, og knyttet til lærernes forskningsprosjekter.

Institutt for urbanisme har i høstsemesteret hatt ett studiekurs knyttet til *Urban Challenges-programmet*.

Institutt for design hadde våren 2011 to av fire studiekurs som var tilknyttet forsknings- og utviklingsprosjekter; *AT ONE* og *Ulstein*. I høstsemesteret var ett av tre kurs FoU-tilknyttet.

Ved Institutt for arkitektur pågår en betydelig revisjon av masterstudiene som vil komme til uttrykk i studieplanen for 2012-2013. Diskusjonen dreier seg om forholdet mellom profesjonsopplæring og direkte FoU-tilknyttede masterkurs.

Dette skulle tilsi at tre av instituttene har oppfylt kravet om at 50 % av studiekurs på masternivå driver utviklingsarbeid med tydelig FoU-tilknytning. I tillegg er noen av fordypningskursene direkte tilknyttet FoU-virksomheten.

DELMÅL 1.1.4

AHO vil etablere tydeligere undervisningsprogrammer på masternivå og legge til rette for spesialisering. AHO vil samtidig fortsatt opprettholde et bredt studietilbud der den enkelte student gjennom sine fagvalg velger sin individuelle spesialisering og sin fagprofil.

Resultatmål 1

Diplomordningen ("Master Thesis") ved AHO skal gjennomgås og ny ordning settes ut i livet i 2012. Gjennomgangen skal omfatte:

- *Omfang av diplomarbeidet. Struktur i veiledning og sammenheng med den øvrige mastergradsundervisningen på høyere nivå.*
- *Krav til oppgavestilling og resultat.*

- *Sensurordning.*

AHO er i ferd med å gjennomføre endringer i diplomordningen; omfang, struktur, veiledning, sensurordning og administrativ organisering. Endringen skal inn i studieplan 2012/13, og vil få full effekt høsten 2012. Nyordningen vil gi kandidatene en tryggere plattform for sin masteroppgave i og med at de vil arbeide innenfor samme tema i to semestre med intern evaluering før de gis anledning til å gå løs på den endelige masteroppgaven. Likeledes vil sensurordning og administrativ organisering gjennomgå en endring slik at det totale systemet rundt sensurering vil være bedre tilpasset dagens utdanning og krav til profesjonsutøvelse.

Resultatmål 2

Alle institutter skal utvikle undervisningsprogrammer på masternivå. Reviderte undervisningsprogrammer innarbeides i studieplan 2012 – 2013.

Institutt for Form, teori og historie bygger opp en større portfolio av masterstudio (ideelt sett 2 per semester). Mellom disse studiekursene vil det være en rekke forbindelser/faglige sammenhenger, som gjør at studentene vil kunne ha glede av å ta forskjellige FTH-studio. Målet er både å styrke FoU-tilknytningen og å gi studentene kunnskap som gir bakgrunn for å velge spesialiseringer og yrkeskarrierer utover de prosjekteringsfagene som har vært kjernen i AHOs utdanninger.

Institutt for urbanisme og landskap har utviklet og innarbeidet tre retninger innenfor masterundervisningen; Urban Design, Urban Challenges og Landskapsarkitektur/Landskapsurbanisme.

Institutt for design har utarbeidet tydelige retninger innenfor sine undervisningsprogrammer (produktdesign, interaksjonsdesign, system- og servicedesign). Sammen med omorganiseringen av diplomordningen vil dette gi studentene en spesialisering innenfor studieprogrammet.

Revisjon av studieprogrammene ved Institutt for arkitektur er ikke ferdigstilt men vil foreligge i april 2012 ved vedtak av studieplan 2012-2013.

Resultatmål 3

Det skal i løpet av 2011 utvikles reviderte, compatible og kompletterende planer for masterutdanningene i landskapsarkitektur ved UiT og ved AHO.

Studieplaner for masterutdanningene ved UiT og AHO er utarbeidet. Det er ikke avklart tidspunkt for oppstart av masterstudier ved UiT. Dette kan skje ved opptak direkte til masterstudiene eller etter at tre år med bachelorstudier er gjennomført (2016).

Resultatmål 4

I samsvar med resultatene fra kandidatundersøkelsen gjennomført i 2010 vil AHO sette i verk en rekke tiltak:

- *Vekt på formidling og skriftlig presentasjon av prosjektinnhold i framlegging og sensur av prosjekter.*
- *Fortsatt styrking av profesjonskunnskapens del av studieplanen i grunnundervisningen.*

- *Større grad av gruppearbeid i masterundervisningen. Tiltak for å styrke studentenes flerfaglige forståelse av arkitektur, urbanisme, landskapsarkitektur og design.*
- *Undersøkelse om arbeidslivets vurdering av kompetansen til kandidater fra AHO (2012).*

Tiltakene presiseres i en egen plan fra Undervisningsutvalget som legges fram til orientering for AHOs styre.

- En har valgt ikke å legge fram en egen plan for gjennomføring av tiltakene for styret. Rapportering til styret skjer ved framlegging av Årsrapport for studiekvalitet for styret (april 2012).
- Vekt på formidling og skriftlig presentasjon i framlegging er tatt opp av Undervisningsutvalget og tatt inn i Studieplan 2012 – 2013.
- Grunnundervisningen er revidert med større fokus på profesjonskunnskap.
- Det er innført større grad av gruppearbeid på masterkursene. Innenfor Institutt for urbanisme og landskap og Institutt for design gjelder dette både studiekurs (24 sp) og fordypningskurs (6 sp). I tillegg er det etablert kurs som innebærer samarbeid mellom studenter på tvers av studieprogrammene. Det har også vært tverrfaglig samarbeid med studenter fra KHiO, HiOA, UiO, Fagskolen og Sogn vg skole. Institutt for design har dessuten lang erfaring med samarbeid med bedrifter. I 2011 var samarbeidspartnerne bl.a. Ulstein Power & Control og bedriftspartnerne innenfor CSI-samarbeidet (Center for Service Innovation).
- AHO har utarbeidet en spørreundersøkelse om arbeidslivets vurdering av kompetansen til kandidater fra AHO. Undersøkelsen sendes ut i vårsemesteret, for framlegging i løpet av høstsemesteret.

DELMÅL 1.1.5

AHO vil arbeide for å opprettholde den meget store søkningen til både de gjennomgående studiene og til masterstudiene.

Resultatmål:

20 % økning av søkningen til industrideignstudiet målt mot søkning 2010 (førsteprioritetssøkere).

20 % økning i antall kandidater som leverer hjemmeoppgave til vurdering.

AHO nådde ikke målet om økning i antall førsteprioritetssøkere eller kandidater som leverte hjemmeoppgaven i 2011. Det ble i 2011 derfor satt i gang ekstra tiltak mot søknader 2012, spesielt rettet mot industrideignstudiet. Satsingen innebærer bedre kommunikasjon på web fra AHO til søkerne, utvikling av AHOs hjemmesider, bedre programmert messedeltagelse, felles "åpen dag" med KHiO og fagbesøk til videregående skoler.

Rapportering under virksomhetsmål 1.1

STYRINGSPARAMETER		RESULTAT			AMBISJONS- NIVÅ
		2009	2010	2011	2011
ANTALL PRIMÆRSØKERE PER STUDIEPLASS	ARK	9,8	11,17	10,55	12
	IDE	4,8	4,57	3,23	6,5
	totalt	8,41	8,97	8,11	9
STUDIETILBUD I SAMARBEID MED ANDRE INSTITUSJONER		2	2	0	3
ANTALL UTEKSAMINERTE KANDIDATER FORDELT PÅ UTVALGTE OMRÅDER	ARK	64	60	58	80
	IDE	22	32	26	30
	LA	2	3	6	6
	sum	88	95	90	116

• Antall kvalifiserte førstevalgssøkere per studieplass. Kvalifiserte førstevalgssøkere pr studieplass var i 2011 0,83 for industridesignstudiet og 1,43 for arkitekturstudiet. AHO definerer at søker er kvalifisert dersom han/hun har generell studiekompetanse og bestått opptaksprøve (skoleoppgave) med min. 60 poeng.

Søknad til masternivå, 2008-11

	2008	2009	2010	2011
MA ARK	66	121	182	261
MA IDE	33	45	68	100
MA LAND	20	29	55	87

Opptak til masternivå, 2008-11

	2008	2009	2010	2011
MA ARK	14	17	20*	11
MA IDE	15	19	17	12
MA LAND	9	15	13	17

*) inklusiv to studenter fra Makerere University på kvoteprogrammet

Totalt opptak gjennom Samordna opptak (opptak til 1. og 2. år)

	Sum opptak	Kvinner	Opptak 2. år	Reservert plass 2011	Opptak 1. år
MA ARK	59	35	5	1	54
MA IDE	31	19	1	0	30

VIRKSOMHETSMÅL 1.2

Vitenskapelige høyskoler skal tilby et godt læringsmiljø med undervisnings- og vurderingsformer som sikrer faglig innhold, læringsutbytte og god gjennomstrømning.

Resultatmål og oppnådde resultater:

DELMÅL 1.2.1

AHO skal opprettholde et læringsmiljø som fremmer studentenes læringsutbytte best mulig. Høy faglig kvalitet og godt læringsmiljø er AHOs viktigste konkurransefortrinn for rekruttering av studenter. Den fysiske infrastrukturen skal prioriteres høyere.

Tilgang til fremtidsrettet infrastruktur er en forutsetning for høy faglig kvalitet. AHO skal sikre gode bibliotek- og IKT-tjenester og samarbeide om nasjonale fellesløsninger. For å kunne møte kravene til en effektiv profesjonsutdanning, eksperimentering, forskning og individuell spesialisering, vil AHO tilstrebe å ligge teknologisk i forkant.

Resultatmål 1

AHO skal minimum opprettholde de høye kvalitetene som kommer til uttrykk i evalueringene av undervisningskvalitet og læringsmiljø i undersøkelsene vår og høst 2010.

Høsten 2011 økte svarprosenten på semesterevalueringene fra 50-55 % til 71 %. Ingen av kursene kom under "sperregrensen" på 40 %. Resultatet fra semesterevalueringene er meget gode og gir inntrykk av et generelt positivt læringsmiljø med aktive og engasjerte studenter, og lærere som møter og stimulerer studentenes entusiasme for fagene. Undervisningstilbud som tidligere har fått kritikk for dårlig organisering får nå gode evalueringer fra studentene.

Resultatmål 2

Det skal utvikles en tiltaksplan for mer effektiv bruk av skolens lokaler og et forprosjekt for ombygging av sydfløyen i Maridalsveien 29 til undervisningsformål. Begge prosjekter utvikles med et delmål om å øke tilgjengelighet for studenter med nedsatt funksjonsevne. Dette siste kobles til opplæringstiltak for AHOs tilsatte og studenter.

Det var ikke kapasitet til å gjennomarbeide tiltaksplanen forrige år og arbeidet er utsatt til 2012. Forprosjektet for sydfløyen er avhengig av støtte fra KD og tas opp som egen sak i vårens etatsstyringsmøte.

Statsbygg som eier av lokalene vil i samarbeid med AHO utarbeide en plan som tilfredsstillende kravene for universell utforming. AHO vil ta det nødvendige ansvar for at planen blir iverksatt.

Planen for universell utforming v/AHO er utarbeidet og tilgjengelig på nettstedet byggforalle.no. Arbeidet med utbedringer startet i 2011, blant annet er det montert doble håndlister i trappeoppganger og desken i studieadministrasjonen er gjort tilgjengelig for rullestolbrukere. Gjennomføring av planen fortsetter i 2012.

Resultatmål 3

Som del av skolens IT-plan skal prinsipper for skolens tilbud av IT-tjenester til studentene utarbeides og danne grunnlag for investeringer og for IT-avdelingens oppfølging av studentene.

Arbeidet med å utarbeide prinsipper for skolens tilbud ble påbegynt i 2011. Det foreligger en foreløpig tjenestekatalog med tilhørende servicenivå avtaler. Disse vil våren 2012 diskuteres med alle berørte brukere, inklusiv studentenes representanter. Prinsippene vil bli innarbeidet og løpende vedlikeholdt som en del av AHO's IT-strategi som skal foreligge i løpet av 2012. Det ble i 2011 igangsatt en rekke pilotprosjekter for å bli kjent med ny teknologi. Erfaringene fra denne utprøvingen vil være med på å utforme tjenestene til studenter og tilsatte..

Videre utvikling av AHOs IT-tjenester ses nå i større grad i sammenheng med UNINETT's arbeidsopplegg og prioriteringer. Samarbeid om IT-tjenester utredes som del av det administrative prosjektet i SAK AHO/KHiO/NMH.

Eksempler på viktige tjenester / prinsipper er:

- Digital læringsplattform (moodle) (portalløsning)
- Multimediautstyr (kvalitet, fleksibilitet, tilgjengelighet, kapasitet)
- Utstillingsinfrastruktur
- Streaming / opptak og formidling av forelesninger
- Programvare og maskinvaretilbud til studentene
- Integrasjon mot eksterne skytjenester
- Satsing på "åpne programvareløsninger"

DELMÅL 1.2.2

AHO skal opprettholde studiepoengproduksjonen pr. egenfinansiert student på det høye nivået denne produksjonen har i dag. AHO vil prioritere tiltak for å øke studiepoengproduksjonen i landskap som er lav i 2010 (39,2 mot 53,5 på ark og 53,4 på ide).

Resultatmål:

Kandidatuteksaminering som tilsvarende en gjennomføringsgrad på normert tid på 75 % på masternivået. Produksjon pr. egenfinansiert student skal overstige 50 studiepoeng. Minst 90 % samsvar mellom planlagte og avlagte studiepoeng

AHO har i hovedsak nådd målet om produksjon pr. egenfinansiert student med 57,1 for arkitektur og 50,2 for industridesign. For landskapsarkitektur er tallet 46,9 som er en økning fra 2010 da produksjon pr. student innenfor landskapsarkitektur var 39,2.

Selv om strykprosenten ved industridesignstudiet er stabil, er produksjonen gått noe ned. Dette kan komme av at det har vært relativt mange studenter med tilrettelegging og sykemeldinger i 2011. For arkitektur henger nedgang i strykprosent sammen med økning av total produksjon. Innenfor landskapsarkitektur er strykprosenten relativt stabil, mens produksjonen øker. Her er det satt inn tiltak for å bedre gjennomføringen; både ved forbedring av undervisningen og ved tiltak for bedre opptaks kvalitet.

DELMÅL 1.2.3

AHO skal styrke sitt system for forbedring og sikring av studiekvalitet.

NOKUT evaluerte høsten 2010 AHOs system for kvalitetssikring av utdanning for andre gang. Sluttrapport med anbefaling om godkjenning er mottatt. Rapporten følges også opp under virksomhetsmål 1.3.

Resultatmål 1

Oppfølging av NOKUTs evaluering av AHOs kvalitetssystem:

- *AHO skal gjøre kvalitetssikringssystemet og dets resultater bedre kjent blant studenter og lærere,*
- *styrke de internasjonale studentenes deltagelse,*
- *ta tiltak overfor studietilbud og lærere med de laveste svarandelene i studentevalueringene,*
- *gjennomføre en internasjonal evaluering av AHOs diplomordning.*

Semesterevalueringene blir lagt ut på AHOs web i begynnelsen av hvert semester, etter behandling i Undervisningsutvalget. Vedtak i Undervisningsutvalget legges ut sammen med evalueringene.

Internasjonale studenter har etablert en egen organisasjon ved AHO for å fremme egne interesser. Dette har ført til diskusjoner både om undervisningskvalitet for disse studentene og om AHOs oppfølging av egen språkpolitikk.

Tiltakene som er gjennomført for å heve svarprosenten har ført fram og vil fortsette i 2012.

AHO har valgt ikke å gjennomføre en internasjonal evaluering av AHOs diplomordning. Gjennom en prosess som involverer alle involverte aktører, har en kommet fram til endringer som gjennomføres i studieplan 2012/13.

Resultatmål 2

Styrking av utdanningsledelse ved å etablere roller som programansvarlige med tydelige ansvars- og myndighetsområder.

I grunnundervisningen er det oppnevnt koordinatører som vil ha noe av denne funksjonen. På masternivå er den nye ordningen gjennomført ved Institutt for urbanisme og landskap og Institutt for design.

Rapportering under virksomhetsmål 1.2

STYRINGSPARAMETER	RESULTAT			AMBISJONS- NIVÅ
	2009	2010	2011	2012
NYE STUDIEPOENG PER EGENFINANSIERT STUDENT PER ÅR	48,6	53,5	57,1	57
ARK	0	39,2	46,9	47
LAND	49,3	53,4	50,2	53
IDE	49,5	50,9	54,6	55
SNITT	6,9	7,3	7,1	7
STUDENTER PER UNDERVISNINGS-, FORSKNINGS- OG FORMIDLINGSSTILLING (JF.. OGSÅ VIRKSOMHETSMÅL 4.1)				

VIRKSOMHETSMÅL 1.3

Vitenskapelige høyskoler skal ha et utstrakt internasjonalt samarbeid av høy kvalitet som bidrar til økt utdanningskvalitet.

Resultatmål og oppnådde resultater:

AHO skal styrke sitt arbeid med internasjonalisering. I løpet av 2011 og 2012 skal AHO velge og prioritere strategiske utviklingsretninger i internasjonalisering, vurdere hvilke ressurser som kreves, allokere disse ressursene fra og med budsjettet for 2012. Arbeidet med internasjonalisering intensiveres fra 2011 gjennom omprioritering av arbeidsoppgaver i ledelse og på instituttnivå.

DELMÅL 1.3.1

AHO skal ha etablerte samarbeidsavtaler om undervisning med ledende skoler innenfor våre fagfelt.

Resultatmål 1

AHO vedtok høsten 2009 en rutine for årlig evaluering av avtaleporteføljen. Det skal gjennomføres en mer omfattende evaluering av samarbeidsavtaler med europeiske utdanningsinstitusjoner med sikte på å begrense antallet samarbeidsinstitusjoner og gjøre en kvalitetssikring.

AHO har gjennomført gjennomgang av avtaleporteføljen i 2011. En mer omfattende evaluering gjennomføres i vårsemesteret 2012. Klarlegging av ansvar for internasjonalisering (Handlingsplan for internasjonalisering) har ført til at denne typen evalueringer er integrert i AHOS rutiner.

Resultatmål 2

AHOs portefølje av samarbeidsinstitusjoner innenfor utdanning skal styrkes med institusjoner i USA, Canada, Øst-Europa (Russland) og Japan. Samarbeidsavtalene med kinesiske utdanningsinstitusjoner skal fornyes. Det skal satses spesielt på utvikling av nye, faglig attraktive utvekslingsavtaler for master i industridesign både i og utenfor Europa.

Målsettingene om internasjonale samarbeid ble høsten 2011 nedfelt i Handlingsplan for internasjonalisering som er sluttbehandlet i AHOs styre i februar 2012.

AHO bygger relasjoner til Nord-Amerika. Et prosjekt ledet av Institutt for industridesign fikk våren 2011 innvilget støtte gjennom SIUs prosjektmidler for Nord-Amerika. Prosjektet er i utgangspunktet et Curriculum Development-prosjekt titulert "Designerly Foresight Development" i samarbeid med den canadiske institusjonen Ontario College of Art and Design (OCAD). To AHO-representanter, én fra Institutt for design og én fra Institutt for arkitektur besøkte OCAD høsten 2011. Institutt for urbanisme og landskap har videreført sitt samarbeid med Massachusetts Institute of Technology, Department of Urban Studies and Planning, blant annet gjennom professor Alan Bergers (MIT) workshop med landskapsarkitekturstudenter ved AHO våren 2011. AHO håper disse kontaktflatene kan utvikles til mer forpliktende og bredere institusjonssamarbeid i fremtiden.

Det har i 2011 blitt gjort fremstøt mot Glasgow School of Art, Technische Universiteit Delft og Bauhaus Universität Weimar for inngåelse av Erasmus-utvekslingsavtaler for industridesign. Det har

ikke blitt inngått nye avtaler, noe som i første rekke skyldes at disse institusjonene, som AHO har utvekslingsavtaler med for arkitektur, foretrekker avtaler som åpner for utveksling på bachelornivå. Videre arbeid mot nye faglig attraktive, og gjerne engelskspråklige utvekslingsavtaler for industridesign er en målsetting også i 2012. Instituttet følger opp Handlingsplan for internasjonalisering med egen tiltaksplan.

AHOs rektor gjennomførte i desember 2011 et besøk til Beijing. De faglige og institusjonelle båndene til Central Academy of Fine Arts (CAFA) er bekreftet og styrket. AHO har i tillegg gjennom ansettelse av ny professor ved Institutt for urbanisme og landskap opprettet kontakt med Peking University. Samarbeidsavtale med landskapsavdelingen ved Peking University forventes undertegnet i 2012. Disse to avtalene er meget verdifulle og muligens tilstrekkelige for AHOs framtidige Kinasamarbeid.

AHO sendte høsten 2011 to utvekslingsstudenter til Tokyo City University, Japan for studieåret 2011-2012 på bakgrunn av faglige forbindelser mellom Institutt for arkitektur ved AHO og TCU. Det ble utarbeidet en *General Agreement of Cooperation* med TCU og en spesifisert avtale for studentutveksling i forlengelsen av denne. Avtalene er foreløpig ikke formalisert, men TCU har sagt seg villig til å motta utvekslingsstudenter fra AHO også i 2012-2013. AHO satser på denne avtalen i samarbeidet mot Japan.

AHO samarbeider med Universitetet i Tromsø om utvikling av et studieprogram i landskapsarkitektur med fokus på sirkumpolare områder. I forbindelse med dette, og forskningsprosjektet *Landscape Journeys*, har AHO startet arbeidet med nettverksbygging i Russland. Som del av forskningsprosjektet bygges det kontakter til Russiske universiteter i Nord. I dette arbeidet deltar Aileen Espiritu, leder av Barentsinstituttet og Nadir Kinossian, russisk arkitekt og planlegger som p.t. er postdok ved prosjektet *Border Aesthetics* på Institutt for litteratur og kultur, Universitetet i Tromsø. AHO har tatt kontakter og har mottatt delegasjoner fra universiteter i Moskva med sikte på å utvikle samarbeid om nordområdene. En søker her å bygge på kontaktene til UiT.

DELMÅL 1.3.2

Undervisningen ved AHO henter ressurser fra et internasjonalt fagmiljø. Skolen har et stort antall internasjonale forelesere og gjestelærere og stor internasjonal søkning av utvekslingsstudenter. Denne sterke internasjonale profilen er det et overordnet mål for AHO å opprettholde.

Den internasjonale søkingen til masterprogrammene skal styrkes. AHO skal tilby faglig attraktive utvekslingsavtaler innenfor alle ordinære studieprogrammer.

Resultatmål 1

AHO skal utvikle en rekrutteringsstrategi for internasjonal søkning til våre masterstudier. AHO skal styrke rekrutteringen av internasjonale kandidater fra velrenommerte utdanningsinstitusjoner i Europa og Nord-Amerika, særlig til Master i landskapsarkitektur og Master i industridesign. Rekrutteringsstrategien skal omfatte tiltak for merkevarebygging og profilering av AHOs studieprogrammer overfor utvalgte institusjoner både i og utenfor AHOs avtalenettverk.

AHO utviklet høsten 2011 en engelskspråklig brosjyre for opptakene til masternivå. Våren 2012 distribueres brosjyren til samarbeidsinstitusjoner og andre relevante skoler og miljøer hovedsaklig i

Europa. Brosjyren tar sikte på å formidle både den faglige egenarten til studieprogrammene ved AHO og fordelaktige læringsmiljøforhold som høy lærertetthet, personlig arbeidspult på tegnesal og gode verkstedsfasiliteter.

AHO har også tatt initiativ til prosjektet *Co-opetition in branding and marketing of Nordic and Baltic design education*. Prosjektet sikter mot å forene krefter blant nordiske og baltiske designskoler tilknyttet Cirrus-nettverket i felles internasjonal markedsføring av regionen for å tiltrekke gode internasjonale søkere. AHO har utarbeidet en søknad om prosjektstøtte gjennom Nordplus. Forutsatt at to andre Cirrus-skoler slutter seg til prosjektets styringsgruppe vil søknaden bli behandlet av Nordisk ministerråd våren 2012.

Resultatmål 2

AHO stiller enda sterkere krav til kvalitetssikring av søkere til lokale opptak i 2011 gjennom sterkere vektlegging av karakterer fra tidligere utdanning, den faglige sammensetningen av tidligere utdanning og resultater/relevans fra tidligere utdanning sett i sammenheng med nivå og potensial vist i portfolio.

Alle søknader til masternivå ble våren 2011 gjennomgått av studieadministrasjonen og gitt "karakterer" fra meget god til dårlig ut fra karakterer og relevans i tidligere utdanning før vurdering av portfolioer i Opptaks- og godkjenningutvalget. Dette gjorde det enklere å kryssjekke kvaliteten på portfolioene med generelle resultater og relevans fra tidligere utdanning, og bidro til at søknadene i enda større grad ble vurdert ut fra den helhetlige kvaliteten.

Søknadstallene til lokale opptak ved AHO er i sterk økning. AHO forventer at søknadstallene i 2012 minst holder seg på 2011-nivå og innfører våren 2012 Søknadsweb som portal for alle søknader til masternivå. Vi håper at dette forenkler og forbedrer registrerings- og saksbehandlingsprosessen.

Resultatmål 3

- *Minimum 25 % av masterstudentene og 50 % av PhD-studentene skal gjennomføre utveksling (lengre opphold ved utenlandske læresteder) i løpet av studiet.*
- *60 innreisende studenter per år.*
- *40 utreisende studenter per år.*

Høsten 2011 hadde AHO balanse i regnskapet for innreisende og utreisende utvekslingsstudenter (36/36). Rapporteringstallene for avsluttede utvekslingsopphold i 2011 fremgår av tabellen under. Går en ut fra at rekrutteringsgrunnlaget for utveksling i all hovedsak er studenter i tredje år av grunnundervisningen (ca. 90 stk), utgjør andelen studenter som drar på utveksling over 1/3. Studenttallet på masternivå for alle studieprogrammene (arkitektur, industridesign og landskapsarkitektur) utgjør totalt ca. 135 per årstrinn etter lokale opptak. En svært høy andel av disse er internasjonale studenter eller norske studenter med bachelorgrad fra utlandet. Disse er mindre rekrutterbare for utveksling. Andelen studenter av det totale antallet per årstrinn på masternivå som drar på utveksling utgjør likevel ca. 25 %.

I tillegg til det ordinære årlige informasjonsmøtet om utveksling ble det høsten 2011 arrangert et eget møte om utveksling utenfor avtalenett med spesielt fokus på USA.

Resultatmål 4

Lærerutveksling er omfattende i våre fag og skjer på ulike nivåer. Korte opphold er mest vanlig i form av gjesteforelesninger, sensoroppdrag, kurskritikk, evaluering av andre utdanninger og studieprogram, samarbeid om internasjonale workshops og ekskursjoner. Lengre forsknings- og undervisningsopphold er mindre vanlig. Enkelte har gjesteprofessorater i utlandet.

- Alle faglige tilsatte ved AHO skal i løpet av et skoleår ha deltatt i ulike former for faglig internasjonal utveksling. Potensialet for lærerutveksling under Erasmus-programmet, både inn- og utreisende skal bekjentgjøres og utnyttes i større grad. Synergieffekter mellom lærerutveksling og studentmobilitet skal utnyttes med tanke på inngåelse av nye utvekslingsavtaler (industridesign).
- Minimum 50 % av alle studiekurs på masternivå bør ha internasjonal sensor.
- Diplomsensur skal alltid ha internasjonal deltagelse.

Muligheten for Erasmusutveksling er gjort kjent for lærere via instituttledere. Ingen lærere har utvekslet gjennom Erasmus i 2011. Når det gjelder annen lærermobilitet vet vi at mange var på korte opphold også i 2011, slik det er nevnt innledningsvis, men statistiske data for den samlede aktiviteten foreligger ikke. Rapporteringssystemet Cristin som ble tatt i bruk i 2011 åpner for at den enkelte kan registrere sine utenlandsopphold fortløpende.

Rapportering under virksomhetsmål 1.3

STYRINGSPARAMETER		RESULTAT			AMBISJONSNIVÅ
		2009	2010	2011	2012 / 2013
ANTALL UTVEKSLINGSSTUDENTER (UT/INNREISENDE)	UT	36	28	34	40
	INN	57	46	53	60
	SUM	93	74	87	100
ANTALL FREMMEDSPRÅKLIGE UTDANNINGSTILBUD	Engelsk	3	4	4	4
STUDIETILBUD I SAMARB. M/UTENLANDSKE INSTITUSJONER (FELLESGRADER)		2	2	1	1

Bilaterale avtaler / Memorandums of understanding

LAND	BY	LÆRESTED
Australia	Newcastle	University of Newcastle
Chile	Santiago	Pontificia Universidad Catolica de Chile
	Valparaiso	Pontificia Universidad Catolica de Valparaíso
Singapore	Singapore	National University of Singapore
Uganda	Kampala	Makerere University
Kenya	Nairobi	Jomo Kenyatta University of Agriculture and Technology
	Nairobi	The University of Nairobi
Tanzania	Dar es Salaam	Ardhi University
Kina	Beijing	The Central Academy of Fine Arts, China
	Shanghai	Tongji University
Etiopia	Addis Ababa	Addis Ababa University
India	Dehradun	University in the Sky
	Dehli	Dehli School of Architecture and Planning

Erasmusavtaler

LAND	INSTITUSJON
Belgia	Hogeschool voor Wetenschap & Kunst, Campus Brussel Sint Lucas
Frankrike	ENSA Paris Belleville
	ENSA Paris la-Villette
	Strate College Designers
	ENSCI
Hellas	National Technical University of Athens
Irland	University College Dublin
Italia	Universita Studi Degli di Ferrara
	IUAV Venezia
	Politecnico di Milano
Nederland	Technische Universiteit Delft
Portugal	Universidade do Porto
	UTL Lisboa
Spania	ETSAB
	ETSAV
Storbritannia	The Glasgow School of Art, Mackintosh School of Architecture
	University of Sheffield
Tyskland	Bauhaus Universität Weimar
	Folkwang Hochschule
	Gottfried Wilhelm Leibniz Universität Hannover
	Universität der Künste Berlin
	Technische Universität München
	Hochschule für Gestaltung Offenbach am Main
	HafenCity University
Østerrike	Univeristät für Angewandte Kunst Wien

SEKTORMÅL 2: FORSKNING, FAGLIG OG KUNSTNERISK UTVIKLINGSARBEID

Universiteter og høyskoler skal tilby utdanning av høy internasjonal kvalitet som er basert på det fremste innenfor forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap.

AHO skal være et ledende nordisk miljø for forsknings- og utviklingsarbeid innen våre prioriterte fagfelt. AHO driver kunnskapsutvikling innen praktiske, akademiske og kunstneriske felt og skal forvalte et internasjonalt og aktuelt kunnskapsnivå.

Generelt om AHOs oppfølging av sektormålet i 2011

Gjennom våre forskningssentra og den oppbygging som har skjedd av FoU-kompetanse har nå AHO tydelige strategier for FoU-arbeid. Det bygges opp gode fagmiljøer som er konkurransedyktige om forskningsmidler. Handlingsplanen for internasjonalisering gir viktige prioriteringer for miljøenes nettverksbygging. Samtidig har AHO i løpet av noen få år bygget opp en velfungerende FoU-administrasjon. AHO er svært attraktiv som arbeidsplass for forskere innen våre felt. Dette viser seg i søkningen til stillinger som lyses ut internasjonalt.

Gjennom 2011 har det vist seg nødvendig å gjennomføre ytterligere tiltak for å kvalitetssikre vår forskerskole og doktorgradsutdanning. Gjennomstrømningen er fortsatt for lav og veiledningen fungerer i enkelte tilfelle ikke godt nok. Følgende tiltak er satt i verk:

- Revisjon av studieplan for forskerskolen
- Utlysning av stilling som leder for PhD-programmet
- Særlig oppfølging av enkeltkandidater
- Tiltak for heving av kvalitet for veiledning (videreføres i 2012).

Tallene for vitenskapelig publisering er lavere enn målsettingene. Dette kan skyldes tilfeldigheter, men gjør det nødvendig både å rediskutere ambisjonsnivå og AHOs virkemidler. Det har vist seg å være tungt å innføre Cristin-systemet og etableringen av nye kategorier har også ført til at AHO må revurdere sine egne systemer for kategorisering av kunstnerisk utviklingsarbeid, verk og kategoriene for formidling. Dette arbeidet vil det bli redegjort for i rapporteringen for 2012.

VIRKSOMHETSMÅL 2.1

Universiteter og høyskoler skal gjennom nasjonalt og internasjonalt samarbeid tilby forskerutdanning av høy kvalitet. Forskerutdanningen skal være innrettet og dimensjonert for å ivareta behovene i sektoren og samfunnet for øvrig.

Resultatmål og oppnådde resultater:

DELMÅL 2.1.1

AHO skal videreutvikle sitt doktorgradsprogram.

Forskerskolen (det formelle undervisningstilbudet innenfor doktorgradsprogrammet) skal fortsatt tilby stipendiatene en felles plattform, uavhengig av det enkelte forskningsprosjekts karakter.

AHOs forskerutdanning skal stimulere til nasjonalt og internasjonalt forskningssamarbeid i stipendiatperioden.

AHO har i 2011 gjennomført en utredning om egen forskerutdanning (ansvarlig Professor Margrethe Dobloug). Tiltak som følger opp denne utredningen er vedtatt i styret. Et viktig prinsipp er at AHO ønsker å videreføre sin forskerskole for alle kandidater som skal ta doktorgrader ved AHO. Omfanget av forskerskolen er redusert fra 60 ects til 45 ects hvorav 30 ects er felles og 15 ects er knyttet til fagfelt/institutt. Stillingen som leder av PhD-programmet blir reetablert og er utlyst våren 2012.

Forskningssentrene er gitt en mer omfattende og tydeligere rolle i den nye forskerskolen. Vi kan eksemplifisere dette ved OCCAS (Oslo Centre for Critical Architectural Studies) som har bidratt med utgangspunkt i sine forskningsprosjekter, særlig *Place and Displacement: Exhibiting Architecture (P&D)*. I 2011 deltok for eksempel Wallis Miller, University of Kentucky, som er gjesteforsker i P&D. Dette illustrerer en type sammenheng mellom forskningsprosjekter og forskerskolen som AHO nå videreutvikler.

Forskerutdanningen skal videreutvikles og styrkes både innenfor tradisjonell, akademisk forskning, så vel som for "Research by Design" og praksisbasert forskning.

Den akademiske forskningen er ved AHO nå best representert ved OCCAS/P&D som driver et eget månedlig PhD-seminar for stipendiatene i prosjektet (med gjester), der de bringer inn forskere fra prosjektets nettverk som kritikere og kommentatorer.

RCAT (Research Centre for Architecture and Tectonics) og CDR (Centre for Design Research) arbeider først og fremst med praksisbasert forskning og "Research by Design".

Opptak til forskerutdanningen skal skje i henhold til AHOs forskningsstrategier, slik at avhandlingene speiler skolens satsningsområder og veiledningskompetanse.

AHO tar nå kun inn stipendiater til stillinger definert i forhold til de respektive instituttens forskningsprofil, og der det finnes særlig veilederkompetanse.

AHO prioriterer å utvikle sin forskerutdanning i nettverk med andre nasjonale og internasjonale institusjoner.

Arbeidet med revisjon av forskerskolen førte til omformulering av dette målet. AHO bygger nå sin egen forskerskole videre. Nettverksbygging skjer først og fremst innenfor det enkelte forskningsfeltet og i sammenheng med utvikling av formalisert forskningssamarbeid. Internasjonale nettverk er en del av strategiene til forskningssentrene.

Resultatmål 1

AHOs doktorgradsprogram dimensjoneres for ca. 40 doktorgradsstudenter. Det forutsettes at ca. 30 av disse er finansiert gjennom basisbevilgning og eksternfinansiert FoU-prosjekter (årsverk), 5 har finansiering fra samarbeidende høyskoler innen kunstutdanning, teknisk utdanning eller pedagogisk utdanning og 5 har annen type ekstern finansiering.

AHO skal i 2011 uteksaminere 6 doktorgradskandidater.

Doktorgradsprogrammet hadde i 2011 i alt 41 studenter, og 32 av disse er finansiert gjennom basisbevilgning og eksternfinansiert FoU-prosjekter. 4 har finansiering fra samarbeidende høyskoler, og 5 har annen type ekstern finansiering. En av disse er nærings-phd.

4 doktorgradskandidater ble uteksaminert i løpet av 2011. Nedgangen er trolig tilfeldig og sykdom blant kandidatene er en viktig årsak, men det lave tallet kan også ha en sammenheng med at AHO ikke har hatt fast leder for programmet siden våren 2010, og dermed har hatt mindre mulighet til å følge opp kandidatene i avslutningsfasen og til å videreutvikle tiltak for økt gjennomstrømning.

AHOs resultatmål er ingen avbrutte doktorgrader etter første år blant kandidater med stipendfinansiering fra AHO.

Målsetningen er oppnådd.

Alle doktorgrader igangsatt fra 2006 og framover skal avlegges på normert tid, med hensyntagen til permisjoner og sykmeldinger.

Målet er ikke oppnådd i 2011. Det er satt i gang en rekke tiltak som videreføres i 2012; Revisjon av studieplan for forskerskolen, utlysning av stilling som leder for PhD-programmet, og tiltak for heving av kvalitet for veiledning. Innenfor AMU og ordningene med inkluderende arbeidsliv gjennomføres særlig oppfølging av enkeltkandidater,.

AHOs aktive doktorander er blitt innkalt til de semestervise progresjonsseminarene. Seminarene er obligatoriske og avholdes uten veileder til stede. Seminarene gir anledning til å drøfte eventuelle problemer eller avvik og å finne løsninger og identifisere tiltak.

Det er en viss variasjon i hvordan de enkelte instituttene og integrerer sine doktorgradskandidater. Ved Institutt for design, hvor de fleste kandidatene er knyttet til større prosjekter, er det bygget opp rutiner for veiledning, diskusjon og informasjon gjennom forskningskoordinator og regelmessige seminarer. Institutt for form, teori og historie har et faglig sterkt veiledningsmiljø og kandidatene er knyttet til instituttets forskningssatsing. Veiledningen ved Institutt for urbanisme og landskap gjennomføres av to erfarne veiledergrupper. Institutt for arkitektur har et kvantitativt sett svakere veiledningsmiljø.

Generelt sett er AHOs stipendiater godt integrert i fagmiljøene. Helt siden AHOs forskerutdanning ble opprettet har kontakten til eksterne kandidater (Statlige høyskoler, Kunsthøyskoler) vært svakere og AHO reviderer nå sin rolle som vertskapsinstitusjon og forutsetninger for opptak av eksterne kandidater.

Resultatmål 2

AHO skal revidere forskerskolens struktur og studieplan. Den reviderte forskerskolen skal gi større mulighet for individuell tilpassing, spesielt med utgangspunkt i ulike behov innenfor "research by design" og normalakademisk forskning.

Den nye planen skal settes i verk fra høsten 2012.

Tiltakene er gjennomført. Det ble i 2011 lagt ned et omfattende arbeid med revisjon av AHOs forskerutdanning. De to siste årene (2010 og 2011) har opptak av prosjekttilknyttede doktorgradsstipendiater forårsaket igangsetting av forskerskoler utenfor normal toårig syklus. Framveksten av ulike rammevilkår og formater gjorde det nødvendig med revisjon av AHOs ordinære forskerskole, med et rammeverk som er mer fleksibelt og ivaretar kandidater med ulike

phd-avtaler. Forskerskolen skal ha modulær struktur tilpasset faglig innspill fra institutter og forskningssentra ved AHO.

AHO skal høsten 2011 starte opp et kull i forskerutdanningen som følger samme opplegget for forskerskolen som ble anvendt i 2010.

Forskerskolen startet opp igjen høsten 2011, med 11 nye stipendiater med tverrfaglig sammensetning og prosjekttilknytning. Særsilt vekt ble lagt på å få til en bedre kobling mellom institutter og fagområder innenfor AHO, og resultatet er en livlig og utfordrende forskerskole som etter første semester ble meget godt evaluert av stipendiatene.

Resultatmål 3

AHO skal fra 2012 også delta i stipendprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid.

AHO har (for annen gang) søkt om å bli omfattet av stipendprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid. Det arbeides også med å formalisere en avtale med Kunstakademiets arkitektskole i København om kunstnerisk utviklingsarbeid. Bakgrunnen er at K.ARCH har utviklet interessante arbeider innenfor dette feltet og disse arbeidene er formalisert innenfor danske doktorgradsregler. Samarbeidet skjer i forlengelsen til et doktorgradsarbeid ved AHO med hovedveileder fra København og biveileder ved AHO.

Resultatmål 4

Internasjonalisering av AHOs forskerutdanning skjer først og fremst gjennom internasjonalt samarbeid som er initiert fra de fire forskningssentrene. 50 % av ph.d.-kandidatene skal gjennomføre internasjonale studieopphold i løpet av studiet.

En stipendiat har gjennomført utenlandsk studieopphold i 2011 (London). Denne lave aktiviteten har ført til at det er utviklet revidert regelverk. Målet om gjennomføring av utenlandsopphold er presisert og at dette ses som en viktig del av arbeidet med internasjonalisering (jf. Handlingsplan for internasjonalisering).

AHO skal legge til rette for gjeste-ph.d. gjennom Yggdrasil-programmet.

Retningslinjer for å motta gjesteforskere er under utarbeiding. Dette vil også omfatte gjeste-ph.d. gjennom Yggdrasil. Flere henvendelser er kommet inn i 2011, men ingen gjeste-ph.d er foreløpig mottatt.

Avlagte doktorgrader i 2011

Navn	Avhandlingstittel	Komit�	Disputasdato
Kjetil Nordby	Between the tag and the screen. Redesigning short-range RFID as design material.	F�rsteopponent: Professor Liam Bannon, University of Limerick Andreopponent: Professor Lars Halln�s, Universitetet i Bor�s/ Chalmers tekniska h�gskola Administrator: F�rsteamanuensis Martina Maria Keitsch, NTNU/AHO	20.10.2011
Biljana C. Fredriksen	Negotiating Grasp. Embodied Experience with Three-dimensional Materials and the Negotiation of Meaning in Early Childhood Education	F�rsteopponent: Professor Michael Parsons, Illinois EDU Andreopponent: F�rsteamanuensis Marte S�reb� Gulliksen, HiT Administrator: Professor Halina Dunin-Woyseth, AHO	1.11.2011
M�lfrid Irene Hagen	Cultural similarities and diversities of corporate art and architecture in Norway, USA, Japan and France. An exploratory and comparative study on corporate art collections and the architecture of corporate headquarters.	F�rsteopponent: Professor Samantha Warren, University of Essex Andreopponent: Professor Fredrik Engelstad, UiO Administrator: Professor Christian Hermansen, AHO	23.11.2011
Eva Lutn�s	Standpunktvrdering i grunnskolefaget Kunst og h�ndverk. L�reres forhandlingsrepetoar	F�rsteopponent: F�rsteamanuensis Fr�ydis Oma Ohnstad, HiOA Andreopponent: Lektor ph.d. Bengt Lindgren, G�teborgs Universitet Administrator: F�rsteamanuensis Jonny Aspen, AHO	2.12.2011

Rapportering under virksomhetsmål 2.1

STYRINGSPARAMETER	RESULTAT			AMBISJONSNIVÅ
	2009	2010	2011	2012
ANTALL UTEKSAMINERTE DOKTORGRADSKANDIDATER PER VITENSKAPELIG ÅRSVERK (UNDERVISNINGS-, FORSKNINGS- OG FORMIDLINGSSTILLING) *) NB UTEN STIPENDIATER	5/42,4 åv*) =0,118 (tidl. rapp.: 0,107)	6/43,3 åv = 0,139 (tidl. rapp.: 0,125)	4/45,7 = 0,087	6 KANDIDATER
ANDEL DISPUTERTE DOKTORGRADSKANDIDATER AV OPPTATTE PERSONER PÅ DOKTORGRADSPROGRAM FEM ÅR TIDLIGERE	5/12	6/0	4/16	6 KANDIDATER

*) Vitenskapelig årsverk er tidligere feilrapportert i denne tabellen. Riktige DBH-tall (i hht. Dataspesifikasjon for styringsparametere) er nå satt inn. Se forklaring under rapportering av Sektormål 4.

VIRKSOMHETSMÅL 2.3

De vitenskapelige høyskolene har et særskilt ansvar for grunnforskning og forskerutdanning på sine fagområder, og skal konsentrere forskningsinnsatsen for å oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet innen utvalgte fagområder og samarbeide nasjonalt og internasjonalt om forskning og utviklingsarbeid.

Resultatmål og oppnådde resultater**DELMÅL 2.3.1**

Forskning i internasjonal front skal prioriteres, understøttet av strategiske investeringer og samarbeid om forskningsinfrastruktur. AHO skal videreføre arbeidet med å bygge velfungerende fagmiljøer innenfor prioriterte faglige satsingsområder. Miljøene organiseres i forskningssentra.

Dette målet følges opp av forskningssentra ved AHO. OCCAS har i 2011 sendt inn søknad om SFF og fått svært gode rangeringer, beslutning i NFR om evt. videreføring av søknadsarbeid tas i april 2012. IDE ble som del av et NHH-ledt prosjekt del av SFI innenfor tjenesteinnovasjon.

Eksempel 1: Alle forskningsprosjektene i OCCAS drives på denne måten. Fra 2011 (nye prosjekter med ekstern finansiering) gjelder det *Place and Displacement: Exhibiting Architecture* og *Architectural Culture: Society and Postmodernism in Scandinavia 1968-1995* i samarbeid med forskere ved KTH Stockholm, Arkitekturmuseet i Stockholm og NTNU.

Eksempel 2: Ved Institutt for urbanisme og landskap har det i 2011 vært satset strategiske midler på opparbeidelse av et fagmiljø i forhold til satsning på nordområdene – blant annet konkretisert i tiltak for å utvikle en ny utdanning i landskapsarkitektur med særlig fokus på nordområdene i samarbeid med UiT. Samarbeidet er foreløpig ikke formalisert i en intensjonsavtale. Det har også vært strategisk satsning av midler på formaliseringen av *Urban Challenges*-programmet.

Eksempel 3: Institutt for design fortsatte i 2011 arbeidet med å integrere forskning og undervisning ved å sammenkoble forskningsprosjekter, phd'er og masterkurs. Det har for eksempel vært fremmet kontakt med Cape Peninsula University of Technology i Sør-Afrika og Ontario College of Art and Design i Canada vedrørende et strategisk samarbeid om forskning og undervisning innen bærekraft, "foresight" og design.

Resultatmål 1

AHO har etablert 4 forskningssentra som organiserer prioriterte deler av forskningsaktiviteten innenfor de enkelte instituttene. Disse miljøene er på ulike trinn i sin utvikling og resultatmålene er derfor også ulike.

- *OCCAS – Oslo Centre for Critical Research in Architecture: Søknad om å bli Senter for fremragende forskning utarbeides og sendes inn i løpet av 2011.*
- *RCAT – Centre for Architecture and Tectonics: Styregodkjent strategi (vår 2011), etablering av internasjonal referansegruppe, internasjonal lanseringskonferanse (Fehnsymposiet) høsten 2011.*
- *CDR - Centre for Design Research: Styregodkjent strategi (vår 2011), etablering av internasjonal referansegruppe, intern reorganisering for å drive og kvalitetssikre senterets mange FoU-prosjekter.*
- *Senter for byforskning. Senteret redefineres og profileres i tråd med utviklingsstrategi for Institutt for urbanisme og landskap vår/høst 2011.*

OCCAS (Oslo Centre for Critical Research in Architecture) sendte inn søknad om å bli Senter for fremragende forskning (SFF) i juni. Vedtak om tildeling er utsatt til april 2012, men OCCAS mottok etter prekvalifiseringsrunden en vurdering fra ekspertpanelet som var meget god og svært lovende i forhold til mulig utfall.

RCAT (Research Centre for Architecture and Tectonics) ble opprettet våren 2011, og hadde sitt "Inauguration symposium" 29.-30. april med høyt profilert internasjonal deltakelse. Senteret har etablert en referansegruppe med deltakere fra ledende arkitektskoler i USA og Europa. Senteret fulgte opp med Fehn-symposiet 27.-28. oktober, der ulike felt for arkitekturforskning ble presentert og diskutert.

CDR (Centre for Design Research) ble internasjonalt lansert i november 2011. Et todagers arrangement omfattet en rekke presentasjoner og workshops, med over 100 deltakere, inkludert inviterte gjester og foredragsholdere fra Sør-Afrika, Australia og Europa. Et dagsseminar ble fulgt opp av strategisk orienterte workshops som del av Institutt for designs strategiske forskningsutvikling. Se www.designresearch.no.

Senter for byforskning relanseres i 2012 som et resultat av at profilen for det tidligere Institutt for urbanisme, nå Institutt for urbanisme og landskap, er endret. Samtidig har forskningsaktiviteten holdt nivå, eller tiltatt som konsekvens av nye PhD-stipendiater, forskningsprosjekter (*YOUrban/SCIBE*) og satsingen på nordområdene. Det ble i 2011 foretatt tre ansettelses som har stor betydning for reetableringen av senteret: ny instituttleder, ny professor i landskapsarkitektur med stor forskningskompetanse og en førstestilling med særlig ansvar for utvikling av forskning innenfor landskapsfeltet.

Programmet *Urban Challenges* er blitt formalisert og det er gitt en orientering til styret i 2011. Den omfatter instituttets forsknings- og undervisningsfelter på utvikling av byer i sør.

Institutt for urbanisme og landskap har fått ny ledelse (2012) og styret forutsetter at den nye instituttleder også videreutvikler urbanismefeltet (byplanfeltet). Mulighetene for å utvikle forskning, samfunnskontakt og nasjonalt og internasjonalt samarbeid innen dette feltet er betydelige.

Resultatmål 2

Alle forskningssentra skal ha internasjonale referansegrupper og nettverkstilknytning.

Forskningssentrene ved AHO er organisert på følgende måte:

- Sentrene hører til instituttene og ligger under instituttleder, inntil det av praktiske, organisatoriske eller økonomiske grunner er hensiktsmessig å fristille dem.
- Sentrene har en leder oppnevnt av styret.
- Et internasjonalt "board of referees" eller "advisory board" er knyttet til senteret.
- Et RSA (Råd for samarbeid med arbeidslivet) knyttes til senteret/instituttet.
- En har gått bort fra ideen om en formalisert styringsgruppe og legger i stedet administrativt til rette for regelmessige møter mellom instituttleder, senterleder og AHOs ledelse.

AHOs internasjonale orientering skal styrkes gjennom prioritering av arbeid i internasjonale forskningsnettverk.

En målrettet rekrutteringspolitikk skal styrke AHOs internasjonale forankring.

Alle forskningssentra skal i løpet av 2011 delta i internasjonale forskningsprosjekter og formaliserte internasjonale nettverkssamarbeid.

Alle forskningssentra prioriterer nå arbeidet i internasjonale nettverk og utvikler forskningsprosjekter med internasjonale partnere. Alle deltar også i forskningsprosjekter initiert av internasjonale partnere.

Internasjonalt nettverkssamarbeid er formalisert ved OCCAS, RCAT og CDR.

OCCAS og CDR praktiserer en målrettet rekrutteringspolitikk. Ved Institutt for urbanisme og landskap er det spesielt innenfor landskapsatsingen at internasjonale rekrutteringsstrategier er tydeligst. Det ble i 2011 ansatt en utenlandsk professor med omfattende akademisk nettverk, en førsteamanuensis med oppgave å koordinere den internasjonale nordområdesatsingen samt stipendiater med utenlandsk bakgrunn og utdanning. Alle stipendiatstillinger lyses ut internasjonalt.

RCAT er i en særstilling fordi senteret i mindre grad bygger på etablerte forskningstradisjoner. Ved RCAT er internasjonalt samarbeid i 2011 etablert i form av en rekke bokprosjekter som vil ferdigstilles 2011-2013, knyttet til senterets forskningsfelter. Prosjektet "30 case studies" er både bok- og forskningsprosjekt. Bygningseksempler fra ulike bygningskulturer analyseres med hensyn på tilpasning til klima, ressurstilgang, byggeteknikk og sosiale forhold. Det er ellers innledet samarbeid med partneruniversiteter i USA, Canada, Europa og Russland (treteknologi) med sikte på å formalisere samarbeid i løpet av 2012.

Resultatmål 3

AHO skal videreføre SAK-samarbeidet med NTNU om styrking av arkitekturforskningen med utgangspunkt i regjeringens arkitekturpolitikk. En større nasjonal konferanse gjennomføres høsten 2011. Resultatmålet er et eget program for arkitekturforskning etablert i NFR i 2012.

Samarbeidet med NTNU i forhold til utvikling av Arkitekturforskning er videreført, og det er gjennomført en konferanse om arkitekturforskning i mai 2011 i NFR-regi, med aktuelle departementer til stede. Oppsummeringen fra denne konferansen er at NFR ikke finner at etablering av et program for arkitekturforskning er aktuell politikk. Dette innebærer i praksis at den omfattende satsingen fra NTNU og AHO som ble konkretisert i dokumentet "Arkitektur og kvalitet i omgivelser" som ble gitt ut av NFR, Divisjon for vitenskap i 2009 og senere videreført i Regjeringens arkitekturpolitiske dokument, ikke har ført fram. Samarbeidet om norsk arkitekturforskning videreføres nå i regi av profesjonsrådet for arkitektur.

DELMÅL 2.3.2

AHO skal fortsette økningen i nasjonal og internasjonal publisering og vise flere resultater av systematisk kunstnerisk utviklingsarbeid.

Resultatmål

Alle førstestillinger skal ha publisert eller vise til kunstnerisk utviklingsarbeid i perioden.

Resultatmål for publisering – 50 publiseringspoeng (ca. 39 i 2010, 32 i 2009).

Tallene for publisering nådde en foreløpig topp i 2010, og ambisjonsnivået for 2011 har muligens ligget noe for høyt av den grunn. Publiseringspoengene for 2011 er nærmere 2009-resultatet. Det statistiske materialet ved AHO er uansett lite og resultatet kan være et uttrykk for årssvingninger. En betydelig del av antallet publiseringer skjer gjennom ikke-godkjente publiseringskanaler. Dette er delvis et uttrykk for tradisjoner for publisering innen AHOs fag.

Ett av fire institutter, Institutt for form, teori og historie har nådd målet om at alle førstestillinger skal dokumentere publisering eller kunstnerisk utviklingsarbeid i perioden.

Alle institutter har rapportert resultater av kunstnerisk utviklingsarbeid, i all hovedsak i form av utstillinger. En større internasjonal utstilling av egne arbeider av professor Per Olaf Fjeld og Emily Randall Fjeld ble holdt i København (Kunstakademiets arkitektskole). Institutt for design står for ca. halvparten av innrapportert KU i 2011 med flere resultater fra fagfeltet interaksjonsdesign. Blant annet ble en videoproduksjon derfra utstilt ved prestisjetunge Museum of Modern Art i New York.

Målet om publisering og resultater av kunstnerisk utviklingsarbeid må forankres bedre på instituttnivå. Vurdering av potensial for forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid må avspeiles i tilsettings- og arbeidsavtaler.

Dersom mangfoldet av det kunstneriske utviklingsarbeidet skal systematiseres og dokumenteres bedre og være meritterende, må det utvikles større bevissthet rundt kriteriene for merittering. Dessuten er det behov for en faglig diskusjon der en tar stilling til om kriteriene for arkitekturverk også fungerer hensiktsmessig i forhold til andre typer resultater av kunstnerisk utviklingsarbeid.

DELMÅL 2.3.3

AHO skal opprettholde omfanget av NFR-finansiert FoU-virksomhet.

Volumet av NFR-finansiert FoU-virksomhet har økt i forhold til tidligere år, og tildelingen av NFR-midler var på over 10 millioner kroner, hvorav AHOs andel utgjorde litt over 8,5 mill.

Resultatmål

AHO skal igangsette minimum 2 nye NFR-finansierte prosjekter.

I 2011 ble det igangsatt 1 EU finansiert prosjekt: *Scarcity and creativity in the built environment*, Ark/UL, som finansieres av Hera-programmet.

Følgende større NFR-finansierte prosjekter ble satt i gang.:

Place and Displacement. Exhibiting Architecture, FTH/OCCAS, FRIHUM-programmet

CSI/STI (Centre for Service Innovation/Senter for tjenesteinnovasjon) ble lansert i mai 2011. Senteret har status som Senter for forskningsdrevet innovasjon (SFI), og er et samarbeid mellom nærings- og forskningspartnere for å styrke fokus på innovasjon som forskningsområde generelt og innovasjon i tjenestenæringer og tjenesteytelser spesielt. AHO er en av fire norske forskningspartnere innenfor et konsortium med 18 deltakere.

ULLSTEIN-bridge concept MAROFF, IDE, start hovedprosjekt etter forprosjekt fra 2011, program for brukerstyrt forskning

DELTA. Ungdom og demokrati, IDE, VERDIKT – programmet (prosjektleder er SINTEF, oppstart .2012).

I tillegg deltar AHO i forskningsnettverket INREMO, et VERDIKT-nettverk som vil bidra til å knytte AHOs mange prosjekter til andre forskningsprosjekter og utviklingspartnere.

Sende minimum 15 FoU-søknader til NFR.

Det ble sendt i alt 29 søknader om eksterne FoU-midler i 2011, hvorav 12 FoU-søknader gikk til NFR. Det ble også søkt om midler fra nordiske finansieringskilder (Nordisk ministerråd/NordPlus og Nordic Climate Facility), samt fra norske kilder som Enova, Lavenergiprogrammet, Universell, SiU, Sparebankstiftelsen og Husbanken. Søknadene gjaldt for en stor del forskningsprosjekter og nettverksbygging, men også publikasjonsstøtte, utstillingsstøtte og konferansesøtte, 17 søknader ble innvilget, hvorav 6 forsker-/FoU-prosjekter og 4 nettverk.

Dessuten ble det sendt inn 2 søknader om EU-midler. Den ene ble avslått, og tildeling er foreløpig ikke avgjort med hensyn til den andre.

DELMÅL 2.3.4

Sentrale deler av kunnskapsproduksjonen ved AHO har et designbasert fokus der ny kunnskap blir utviklet gjennom systematisk og utforskende prosjektering og fagkritikk.

AHO vil styrke relevansen i FoU-arbeidet ved å bedre forbindelsen mellom studioundervisningen, teoretiske grunnkurs og andre teoretiske fag og FoU-arbeidet. Dette er spesielt viktig innenfor praksisbasert forskning og "research by design".

Gode forbindelser mellom FoU og undervisning er etablert på alle instituttene samtidig som det arbeides videre med å utvikle enda flere.

Ved Institutt for design er hovedtyngden av forskningen "research by design".

Resultatmål:

Alle forskningssentra skal tilby FoU-orienterte kurs og klargjøre sammenhengen til AHOs FoU-arbeid i studieplanen.

50 % av AHOs studiekurs skal ha FoU-orientering.

Målet om at 50 % av studiekursene skal ha FoU-orientering er nådd.

Hele FTHs kursportefølje på masternivå er FoU-forankret. Et eksempel: OCCAS/FTH lanserte høsten 2011 AHOs første studiekurs i teori og historie: *Prismer. Arkitektur på utstilling*, som resulterte i en bokutgivelse og nok en utstilling: *Straff, galskap og Dannelse: Tre 1800-tallsinstitusjoner*. Dette var et rent forskningsbasert studio, som ligger under OCCAS-prosjektet *19th Century Historical Imagination*. Alle fordypningskurs i regi av FTH er forskningsbaserte.

2 av 5 studiekurs ved Institutt for urbanisme og landskap hadde høsten 2011 FoU-tilknytning: *Redesigning Kariakoo*, og *Future City*. Våren 2011 hadde ett fordypningskurs FoU-orientering, og høsten 2011 hadde to studiekurs og to fordypningskurs FoU-orientering.

Vitenskaplig personale knyttet til Institutt for arkitektur (RCAT) har i 2011 gjennomført flere masterkurs med FoU-orientering, Dette gjelder blant andre studier av trematerialers konstruktive og arkitektoniske potensialer. Masterkurs i prosjektering av små bygningsmoduler er gjennomført som grunnlag for utforskende fullskalabygging.

Institutt for design har fått nordiske midler til forskningsprosjektet *"Designerly Designed Design Education (DDDE)"* for å utvikle designundervisningen på både grunn- og masternivå i samarbeid med Konstfack i Stockholm og Designskolen Kolding i Danmark.

Øvrig rapportering

Nye retningslinjer for adressering på vitenskapelige publikasjoner er vedtatt. Disse har tidligere manglet ved AHO.

Reviderte retningslinjer for forskningsrapportering ble vedtatt av styret i juni, og overholdelse av retningslinjene skjerpes nå inn.

AHOs PhD forskrift ble revidert i 2011: Endringer omfattet i hovedsak opptak, rapportering, veiledning, samt frist for omarbeiding av innlevert avhandling. I tillegg kom nytt innhold om avklaring av IPR, Open access-publisering og adressering.

Revisjonen ble gjort basert på et ønske om å stramme inn på opptakskravene og – prosedyrene, blant annet en innskjerping av de kvalifikasjoner skolen legger til grunn for opptak, krav til fortrinnsvis eksterne medlemmer i den sakkyndige komité, og en tydeliggjøring av instituttens rolle i forhold til doktorandene.

Rapportering under virksomhetsmål 2.3

STYRINGSPARAMETER	RESULTAT		
	2009	2010	2011
PUBLIKASJONSPØENG PER UNDERVISNINGS-, FORSKNINGS- OG FORMIDLINGSSTILLING (JF. OGSÅ VIRKSOMHETSMÅL 4.1)	32/ 42,4 = 0,755	38,9/ 43,3 0,898	27,9/ 45,7 = 0,611
NFR-TILDELING PER UNDERVISNINGS-, FORSKNINGS- OG FORMIDLINGSSTILLING (JF. OGSÅ VIRKSOMHETSMÅL 4.1)	9 796 238 /54,8 = 178 763	5.657.000 /54,5 = 103 798	8.562.000 /54,0 = 158 556
UTVEKSLING AV ANSATTE VIA PROGRAMAVTALER	Ut: 6 Inn: 1	Ut: 3 Inn: 1	Ut: 3 Inn: 0
EU-TILDELING PER UNDERVISNINGS-, FORSKNINGS- OG FORMIDLINGSSTILLING	0	11 035/54,5 = 202,5	272.000/54,0 = 5 037

Vitenskapelige publiseringer	2009	2010	2011
Artikler i tidsskrift nivå 2	4	4	2
Artikler i tidsskrift nivå 1	11	18	13
Artikler i antologi nivå 2	1	4	5
Artikler i antologi nivå 1	8	18	8
Monografier nivå 2	0	0	0
Monografier nivå 1	2	0	0

På grunn av endringer i kategorier og retningslinjer for kategorisering av verk og kunstnerisk utviklingsarbeid resultatrapporteres dette feltet ikke i tabell for 2011. Oversikter foreligger i AHOs forskningskatalog. Materialet viser at kunstnerisk utviklingsarbeid i AHO regi, spesielt i form av utstillinger, øker. Resultatene av utviklingsarbeid på design-sida er såpass mangfoldige at de representerer en utfordring i forhold til kategorisering. AHO har besluttet at det for profilering av institusjonen er viktig at publisering av verk utført av praktiserende arkitekter/designere/kunstnere med akademisk tittel og deltidsstilling på AHO også skal dokumenteres i AHOs egne oversikter over verk og kunstnerisk utviklingsarbeid.

SEKTORMÅL 3 FORMIDLING OG SAMFUNNSOPPDRAG

Universiteter og høyskoler skal medvirke til å spre og formidle resultater fra forskning og kunstnerlig utviklingsarbeid, og medvirke til innovasjon og verdiskapning basert på disse resultatene. Universiteter og høyskoler skal også legge til rette for at tilsatte og studenter kan delta i samfunnsdebatten.

Generelt om AHOs oppfølging av sektormålet i 2011

For 2010 rapporterte AHO at *“AHO har lagt stor vekt på virksomhet rettet mot innovasjon og kommersialisering. Eksternt samarbeid på feltet er videreutviklet og formalisert. Det er gjennomført tiltak for å informere om potensial og virkemidler, og flere mottatte forskningsbaserte forretningsideer er vurdert som interessante”*.

Formidlingsaktiviteten er fortsatt høy, noe statistikken avspeiler, men sammenligning med tidligere år er vanskeligere siden Cristin har et lavere detaljeringsnivå for formidlingskategoriene. Samarbeid med næringsliv bygger nå i høg grad på aktiviteten ved forskningssentrene, Omfanget av samarbeid er størst ved RD (Research Centre for Design), men sentrene innenfor arkitektur og urbanisme har et stort uforløst potensiale på dette feltet.

Fagkritikken og deltagelsen i samfunnsdebatten er styrket med etablering av OCCAS.

VIRKSOMHETSMÅL 3.1

Vitenskapelige høyskoler skal gjennom formidling og deltakelse i offentlig debatt tilføre samfunnet resultatene fra FoU-virksomheten.

DELMÅL 3.1.1

AHO skal videreutvikle den faglige formidlingen til samfunnet og allmennheten og styrke sin rolle som kulturforvalter og kulturformidler.

Resultatmål 1

Oslo Triennale OAT – der AHO er en av eierne (NAL, AHO, Norsk Form, Nasjonalmuseet og Oslo Teknopol) – skal videreutvikles til å bli en av tre ledende Europeiske arkitekturbiennaler/triennaler. Neste Triennale er i 2013.

Fehn-symposiet skal høsten 2011 ha funnet sin form som arena for forskningsformidling (NAL/HAF, AHO, Domkirkeodden). Ledelsen av dette årlige internasjonalt orienterte arrangementet skal vekse mellom å være i regi av to forskningssentra ved AHO – OCCAS og RCAT.

“Veiene fra Roma” skal i samarbeid med UiO videreføres som arkitekturhistorisk formidlingsprosjekt.

TAB (tverrfaglig arena for byutvikling – Norsk Form, UmB, UiO, AHO og Oslo kommune ved Plan- og bygningsetaten) skal styrkes som arena for regional forskningsformidling innen urbanisme og landskap.

Arenaer for formidling:

Oslo Arkitekturtriennale 2013: AHO er medlem av det nye styret for OAT og deltar også i arbeidsgruppen for OAT 2013. Det er etablert sekretariat (Norsk Form) og en synes også å ha sikret finansiering. OAT 2013 gjennomføres som et samarbeid med Arkitekturtriennalen i Lisboa.

Ambisjonen om å gjøre OAT til et internasjonalt evenement er betydelige. Styret for Triennalen vil våren 2012 presentere tema for konferansen, og tilsette kurator.

Fehn-symposiet ble arrangert på AHO 27.-28. oktober 2011 i regi av RCAT. Symposiet tok opp retninger innen arkitekturforskning med internasjonale forelesere. Programmet representerer en styrking av det akademiske fokuset.

Det er avklart at Fehn-symposiene skal fortsette både som et forum for forskningsformidling og som møtested for forskere der en diskuterer ny praksis i arkitektur og design, samarbeid mellom industri og de skapende profesjonene, nye materialer og produksjonsteknikker. OCCAS har ansvaret for symposiet i 2012.

TAB (Tverrfaglig arena for byutvikling) fungerer som samarbeidsplattform med Oslo Kommune og særlig Byutviklingskomitéen. En større konferanse sommeren 2011 tok for seg bokvalitet i storbyen.

"Veiene fra Roma": Prosjektet fullføres sommeren 2012 på grunn av at drivkraften i prosjektet pensjoneres og eksterne bidragsytere derfor ønsker å avslutte finansiering.

Resultatmål 2

AHO skal videreutvikle sin utstillingsvirksomhet.

- *I løpet av 2011 skal markedsføringen styrkes for den halvårslige utstillingen AHO WORKS som gjennomføres på AHO.*
- *De halvårslige diplomutstillingene skal, for å nå et bredere publikum, arrangeres utenfor AHO.*
- *AHO skal begynne arbeidet med utvikling av internasjonalt orienterte utstillinger. Kr 400 000 er avsatt til start av arbeidet med en utstilling om "Osloskolen i norsk arkitektur" i 2011.*

AHO-Works - profilen favner AHOs halvårslige utstilling og eksternt orienterte diskusjon av studentprosjekter og resultat kvalitet. Studio- og diplomutstillingen ble holdt samtidig på AHO i juni, mens utstillingene i høstsemesteret ble splittet pga. diplomgjennomgangene i januar 2012. Arrangementene er internt sett svært vellykkete, men potensialet for å løfte det opp som et interessant formidlingsarrangement er ikke utnyttet.

Diplomforelesningene er i 2011 blitt markedsført som AHO OUTLOOK, en fagdag som rettet mot fagmiljøer på og utenfor AHO. I forbindelse med diplomforelesningene har det i 2011 blitt gjennomført paneldebatter, noe som har vekket ekstern interesse og løftet fagdagen.

Diplomutstillingen for høstkullet 2010 ble arrangert på DogA i februar 2011. DogA er veletablert som utstillingsarena for arkitektur og design på Grünerløkka, og arrangementet fikk meget stor publikumstilstrømming.

Arbeidet med kuratert ekstern utstilling ble ikke gjennomført i 2011. Planlegging er startet opp og midler er overført til 2012-budsjettet.

Formidling 2011

Faglig publisering og formidling	2009	2010	2011
Artikkel i fag-/bransjetidsskrift	18	28	11
Anmeldelse (<i>før: Bokanmeldelse</i>)	4	7	9
Kapittel i fagbok, rapport og lignende	16	20	5
Fagbok eller vitenskapelig antologi	7	5	8
Utstillingskatalog	0	0	1
Doktoravhandling	2	3	4
Konferansebidrag og faglig presentasjon: vitenskapelige foredrag	98	139	99
Juryvirksomhet	3	2	2
Priser for virksomhet	0	0	0
Kuratorvirksomhet m.m.	6	8	11

Publisering og formidling til allmennheten	2009	2010	2011
Populærvitenskapelig artikkel (<i>Før: Artikkel i populærvitenskapelig tidsskrift</i>)	10	12	6
Kronikk i dags-/ukepresse	9	7	7
Populærvitenskapelige foredrag	13	16	16

DELMÅL 3.1.2

AHO skal videreutvikles som et anerkjent nasjonalt kunnskapssenter i våre fag, som benyttes av profesjonene og allmennheten og formidler oppdatert kunnskap. Fram mot 2020 skal åpen tilgang til forskningsresultater og studentarbeider gjennom Open Access-publisering vektlegges.

AHO skal prioritere fagkritikken gjennom tiltak som kommer fram i instituttenes strategier.

Resultatmål 1

I 2011 skal ADORA (Architecture and Design Open Research Archive) markedsføres både internt og eksternt. På det nåværende tidspunkt ser ikke AHO det som hensiktsmessig å tallfeste resultatmål for Open Access-publiseringer.

I 2011 skal arbeidet med å publisere PhD-avhandlinger i ADORA konsentrere seg om informasjon og avtaler med PhD-studenter på et tidlig stadium. AHO vil samarbeide med andre UH-institusjoner for å vurdere mulige løsninger av opphavsrett og bruk av illustrasjoner.

På rapporteringstidspunkt har AHO publisert 10 PhD-avhandlinger i ADORA. Det er gjort en vesentlig innsats for å informere gamle og nye kandidater om betydningen av publisering i åpne arkiv. Opphavsrett til illustrasjoner utgjør en utfordring. Det er nå igangsatt et felles prosjekt gjennom SAK-samarbeidet med NMH og KHiO som kan få betydning for dette. Prosjektgruppen for Open Access skal gjennomgå AHO-ansattes produksjon av vitenskapelige artikler i 2010 og vurdere rettighetsforhold.

Prosjektgruppen har gjennomgått i alt 21 vitenskapelige artikler og kapitler publisert i 2010. Av disse er nå 8 publisert i ADORA. Det arbeides løpende med å innhente tillatelser og utarbeide rutiner for dette.

AHO vil starte arbeidet med digital publisering av masteroppgaver.

Publisering av masteroppgaver vil i stor grad avhenge av klarere kjøreregler for ulike typer illustrasjonsmateriale, og en anbefaling fra SAK-prosjektet om opphavsrett vil gjøre det enklere å starte dette. Prosjektgruppen for Open Access må utvides med representanter for studieadministrasjon og studenter.

Resultatmål 2

Formidlingsvirksomheten fra AHOs vitenskapelig tilsatte skal fortsatt øke. AHO tar i 2011 i bruk Cristin for rapportering av formidling.

AHO skal delta i videreutvikling av formidlingsserien "as BUILT" med minimum 6 bøker på anerkjent forlag årlig.

Minimum 8 av AHOs studioskurs og forypningkurs skal gi ut formidlingsbøker som inneholder arbeider utviklet som del av undervisningen. AHO Works skal videreutvikles sett i forhold til AHOs behov for internasjonal formidling av studentoppgaver.

Alle institutter ved AHO skal som del av sine strategier (2011) legge fram planer for styrking av fagkritikken innenfor sine fagemner.

I 2011 har AHO fulgt opp etterarbeidet med import fra Forskdok til Cristin, som særlig har vist seg problematisk for formidlingskategoriene. Selv om mye er rettet opp både fra Cristins side og manuelt hos AHO, er det fortsatt feil i mange importposter. Cristin har andre kategorier enn Forskdok hadde. AHO savner kategorier for formidling til profesjonsmiljøene som ligger mellom vitenskapelig og populærvitenskapelig publisering og formidling.

Det er utgitt tre nye bøker i serien "asBuilt" i 2011. 6 bøker er under planlegging for 2012. Serien presenteres på Biennalen i Venezia i september 2012.

6 studioskurs har gitt ut formidlingsbøker.

Styrking av fagkritikken er et emne i instituttstrategiene. Det er først og fremst Institutt for form, teori og historie som kan vise til økt aktivitet innen feltet.

DELMÅL 3.1.3

For å styrke sin formidling og sin samfunnsrolle vil AHO ta tiltak for å utvikle sin kommunikasjon med andre forsknings- og utdanningsinstitusjoner, profesjonene og allmennheten. Dette innebærer økning i kapasitet og ressurser innenfor informasjon, etterutdanning, formidling og publisering og etablering av tydelige strategier/tiltaksplaner for dette saksområdet.

Resultatmål

- *AHO skal i løpet av 2011 utvikle en samlet strategi for formidling og samfunnskontakt. Strategien skal både ta utgangspunkt i behov ved institusjonen som helhet og i instituttens behov.*
- *AHO skal styrke sin eksterne informasjon/formidling ved å gjøre dette til et saksområde ved rekruttering av ny direktør.*
- *Evaluering av AHOs web skal gjennomføres i 2012.*

Følgende beslutninger har vist seg nødvendig for å nå disse målene:

- Utnevning av prorektor med hovedansvar for formidling og samfunnskontakt.
- Styrking av AHOs informasjonsavdeling og tilsetting av kommunikasjonssjef (2012).
- Dette innebærer at handlingsplan for formidling og samfunnskontakt og evaluering av AHOs web gjennomføres i 2012.

DELMÅL 3.1.4

AHO skal som del av nettverkssamarbeid ta et nasjonalt ansvar for etterutdanning og systemer for livslang læring innenfor våre fagfelt. AHO skal opprettholde kontakten med sine tidligere studenter gjennom alumni-nettverk.

Resultatmål

- *Innenfor arkitektur skal et etterutdanningsamarbeid mellom NAL, Arkitektbedriftene, NTNU og AHO formaliseres.*
- *Innenfor design skal etterutdanningsopplegg settes i gang i 2012.*
- *Alumni-nettverk utvikles i forlengelsen av kandidatundersøkelsen som ble gjennomført høsten 2010.*

Det er gjort et betydelig arbeid for å formalisere etterutdanningsamarbeidet innenfor arkitektur og konkrete planer forelå da Norske Arkitekters Landsforbund trakk seg fra samarbeidet. Dette har gjort det nødvendig for AHO å revurdere hvordan skolen organisatorisk og praktisk legger opp til livslang læring. I dagens system finnes få intensiver for initiativ fra instituttens side innen etterutdanning og det er vanskelig rent økonomisk sett å drive virksomheten.

VIRKSOMHETSMÅL 3.2

Universiteter og høyskoler skal medvirke til samfunns- og næringsutvikling gjennom utdanning, innovasjon og verdiskapning

DELMÅL 3.2.1

AHO skal utvikle og formidle kunnskap som kan anvendes og videreutvikles i profesjonell praksis. Deler av AHOs kunnskapsutvikling skal ha innovativ innretning og sikte mot kommersialisering.

Resultatmål 1

Forbedre administrative rutiner for kommersiell vurdering og ivaretagelse av immaterielle rettigheter og iverksette tiltak for å fremme bevisstheten omkring mulighetene for nyskapning og kommersialisering.

Dette skjer som en løpende del av den administrative omorganiseringen ved AHO, spesielt gjennom oppbygging og kompetanseheving i FoU-administrasjonen og gjennom øremerket administrativ støtte til instituttene (en viss desentralisering av administrative ressurser).

Resultatmål 2

Følgende tiltak vil bli iverksatt for å øke oppdragsvirksomheten:

- *Etablere en incentivordning for oppdragsvirksomheten.*
- *Legge til rette for sterkere administrativ støtte til oppdragsvirksomhet.*

Sørge for at det utarbeides veiledningsmaterieell for forskere og utarbeide standardkontrakter. Videreutvikle prosjektakkvisisjonen som del av instituttene strategier. Incentivordninger for oppdragsvirksomheten er etablert både slik at overskudd tilbakeføres til instituttene. Ordningen praktiseres og kommer til uttrykk i budsjettmodell og i avtaleverket.

Sterkere administrativ støtte til oppdragsvirksomhet utvikles som del av den administrative omorganiseringen ved AHO, spesielt gjennom oppbygging og kompetanseheving i FoU-administrasjonen og gjennom øremerket administrativ støtte til instituttene (en viss desentralisering av administrative ressurser).

Akvisisjonsstrategier følges opp på styrenivå i diskusjonene om forskningssentrenes strategier og handlingsplaner.

Forslag til standardkontrakter foreligger. Veiledningsmateriale er ikke utarbeidet.

Resultatmål 3

AHO har som mål å motta minst 4 forskningsbaserte forretningsideer som vurderes som interessante i 2011.

De delene av AHOs forskning som er mest innovasjonsorienterte utvikles nå med sterk næringslivsinvolvering og dette fører til at innovasjonseffektene i større grad tilkommer bedriftene. Samtidig har AHO økt de formelle kravene av hva "interessant forskningsbasert forretningsidé" innebærer.

Resultatmål 4

Institutt for arkitektur og Institutt for design skal eksplisitt utvikle undervisningstilbud som gir opplæring i innovasjon og entreprenørskap.

AHO har utviklet retningslinjer for IPR og vil i 2011 revidere disse retningslinjene på basis av erfaringer fra egne prosjekter.

Eksplisitte undervisningstilbud innenfor innovasjon og entreprenørskap søkes nå utviklet som en del av SAK-samarbeidet mellom AHO, KHiO og NMH.

Revisjon av retningslinjer for IPR er utsatt til AHO har et bredere erfaringsgrunnlag tilgjengelig.

DELMÅL 3.2.2

AHO skal styrke sin næringslivskontakt og videreføre innovasjonsinnretningen i FoU-arbeidet. To av AHOs forskningsentra skal ha en tydelig innovasjonsretning: Senter for design og Centre for Architecture and Tectonics.

Forskningsaktiviteten ved Institutt for design har i all hovedsak direkte relevans for profesjonell praksis, den har næringslivsinnretning og bygger på næringslivssamarbeid. Generelt sett dreier prosjektene seg om innovasjon som integreres i bedriftsutviklingen til samarbeidende partnere. Både NFR-prosjektet for samarbeidet med Ulstein og arbeidet i SFI-senteret for tjenesteinnovasjon (AHO er partner i dette NHH-ledete senteret) er eksempler på dette.

Forskningsaktiviteten ved Institutt for arkitektur utvikles dels med de samme målene. Satsingen innenfor RCAT på materialforskning er et eksempel. Målet er at forskningen ved Institutt for arkitektur i løpet av en treårsperiode kan nå det samme nivå, målt i forhold til profesjonsrelevans, næringslivsrelevans og samfunnsrelevans, som designforskningen ved AHO i dag befinner seg på.

AHOs satsing på boligforskning (2 x 50 % professorater utlyst, realistisk mål om å etablere et sponset forskningsprofessorat innenfor boligproblematikk fra 1.1.2013) er et eksempel på den type prioriteringer av forskningsaktiviteten som nå skjer på AHO. 3 professor-2-stillinger ved AHO er nå næringslivsfinansierte.

Resultatmål

AHO skal etablere RSA - Råd for samarbeid med arbeidslivet. Dette skal være sammensatt av separate råd etablert for arkitektur, urbanisme og design. Rådene etableres våren 2011 og fellessamling finner sted høst 2011. AHO velger denne løsningen fordi dette gjør det mulig å spisse arbeidet i rådene og knytte dette mer direkte til instituttenes mer næringsspesifikke samfunnskontakt.

RSA-ordningen er etablert (se pkt.2.2 Særskilt rapportering). AHO har valgt å knytte RSA nært til utviklingen av nærings- og arbeidslivskontakten på det enkelte instituttet. Dette har ført til at arbeidet med RSA på instituttnivå har vært prioritert i 2011 og at det praktiske arbeidet på institusjonsnivå settes i verk i 2012.

Institutt for design prioriterer å videreføre innovasjonsorienterte prosjekter som ble etablert i 2010. MAROFF-prosjektet i samarbeid med Ulsteingruppen og etableringen av SFI innen servicedesign der AHO er deltagerinstitusjon i senteret, ledet av NHH.

Disse arbeidene gjennomføres med svært gode resultater.

Research Centre for Architecture and Tectonics har som resultatmål å etablere 2 bidragsfinansierte prosjekter med næringslivspartnere i 2011.

Dette arbeidet er godt i gang, spesielt viktig er kontaktene innenfor tre-nettverket (Landbruksdepartementet, Viken Skog, UMB etc.) og kontaktene med boligkooperasjonen. Formalisering av avtaler tar lenger tid enn planlagt og mer omfattende rapportering fra RCAT gis i 2012.

DELMÅL 3.2.3

AHO skal sikre sin handlefrihet gjennom økte inntekter fra eksternfinansierte oppdrag og forskningsaktivitet.

Resultatmål 1 (for bidragsfinansiert virksomhet)

Bidragsfinansiert virksomhet skal utgjøre 10 mill kr i 2011.

Resultatmål 2 (for eksternfinansiert virksomhet)

I tillegg til bidragsfinansiert virksomhet skal AHO i 2011 øke oppdragsinntektene fra kr 760 000 til 3 mill kr. Dette skal bidra med kr 500 000 i økt virksomhetskapital.

Rapportering under virksomhetsmål 3.2

STYRINGSPARAMETER	RESULTAT				AMBISJONS- NIVÅ
	2008	2009	2010	2011	2012
OMFANG AV BIDRAGS- OG OPPDRAGSFINANSIERT AKTIVITET (EKSKL NFR)	5694	4815	4835	4949	6000
MOTTATTE FORRETNINGSIDEER	0	2	6	1	2
MOTTATTE FORRETNINGSIDEER SOM HAR RESULTERT I OPPRETTELSE AV SELSKAP	2	0	0	0	1

Kriteriene for kategorisering som "mottatte forretningsideer" er strammet inn i 2011.

Samlede driftsinntekter utgjorde for 2011 150,8 mill kroner. Resultatmål for bidragsfinansiert virksomhet var i 2011 satt til 10 mill kroner. Resultatet av bidragsfinansiert virksomhet ble totalt 14,4 mill kroner, herav 8,6 mill fra NFR.

Bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet, ekskl. NFR, utgjorde i 2011 totalt kr 4 949 000. Av dette er kr 929 000 oppdragsfinansiert virksomhet. Disse tallene er langt under målsetningen for 2011 som var på 3 mill kroner. Virksomhetskapskapitalen til AHO ble **forbedret** med kr 240 000, men den er i regnskapsresultatene for 2011 fortsatt ca. kr. 30 000 på den negative siden.

SEKTORMÅL 4: FORVALTNING

Universiteter og høyskoler skal organisere og drive sin virksomhet på en slik måte at samfunnsoppdraget blir best mulig ivaretatt innenfor rammen av disponible ressurser.

Generelt om AHOs oppfølging av sektormålet i 2011

De viktigste tiltakene som er gjennomført under sektormål 4 i 2011 er:

- Gjennomføring av Tiltakspakke 2 for AHOs økonomiforvaltning.
- Sikring av et godt regnskapsresultat.
- Styrking av administrativ ledelse gjennom nyttilsettinger
- Administrativ reorganisering

VIRKSOMHETSMÅL 4.1

Universiteter og høyskoler skal sikre en god og effektiv forvaltning av ressursene.

Resultatmål og oppnådde resultater:

DELMÅL 4.1.1

AHO skal forvalte sine samlede ressurser effektivt og offensivt, slik at kjerneaktiviteten prioriteres. Ressurser skal fordeles internt på grunnlag av vurderinger av kvalitet, relevans og behov. Ekstern inntjening skal i all hovedsak brukes til å videreutvikle det aktuelle fagfeltet/fagmiljøet.

Resultatmål

Driftsutgifter per avlagte 60-studiepoengheter skal opprettholdes i forhold til resultater i 2010.

Driftsutgifter per publikasjonspoeng og meritterende kunstnerisk utviklingsarbeid skal reduseres i forhold til resultater i 2010.

AHO skal sette av minimum 2 millioner kroner årlig i 2011, 2012 og 2013 til oppbygging av et strategisk fond.

AHO skal sette av i størrelsesordenen 2 millioner kroner årlig til strategiske faglige prosjekter som fordeles sentralt etter søknad.

AHOs reviderte budsjettmodell skal i større grad baseres på resultatfinansiering og sikre sammenhengen mellom faglige ambisjoner og økonomisk prioritering.

AHO har i 2011 hatt sterkt fokus på økonomisk styring. Det var budsjettert med en avsetning på kr 2 millioner til strategisk fond. AHO har for 2011 et mindre forbruk i henhold til bevilgning på kr 7.3 millioner kroner. Målet er mer enn oppnådd.

AHO har i 2011 bevilget midler til instituttene forskningssentra og til utvikling av landskapsutdanning i samarbeid med UiT. Strategiske midler fordeles etter prioriteringer av AHOs satsingsområder.

Budsjettmodellen er i 2011 videreført med mindre justeringer. De faglige avdelingenes mer- og mindreforbruk er besluttet overført til påfølgende år. Dette bidrar til en sterkere styring, prioritering og ansvarliggjøring.

DELMÅL 4.1.2

AHO skal utvikle sine ledelsesfunksjoner og sikre tydelige roller, klar ansvarsfordeling og transparens i alle deler av organisasjonen.

AHO skal holde fast ved styret og rektors rolle i strategiske beslutninger, beslutninger om faste ansettelser, og strategiske beslutninger om internasjonale saker. AHO skal videreutvikle ledelsesfunksjoner på alle områder som sikrer handlingsdyktighet og medvirkning.

AHO skal videreutvikle sentrale økonomiske virkemidler for å styre institusjonen.

Resultatmål

AHO skal opprettholde situasjonen med sterk og funksjonsdyktig tilsatt ledelse på alle institutter.

Stabsfunksjonen omkring rektor skal utvikles. Ny Direktør organisasjon tilsettes i 2011. Organisasjonen utvikles i henhold til styrevedtak basert på resultatene av AHOs organisasjonsprosjekt (høsten 2010).

Ledelsesprogrammet i 2011 skal ha fokus på økonomistyring og personalledelse.

AHO har i løpet av 2011 rekruttert to nye instituttledere, med tiltredelse 01.01.12. Det har i rekrutteringen vært vektlagt kandidatenes lederkompetanse og potensial for å videreutvikle instituttene. En videreutvikling av faglig lederforum er gjennomført for å styrke den faglige ledelse på instituttnivå, og det vil i 2012 bli arbeidet videre med grenseflater mellom tilsatt faglig ledelse og strategiske utvalg.

To nye direktører har tiltrådt i 2011. Sammen med prorektor, utgjør de to direktørstillingene en styrket stab rundt rektor.

DELMÅL 4.1.3

Kapasiteten for utvikling av kunnskap avhenger av de faglige ansatte og rammebetingelsene som blir gitt for deres virksomhet. Sterk ledelse og stive strukturer kan ha som sideeffekt at initiativ og kreativitet ikke blir stimulert.

Resultatmål

AHO skal tilstrebe stor elastisitet i organisasjonsstrukturen gjennom prosjektorganisering på tvers av linjestrukturane og eksplisitt organisere større utrednings- og evalueringsoppgaver i prosjekt med utnevnt prosjektansvarlig. Rapportering fra 2010 skal redegjøre for hvordan og i hvilken grad dette gjennomføres.

Strategiske utvalg skal brukes aktivt. Retningslinjer med klarlegging av ansvar og myndighet for strategiske utvalg skal evalueres og eventuelt reformuleres i løpet av 2011.

Det har i 2011 vært en særlig satsning på rekruttering til industridesign. Dette har vært organisert som et prosjekt som involverer flere administrative avdelinger og Institutt for industridesign. Arbeidet med revisjon av AHOs diplomprosedyre og utvikling av nye kvalifikasjonsrammeverk er også eksempel på prosjekter som har vært organisert på tvers av linjestrukturane. Det samme er utviklingsarbeidet for AHO-works og prosjektering og utbygging av AHOs konferansesenter.

I løpet av 2011 er retningslinjene revidert for:

- Opptaks- og godkjenningssutvalget
- Undervisningsutvalget

Det vil arbeides i 2012 med nye retningslinjer for Forskningsutvalget. Dette arbeidet sees i sammenheng med nyrekruttering av leder av PhD-programmet.

Rapportering under virksomhetsmål 4.1

STYRINGSPARAMETER	RESULTAT			AMBISJONS- NIVÅ
	2009	2010	2011	2012
DRIFTSUTGIFTER PER AVLAGTE 60-STUDIEPOENGENHETER	305	291,5	285,5	290
DRIFTSUTGIFTER PER PUBLIKASJONSPOENG	4376	3585	5056	3600
FORHOLDET MELLOM VITENSKAPLIGE OG ADMINISTRATIVT ANSATTE	2,9	2,7	2,5	2,5

AHO har valgt å klassifisere verksmestere som faglige støttestillinger, selv om deres stillingskode tilsier en klassifisering som driftspersonell.

Økningen i driftsutgifter per publikasjonspoeng i 2011 skyldes i stor grad nedgangen i publikasjonspoeng.

VIRKSOMHETSMÅL 4.2

Universiteter og høyskoler skal gjennom sin personalpolitikk medvirke til et høyt kompetansenivå, et godt arbeidsmiljø og et mindre kjønnsdelt arbeidsliv.

Resultatmål og oppnådde resultater:

DELMÅL 4.2.1

AHO stiller høye krav til sine studenter og ansatte og skal legge til rette for en kunnskapsorganisasjon med et meget godt arbeids- og læringsmiljø. AHO skal som arbeidsplass preges av likeverd, respekt, effektivitet og sjenerøsitet.

AHO skal gi arbeidsbetingelser som er konkurransedyktige målt mot det private markedet og som gir rom for individuell tilpasning. AHO skal utvikle og implementere planer for rekruttering og kompetanseutvikling som reflekterer høyskolens satsingsområder.

Resultatmål

AHO skal i løpet av 2011 utarbeide langsiktige rekrutteringsplaner med utgangspunkt i definerte kompetansebehov på instituttene og i administrasjonen og sett i lys av aldersprofil på AHOs personale.

Det skal utarbeides beredskapsplaner for dekning av kritiske administrative funksjoner.

AHO igangsatte i 2011 arbeidet med rekrutteringsstrategi og langsiktige bemanningsplaner, arbeidet vil ferdigstilles i 2012.

Det er utviklet beredskapsplaner for dekning av kritiske funksjoner, og det foregår et kontinuerlig arbeid på feltet.

DELMÅL 4.2.2

AHO skal drive en rekrutteringspolitikk til fagstillinger som sikrer internasjonalt ledende fagkompetanse, høy kompetanse i administrative støttefunksjoner, et balansert forhold mellom kunstnerisk og vitenskapelig kompetanse, og likestilling mellom kvinner og menn.

Resultatmål

Alle tidsavgrensede stillinger av 3-års varighet og alle faste stillinger skal lyses ut internasjonalt.

Minimum 50 % av nytilsatte ledere skal være kvinner.

Minimum 50 % av nytilsatte i førstestillinger skal være kvinner.

AHO skal i løpet av 2011 revidere sin plan for likestilling.

Det er i 2011 utlyst 4 vitenskapelige toppstillinger, alle er utlyst internasjonalt. Av disse stillingene er det ansatt 50 % kvinner.

Det er rekruttert 4 ledere ved AHO i 2011, to med startdato i 2012. Alle er kvinner.

Likestillingsutvalget ble konstituert i 2011 i påvente av rekruttering av direktør organisasjon. Utvalget laget en handlingsplan for 2011 som er gjennomført, det vil i 2012 komme på plass et ordinært likestillingsutvalg som vil arbeide langsiktig med AHOs likestillingspolitikk.

DELMÅL 4.2.3

Personalpolitikken skal ivareta alle grupper ansatte og sikre gode muligheter for profesjonell og faglig utvikling og kompetanseheving for medarbeiderne. Mer sammenhengende tid til forskning skal sikres gjennom større konsentrasjon av undervisningen, bedre administrative og faglige støttefunksjoner og bedre undervisningsplanlegging på instituttnivå.

- *Nytilsatte administrative ledere (økonomidirektør og direktør organisasjon) skal prioritere arbeidet med organisasjonsutvikling.*
- *AHO skal utvikle ny særavtale for samarbeid med de vitenskapelig tilsatte.*
- *Alle arbeidsavtaler skal gjennomgås med sikte på at tilsatte som kan dokumentere resultater i forskning prioriteres og at sammenhengende tid sikres for forskning.*
- *AHOs budsjett skal eksplisitt avsette midler til faglig utvikling og kompetanseheving både sentralt, i de administrative enhetene og på instituttene.*

For å følge opp AHOs tilsettingsstrategi og redusere midlertidighet i ordinære utdannings- og forskerstillinger skal AHO:

- *redusere antall timelærere med tilsetning for ett semester eller ett undervisningsår. Flere stillinger skal lyses ut som 3-årsstillinger basert på kunstnerisk kompetanse,*
- *gjøre tydeligere avklaringer mellom vitenskapelige stillinger og undervisningsstillinger basert på kunstnerisk kompetanse.*

Ledelsen har i 2011 prioritert arbeidet med organisasjonsutvikling, og arbeidet vil fortsette inn i 2012.

Det er utviklet en ny særavtale for samarbeid med de vitenskapelige tilsatte. Det har ikke vært gjort en helhetlig gjennomgang av alle arbeidsavtaler, da dette arbeidet vil sees i sammenheng med arbeidet for å lage et undervisningsregnskap, jf. planer delmål 4.2.2.

Fra skoleåret 2011/2012 implementerte AHO 3-årige undervisningsstillinger basert på kunstnerisk kompetanse. Det ble ansatt 3 i slike stillinger knyttet opp mot første års undervisning. Ordningen vil videreføres og videreutvikles ved de andre instituttene våren 2012 (Institutt for urbanisme og landskap) og høsten 2012 (Institutt for arkitektur).

Personalpolitiske tiltak og arbeidsmiljø

AMU avgir årlig rapport til styret og det er ikke avdekket alvorlige arbeidsmiljøforhold. Det ble ikke registrert alvorlige skader i 2011, men det er registrert et branntilløp i verkstedet. Dette har ført til utbedringer.

AHO har et godt samarbeid med bedriftshelsetjenesten. I 2011 er det bl.a. gjennomført vernerunde, førstehjelpskurs, HMS-kurs for ledere og individuelle helseundersøkelser. Spørreundersøkelser som ble gjennomført i forbindelse med individuelle arbeidshelseundersøkelser viste gjennomgående tilfredshet med det psykososiale arbeidsmiljøet. En mener at en har et godt bedriftshelsetilbud til medarbeidere som har behov for individuell oppfølging.

Feilrapportering av årsverk til DBH

I forbindelse med arbeidet med årsrapportering for 2011 ble det oppdaget at AHO har feilrapportert årsverkstall til DBH. Dette skyldes hovedsakelig tre forhold:

1. Feilregistrering i lønssystemet SAP som genererer rapporter til DBH, på grunn av manglende registrering av finansieringskilde.
2. Feil rapportering av såkalte timelærere som er ansatt på fastlønn i en viss prosent i en kortere periode i stillingskategorien 1424 , Undervisningspersonell uten godkjent pedagogisk utdanning. Denne feilen er gjort frem til og med 2010.
3. Stillinger som er registrert i SAP etter 01.10., men som har startdato 01.10. eller tidligere vil ikke komme med på den opprinnelige rapporten som tas ut på dato, men vil komme med på senere kjøring av samme rapport.

Det ble under rapporteringen i 2010 oppdaget feil i rapporteringsgrunnlaget, og rapporteringen for 2010 er derfor gjort manuelt. Det ble gjort rettinger i SAP i etterkant av dette, men fordi feilkildene ikke ble oppdaget ble det ikke gjort tilstrekkelige rettelser.

AHO har nå satt inn følgende tiltak for å sikre at vi lukker de avvik som er oppdaget i forbindelse med rapporteringen:

1. Retting av feilregistreringer i SAP er allerede utført
Ansvaret: økonomidirektør
2. SAP- opplæring, workshop i regi av DFØ er planlagt.
Ansvaret: økonomidirektør
3. Kvalitetssikring av rapporteringsrutiner og enkeltrapporteringer
Ansvaret: direktør organisasjon
4. Tydeligere ansvar for rapportering
Ansvaret: direktør organisasjon
5. Det skal utarbeides rutiner som reduserer antall stillinger som registreres etter tiltredelse
Ansvaret: direktør organisasjon.

Oversikt over feilrapportering

	2009			2010			2011		
	Rapportert DBH	Oppdaterte tall	Avvik	Rapportert DBH	Oppdaterte tall	Avvik	Rapportert DBH	Oppdaterte tall	Avvik
ANTALL ÅRSVERK	98,3	119	20,7	103	119	16,2	99,5	119,6	19,96
AVVIK PROSENT			17,4			13,6			16,7
ÅRSVERK UTEN "TIMELÆRERE" (1424)	98,3	104	6,05	103	109	6,65	91,9	111	19,01
AVVIK PROSENT UTEN TIMELÆRERE			5,8			6,1			17,1

Rapportering under virksomhetsmål 4.2

STYRINGSPARAMETER	RESULTAT			AMBISJONSNIVÅ
	2009	2010	2011	2012
Andel førstestillinger av totalt antall undervisnings-, forsker- og formidlingsstillinger	47,9	49,9	48,1	50
Andel kvinner totalt	42,7	43,3	41,9	45
Andel kvinner i undervisnings- og forskningsstillinger	29,6	30,4	32	34
Andel kvinner professor II	23,1	30,4	42,9	30
Andel kvinner i rekrutteringsstillinger	55,8	44,3	43	45
Andel kvinner i andre stillinger, undervisning, forskning og formidling	33,2	46,6	33,9	35
Andel kvinner i lederstillinger	33,3	50	66,7	66,7
Andel kvinner i mellomlederstillinger	29,4	42,9	42,9	75
Andel kvinner i bibliotekstillinger	100	100	100	100
Andel kvinner i drifts- og vedlikeholdsstillinger	0	0	0	0
Andel kvinner i saksbehandler-/utredningsstillinger	74,1	71,1	62,3	60

Vi ser en positiv utvikling med en stigende andel kvinner i undervisnings- og forskningsstillinger. AHO har i 2011 nådd målet om at minst 50 % av nytilsatte i professorstillinger skal være kvinner og vi ser en økning i antall kvinner i førstestillinger.

Det er nå en overvekt av kvinnelige ledere på AHO: Pr. 01.01. 2012 er begge direktørene kvinner, tre av fire instituttledere er kvinner og tre av fire avdelingsledere er kvinner.

VIRKSOMHETSMÅL 4.3

Universiteter og høyskoler skal ivareta høy kvalitet i økonomiforvaltningen. God intern kontroll og effektiv ressursforvaltning skal tas hensyn til i institusjonens strategiske prioriteringer.

Resultatmål og oppnådde resultater

DELMÅL 4.3.1

AHO skal videreføre arbeidet med styrking av institusjonens økonomi og økonomiforvaltning.

Resultatmål 1

Det skal gjennomføres en Tiltakspakke 2 for AHOs økonomiforvaltning. Konsulent innleid gjennom rammeavtale vil bistå i arbeidet. Følgende oppgaver skal løses:

- *Revisjon av hovedregler og fullmakter i økonomiadministrasjonen.*
- *Utarbeiding av økonomihåndbok. Komplettering av prosesser og rutinebeskrivelser.*
- *Tiltak for profesjonalisering av innkjøp og kvalitetsheving av internkontroll i innkjøpsfunksjonen. Etablering av funksjon som innkjøpsansvarlig i økonomiadministrasjonen.*
- *Styrking av kvalitetssikringssystemer.*
- *Utvikling av økonomiadministrasjonen som administrativ enhet; arbeidsform, fordeling av oppgaver, ansvar og myndighet, støtte til økonomiarbeidet i de faglige enhetene.*
- *Kompetansehevingstiltak gjennom utdanning av tilsatte.*
- *Videreutvikling av budsjettmodell til bruk i budsjett 2012.*
- *Videreutvikling av kostnadsanalyser for viktige aktivitetsområder.*
- *Langtidsbudsjettvurderinger*

Arbeidet for å styrke institusjonens økonomi og økonomiforvaltning er videreført i 2011. Tiltakspakke 2 for AHOs økonomiforvaltning er gjennomført. Rammeavtale for økonomisk bistand ble inngått i 2011. Tiltak er gjennomført i henhold til plan:

- Fullmakter, rutiner og retningslinjer er gjennomgått og oppdatert. Det er også utarbeidet nye rutinebeskrivelser der dette har vært nødvendig. Rapportering innenfor prosjektvirksomheten har vært et prioritert område.

- Det er definert en innkjøpsansvarlig i økonomiavdelingen. Det er fortsatt utfordrende og få avsatt tid til å jobbe med anskaffelsesområdet. Det er gjennomført kontroller og kvalitetssikring av gjennomførte innkjøp i organisasjonen som overstiger kr 80 000.
- Bemanningen i økonomiavdelingen er styrket. Arbeidsoppgavene i avdelingen er gjennomgått og fordelt. Kvalitetssikring av regnskapet har vært et prioritert område.
- Langtidsbudsjett vil fremover bli utarbeidet sammen med bemanningsplaner.

DELMÅL 4.3.2

AHO skal bygge opp en strategisk orientert økonomiforvaltning og personalforvaltning som har evne til langtidsplanlegging, kritisk gjennomgang av intern ressursbruk og løpende budsjettoppfølging.

Resultatmål 1

Følgende tiltak skal iverksettes:

- *Systematisk, vederheftig og regelmessig regnskaps-/budsjett rapportering til alle institutter og enheter gjennom hele 2011.*
- *Revisjonsbrev for 2011 uten vesentlige merknader.*
- *Alle nødvendige kostnadsanalyser gjennomført før budsjettering 2012 finner sted.*
- *Gjennomføring av prosjekt for styrking av eksterntfinansiert virksomhet. Prosjektet omfatter gjennomgang av muligheter i de ulike faglige enhetene, beslutning om aktuelle tiltak, etablering av system for administrativ oppfølging (økonomiadministrasjonen og FoU-administrasjonen). Økonomidirektør leder prosjektet.*

Det har gjennom hele 2011 vært utarbeidet regnskaps- og budsjett rapporter til alle enheter og institutter. Disse er regelmessig gjennomgått og feilposter som er avdekket er rettet opp. Det har vært høy fokus på regnskapskvalitet og avstemminger.

Ved utarbeidelse av budsjett for 2012 er innspill gjennomgått og nødvendige avklaringer er gjort med enhets- og instituttledere.

AHO har ikke funnet det hensiktsmessig å etablere et eget prosjekt for eksterntfinansiert virksomhet, men ser dette først og fremst som en del av oppbyggingen av forskningssentra.

Oppdragsinntektene har økt med 117 % fra 2010 til 2011.

Planen for gjennomføring av kostnadsanalyser er endret av ny administrativ ledelse. En vektlegger nå i større grad utvikling av undervisningsregnskap, langtidsplanlegging for bemanning og investeringer, bedre budsjetteringsprosedyrer for instituttene, og tiltak for å utvikle kostnadskrevede avdelinger som IT-avdelingen og den nye informasjonsavdelingen (opprettet 2012).

DELMÅL 4.3.3

Høy faglig kvalitet og godt læringsmiljø er AHOs viktigste konkurransefortrinn for rekruttering av studenter. Den fysiske infrastrukturen skal prioriteres høyere.

Tilgang til fremtidsrettet infrastruktur er en forutsetning for høy faglig kvalitet. AHO skal sikre gode bibliotek- og IKT-tjenester og samarbeide om nasjonale fellesløsninger. For å kunne møte kravene til en effektiv profesjonsutdanning, eksperimentering, forskning og individuell spesialisering, vil AHO tilstrebe å ligge teknologisk i forkant.

Resultatmål

AHO skal komplettere investeringen i konferansesenter/laboratorium for bedriftssamarbeid.

Konferansesenteret ble høsten 2011 oppgradert til et moderne flerbrukssenter med et eget rom for videokonferanse samt to rom for ulike møte- og prosjektvirksomhet.

AHO skal revidere planer for bruk av kontorarealer, studioarealer og fellesarealer.

I løpet av 2011 vil det bli utarbeidet en IT-strategi som skal vedtas i AHOs styre og som skal sikre at IT-avdelingen leverer godt tilpassede IT-tjenester som understøtter skolens primærvirksomhet.

Arbeidet med å revidere AHO's IT-strategi ble påbegynt høsten 2011 og vil bli ferdigstilt i løpet av 2012.

Antallet tjenester og kvaliteten på disse har i løpet av perioden vært økt med ca. 10 %.

50 % av arbeidsstasjonene i datasalene er skiftet ut og ca. 30 % av undervisningsrommene er multimediautstyret oppgradert i tråd med nye krav til kvalitet og tilgjengelighet i undervisningssituasjonen. Pilotprosjekter er igangsatt for å bygge opp kompetanse på ny teknologi inklusiv streaming og opptak av forelesninger.

Økt vekt på investeringer / moderniseringer har medført reduserte driftskostnader. Innsparingene har i stedet vært benyttet til å innføre nye tjenester og bedret servicenivå. Driftoptimaliseringer og beviste valg av "open-source" og har også bidratt til dette.

IKT-avdelingen har hatt en omfattende gjennomgang av sine egne rutiner og roller i et moderne ITIL perspektiv. Tjenestekatalog er utarbeidet med bakgrunn i en "shared-services" modell. Tilhørende servicenivå for de ulike tjenestene vil bli videre utviklet i 2012.

Prosjekt for å innføre single-sign-on og identitetsforvaltning (FEIDE) ble påbegynt høsten 2011 og planlagt innført våren 2012. Dette medfører en revidering av kvalitetshåndboken, og IT-reglementet inklusiv en beskrivelse av rutiner og ansvar for behandling av personinformasjon i ulike systemer.

I tråd med IT-strategien har det i perioden vært økt fokus på IT-avdelingens rolle som diskusjonspartner og muliggjører for å effektivisere utdanningen og administrative oppgaver.

IT-avdelingene ved de mindre høyskolene i Oslo-området opprettet i 2011 et fast samarbeid, for å gjenbruke erfaringer og tjenester. Dette samarbeidet vil bli videreutviklet i 2012.

Rapportering under virksomhetsmål 4.3

STYRINGSPARAMETER	RESULTAT			AMBISJONSNIVÅ
	2009	2010	2011	2012
LIKVIDITETSGRAD (OMLØPSMIDLER/KORTSIKTIG GJELD)	0,76	0,93	1,0	>1
AVREGNINGER (VISER HVOR STOR TILGANG/AVGANG DET ER I AVSETNINGER)	3353	- 2270	-8820	- 1 mill

Regnskapet for 2011 viser et mindreforbruk på 7, 26 millioner kroner. Avsetningene, eks. NFR-midler økte med 8,820 mill kroner. Ambisjonsnivået for tilgang i avsetninger ble således nådd.

Likviditetsgraden forbedret seg noe, og ble på akkurat 1,0. Målet for 2011 var å få den over 1,0.

VIKRSOMHETSMÅL 4.4

Universiteter og høyskoler skal bidra til at nasjonale kunnskapsressurser forvaltes helhetlig og til at oppgaver og ansvar fordeles og løses gjennom samarbeid.

Resultatmål og oppnådde resultater:

DELMÅL 4.4.1

Organisasjonen skal videreutvikles slik at AHO skal kunne utnytte konkurransefortrinnene ved å være en mindre og handlekraftig enhet. Samtidig vektlegges streng prioritering, effektivitet og nettverkssamarbeid for å kunne løse administrative oppgaver. AHO vil arbeide for felles administrative løsninger med aktuelle samarbeidende UH-institusjoner i Oslo.

Resultatmål 1

AHO skal gjennomføre SAK-utredning i samarbeid med NMH og KHiO. Utredningen omfatter:

- *Faglig samarbeid (design, interiørarkitektur, scenekunst, forskerutdanning, forskning),*
- *samarbeid om profilering av de tre institusjonene,*
- *administrativt samarbeid.*

Utredningen skal foreligge før sommeren 2011 og behandles i AHOs styre på første møte høsten 2011.

På bakgrunn av utredningen skal det besluttes om konkrete samarbeidsprosjekter og om videre prosesser for å styrke samarbeidet. Samarbeid innenfor designfeltet mellom KHiO og AHO skal konkretiseres i en egen tiltaksplan høsten 2011.

Planene er gjennomført og leder til nytt SAK-prosjekt som gjennomføres fra 2012.

Aktiviteter innenfor rammen av SAK- samarbeidet mellom AHO, NMH og Kunsthøgskolen:

- Samarbeid innen designfeltet mellom AHO og Kunsthøgskolen. Workshop gjennomført i mars 2011. Handlingsplan utarbeidet og det er pekt på konkrete samarbeidsprosjekter. Samarbeidet videreføres.
- Muligheter for administrativt samarbeid utredet av et eksternt konsulentfirma.
- Utredningen ble blant annet fulgt opp med et seminar i august om administrativt samarbeid mellom de tre høgskolene.
- Samarbeid om profilering startet opp i styringsgruppe for SAK ved hjelp av eksternt konsulentfirma.
- Søknad sendt for videreutvikling av samarbeidet. Kr. 2,5 mill bevilget for 2012.

Resultatmål 2

SAK-utredning om felles mastergrad i landskapsarkitektur mellom UiT og AHO ferdigstilles våren 2011. Målet er etablering av felles grunnutdanning i landskapsarkitektur i 2012 og fellesgrad fra 2015 (start på masterdelen av studiet i Tromsø).

Oppstart av etter- og videreutdanningsamarbeid innenfor urbanisme og landskap mellom UiT og AHO høsten 2011.

Planene er gjennomført. Aktiviteter i SAK-samarbeidet med UiT:

- Utredning gjennomført vår 2011 og behandlet i de to styrene.
- Samarbeid om videreutdanning i Tromsø (seminarrekke) satt i gang høsten 2012.
- Studieplanarbeidet videreført høsten 2012.
- Prinsippsak om samarbeid lagt fram i de to styrene våren 2012.
- Endelig vedtak basert på konkrete planer for gjennomføring og ressursfordeling er forutsatt gjort i styrene i april 2012. Oppstart akademi for landskapsarkitektur og nytt studie ved UiT planlagt høsten 2013.

Resultatmål 3

Formalisering av avtaler mellom NTNU, AHO og eventuelt UMB om undervisnings- og forskningssamarbeid innenfor "Development Studies".

Dette arbeidet er gjennomført som undervisnings- og forskningssamarbeid mellom NTNU, Fakultet for arkitektur og kunst og AHO. Det omfatter felles undervisningsopplegg på masternivå, felles internasjonale samarbeidsprosjekter, felles internasjonale utviklingsøknader (nytt SIU-program) og at AHO arbeider som en "underleverandør" til NTNU som har rollen som norsk "HABITAT-universitet".

Resultatmål 4

Videreføring av samarbeid mellom NTNU, Norges forskningsråd og AHO om utvikling av arkitekturforskning. Intensjonsavtale undertegnes mellom NTNU og AHO. Internasjonal konferanse gjennomføres høsten 2011.

Se rapportering under pkt. 2.3.1 Resultatmål 3.

Rapportering under virksomhetsmål 4.4

STYRINGSPARAMETER	RESULTAT			AMBISJONSNIVÅ
	2009	2010	2011	2012
ANTALL STUDIETILBUD I SAMARBEID MED ANDRE NORSKE INSTITUSJONER (FELLESGRADER)	0	0	1	1

2.2 SÆRSKILT RAPPORTERING

2.2.1 Likestillingsarbeidet ved AHO

Kvinneandelen ved AHO ligger på 42 %. Vi ser at andelen kvinner i undervisnings- og forskningsstillinger er jevnt stigende, jf. rapportering under virksomhetsmål 4.2.

Vi ser at på teknisk-administrativ er det en tradisjonell kjønnsbalanse der avdelinger som verksted, drift og IKT er helt mannsdominerte, mens generell administrasjon og bibliotek er kvinnedominert.

GJENNOMSNI TT LIG LØNNSTRINN PR. STILLINGSKODE		
Stillingskode	Kvinner	Alle
Alle	60	62
Professor	74,2	75,6
Førsteamanuensis	66,5	67,9
Stipendiat	49,6	49,2
Universitetslektor	61,7	61,1
Førstekonsulent	49,3	50,1
Rådgiver	57	57,4

Oppstillingen viser at den generelle kjønnede lønnsforskjellen er større enn lønnsforskjellen innad i hver stillingskategori. Vi merker oss at lønnsnittet for kvinner ligger lenger bak lønnsnittet jo høyere i stillingskategorier vi kommer.

Om man ser på de 20 dårligst lønnede ved skolen utgjør kvinner 50 %, mens kvinner utgjør kun 25 % av de 20 høyest lønnede. En gjennomgang av deltid viser at 74 % av deltidstilsatte er menn.

AHO likestillingsaktiviteter beskrives under delmål 4.2.

2.2.2 Strategi for samarbeid med arbeidslivet

Styret behandlet RSA i møte 11.5.2011 (Sak 41.2011). Styret la vekt på at AHO har en instituttinndeling som i stor grad samsvarer med de sektorene av nærings- og arbeidslivet som AHO forholder seg til i sine profesjonsutdanninger og i sin forskning. Samtidig er AHO en nasjonal og internasjonal institusjon som ikke primært forholder seg til lokalt og regionalt næringsliv.

To av de tre forskningssentrene ved AHO er orientert mot næringslivet og profesjonene (RCAT og DR). Disse to sentrene og Institutt for urbanisme og landskap har opprettet råd/referansegrupper med medlemmer fra arbeidslivet.

AHO har valgt følgende struktur for arbeidet i RSA:

- De tre praksisorienterte instituttene har opprettet råd med en sammensetning som samsvarer med departementets krav til RSA.
- AHOs råd for samarbeid med arbeidslivet er sammensatt av disse gruppene i årlige fellesmøter som legges til en faglig "event" ved AHO.
- Neste møte holdes som en fellessamling mellom AHOs styre og RSA høsten 2012. Handlingsplan for samarbeid med næringslivet som også omfatter forskningssentrene vedtas høsten 2012.

Følgende er medlemmer av RSA ved AHO:

Institutt for urbanisme og landskap:

Jannike Hovland, Leder Areal- og byplangruppa, Norconsult AS

Netten Østberg, avdelingsdirektør i Plan- og bygningsetaten,

Guro Voss Gabrielsen, Rådgiver Byutvikling, Norsk Form

Institutt for design/Centre for Design Research (RD):

Elisabeth Strand, Chief Experience Officer, Making Waves

Leif Verdu-Isachsen, Fagsjef, Norsk Form

Kathinka von der Lippe, Eker Design

Institutt for arkitektur/Research Centre for Architecture and Tectonics. •

Martin Mæland, Konsernsjef, OBOS-gruppen

Ole Gustavsen, Snøhetta

Ragnhild Borchrevink, Viken Skog

2.2.3 Bruk av studieplasser

AHO har ikke fått nye studieplasser i 2011.

2.2.4 Midler over kap. 281

AHO har ingen tildeling av midler på budsjettkapittel 281 i 2011.

2.2.5 SAK

AHO har under rammene av SAK et prosjekt som omfatter både faglig, administrativt og ledelsessamarbeid med Kunsthøyskolen i Oslo og Norges musikkhøyskole.

AHO har et faglig samarbeid med Universitetet i Tromsø om etablering av en felles masterutdanning i landskapsarkitektur.

Dette beskrives nærmere under punkt 4.4.1.

2.2.6 Sivilombudsmannen og Riksrevisjonen

Styret blir orientert om all korrespondanse med Riksrevisjonen og hvordan dette følges opp administrativt.

I 2011 har Riksrevisjonen tatt opp følgende saker:

Revidering av årsoppgjøret for 2010 og tiltakspakke II for økonomiforvaltningen ved AHO.

Regnskapet for 2010 ble godkjent av Riksrevisjonen uten vesentlige merknader. Det betyr at AHO ikke ble rapportert inn i Dok 1 til Stortinget. RR har likevel hatt fokus på at punkter som er tatt opp under revisjon av årsregnskapet er fulgt opp sammen med tiltakspakke II for forbedring av AHOs økonomiforvaltning.

Høsten 2011 reviderte Riksrevisjonen særskilt lønnsområdet. Det er ikke kommet noen tilbakemeldinger på dette.

Det er ikke reist noen saker for Sivilombudsmannen i 2011.

2.2.7 Større investeringsprosjekter

AHO har ingen planlagte større investeringsprosjekter.

2.2.8 Reduksjon av midlertidig tilsetning

AHO har en stabil andel midlertidige stillinger, med en marginal reduksjon i løpet av de siste tre årene. Andelen ligger nå på 45 % midlertidige årsverk, eller 32 % man ser bort fra rekrutteringsstillinger.

Rekrutteringsstillingene og "timelærerne" utgjør til sammen 58 % av de midlertidige årsverkene ved AHO.

AHO vil videreføre den påbegynte reduksjon av antall timelære med tilsetning for ett semester eller ett undervisningsår ved at flere stillinger skal lyses ut som åremålsstillinger basert på kunstnerisk kompetanse.

Det skal i 2012 arbeides med rekrutteringsstrategi og bemanningsplaner, og planer for reduksjon av midlertidige tilsetninger vil være en del av dette arbeidet.

2.2.9 Etsiske retningslinjer

Styret bekrefter at AHO har etiske retningslinjer som dekker alle sider ved virksomheten. Disse retningslinjene er å finne i skolens kvalitetssystem under kapittel 1.

Web:

<http://www.aho.no/no/AHO/Kvalitetssystemet/Kvalitetshandboken/01/Styringsdokumenter/Etiske-retningslinjer-for-AHO/>

2.2.10 Forvaltning av fullmakter

AHO har ingen eierinteresser i aksjeselskaper.

AHO har til enhver tid oversikt over hvem som har anvisnings- og attestasjonsfullmakt, og alle med budsjettansvar får et årlig tildelingsbrev som angir fullmaktsrammer.

Styret legger til grunn at AHO forvalter sine fullmakter på en forsvarlig måte.

2.2.11 Sikkerhet og beredskap

AHO har en beredskapsplan som er dokumentert i Kvalitetssystemet. Det er i 2011 arbeidet mye med IT-sikkerhet og sikring av server.

Det er i 2011 gjennomført to brannøvelser og en katastrofeøvelse.

2.3 FELLES FØRINGER FOR ALLE STATLIGE VIRKSOMHETER

a) Inkluderende arbeidsliv

AHO har utarbeidet en handlingsplan for inkluderende arbeidsliv i samarbeid med tjenesteorganisasjonene. Handlingsplanen er i 2012 supplert med mer detaljert aktivitets- og resultatmål.

1.

Minst to ganger årlig skal det holdes møter mellom ledelsen og tillitsvalgte hvor IA-arbeidet er tema på dagsorden, jf. Samarbeidsavtalen om et mer inkluderende arbeidsliv mellom AHO og Arbeids- og velferdsetaten, NAV Arbeidslivssenter.

Resultat:

Det er i 2011 avholdt ett møte med inkluderende arbeidsliv på dagsorden.

2.

Det skal inngås tidsavgrenset handlingsplan om konkrete aktivitets- og resultatmål i perioden. Handlingsplanen skal revurderes hvert andre år.

Resultat:

Handlingsplan er revidert i 2012, med mer konkrete tiltak.

3.

Arbeidsgiver skal sørge for at ledere, tillitsvalgte, verneombud og AMU-medlemmer har den kompetanse som er nødvendig for å utføre arbeid innen HMS.

Resultat:

Det er i 2011 holdt ett seminar med tema HMS for ledere, gjennomført 15.06.2011. Det ble også gjennomført et kurs i førstehjelp.

4.

Kartlegging av arbeidsmiljøet

Arbeidsmiljøloven krever at arbeidsmiljøet kartlegges. Kartlegging ansees for å være del av den grunnleggende systematikken i miljøarbeidet.

Det skal gjennomføres kartlegging av arbeidsmiljøet en gang i handlingsplanens periode.

Resultat:

Bedriftslegen gjennomfører arbeidshelseundersøkelse på halve arbeidstokken hvert år. Det er igangsatt et forberedelsesarbeid mot en systematisk arbeidsmiljøundersøkelse i 2012/2013.

5.

Medarbeidersamtale skal minimum gjennomføres mellom leder og medarbeider en gang per år.

Resultat:

Det oppfordres til å gjennomføre samtale, og i deler av organisasjonen gjøres dette systematisk.

6.

AHO skal arbeide bevisst for å holde sykefraværet på et lavest mulig nivå.

Dette skal gjøres ved

- Å iverksette og opprettholde rutiner ved sykefravær som forstås og anvendes likt i organisasjonen
- Å arbeide aktivt for et godt fysisk arbeidsmiljø, herunder vernerunde, besøk av fysioterapeut, generell godt nivå på arbeidsverktøy

- Å arbeide aktivt for et godt psykososialt arbeidsmiljø, herunder tiltak som lederutvikling og arbeidsmiljøundersøkelse,
- Å følge opp retningslinjer fra NAV med hensyn til utarbeidelse av oppfølgingsplaner og gjennomføring av dialogmøter for sykmeldte
- Å tilby hjelp via bedriftshelsetjenesten
- Å fokusere spesielt på stipendiatenes arbeidssituasjon og sykefravær

Resultat:

- Det arbeides systematisk med sykeoppfølging
- Det er gjennomført vernerunde i 2011
- Det er i 2011 arbeidet med ledergruppen og utvikling av gode møtearenaer
- AHO tilbyr hjelp via bedriftshelsetjeneste, med årlig arbeidshelseundersøkelse, tilbud om arbeidsmedisinsk poliklinikk og oppfølging fra bedriftsfysioterapeut ved behov
- Det har vært foretatt en kartlegging av stipendiatenes arbeidssituasjon og sykefravær i 2011 som vil føre til en tiltaksplan i 2012.

7.

AHO skal arbeide for å rekruttere og beholde arbeidstakere med varig eller midlertidig redusert arbeidsevne.

Dette skal gjøres ved

- Å åpne for at personer med behov for utprøving av sin arbeids- og funksjonsevne får gjort dette ved AHO. Slike prosjekt skal i så fall gjøres i samarbeid med NAV
- Å kalle inn til intervju søkere som oppgir i søknaden at de har redusert arbeidsevne. Gjøres under forutsetning av at vedkommende er kvalifisert til stillingen.
- Å tilrettelegge arbeidsforhold, så langt det er rimelig mulig, slik at ansatte med redusert arbeidsevne fortsatt kan arbeide ved AHO

Resultat:

AHO tilrettelegger arbeidsforhold etter behov.

8.

AHO skal arbeide for å motivere og tilrettelegge slik at eldre arbeidstakere kan klare og vil ønske å stå lengst mulig i arbeid.

Dette skal gjøres ved

- Å tilpasse arbeidsoppgaver både organisatorisk og innholdsmessig
- Å vedlikeholde en aktiv seniorpolitikk med hensyn til ferie og tjenestefri med lønn ved 62 år

Resultat:

AHO har 3 medarbeidere over 67 og 15 medarbeidere mellom 62 og 67 år. AHO følger opp sin seniorpolitikk og arbeidstagere står generelt lenge i arbeid

b) Brukerundersøkelse

Undersøkelse om arbeidslivets vurdering av kompetansen til kandidater fra AHO gjennomføres i 2012.

c) Lærlinger i staten

AHO har gjennomført en vurdering av hvilke lærefag som er aktuelle, og besluttet å ta inn to lærlinger innen IT-feltet i 2012.

3 PLANER FOR 2012

3.1 PLAN FOR VIRKSOMHETEN I 2012

Planer for virksomheten i 2012 bygger på:

- *Strategi 2020* (vedtatt i AHOs styre 9.2.2011).
- Strategi for Institutt for form, teori og historie.
- Strategi for Institutt for design.
- Strategi for Institutt for arkitektur.
- Foreløpige styrediskusjoner av strategier for Institutt for urbanisme og landskap.
- Strategier for forskningssentrene OCCAS, RCAT og DR.
- Handlingsplan for internasjonalisering ved AHO.

Denne planen for 2012 fungerer som AHOs overordnede virksomhetsplan for 2012 (OVP 2012).

AHOs hovedutfordringer i 2012 er:

- Å styrke entusiasme og tiltakslyst i den faglige delen av organisasjonen slik at alle de fire institutter fungerer som produktive arbeidsfellesskap.
- Å få de administrative systemene til å fungere optimalt gjennom å utvikle ledelse og samhandling.
- Å opprettholde og styrke sin faglige kvalitet målt opp mot intensjoner om å være et internasjonalt sett fremragende lærested.
- Å sette i verk tiltak i Handlingsplanen for internasjonalisering.
- På bakgrunn av en forbedret økonomisk situasjon å styrke langtidsplanlegging av bemanning, faglige satsinger og investeringer.
- Å videreutvikle det institusjonelle samarbeidet med KHiO og NMH for utnytte institusjonenes profileringspotensiale, oppnå bedre og mer bærekraftige administrative løsninger og gi et sikrere fundament for videreutvikling av faglig kvalitet.
- Å videreutvikle SAK-samarbeidet med UiT om utdanning i landskapsarkitektur og et akademi for landskapsarkitektur i Tromsø.

Gjennomførte risikovurderinger innebærer at det tas spesielle tiltak for å møte risiko i forbindelse med:

- Reduksjon i søktertall
- For lave innrapporterte tall for vitenskapelig publisering

- For lav gjennomstrømming i doktorgradsutdanningen
- For lav kvalitet på masterstudiene i landskapsarkitektur

INSTITUSJONENS PLANER FOR OPPFØLGING AV TILDELTE STUDIEPLASSER

Departementet ber om en redegjørelse for planlagt bruk av midler til nye studieplasser i statsbudsjettet for 2012, med en oversikt over fordeling av plassene på fagområdene.

AHO har gjennom en tiårsperiode økt studenttallet slik at det til grunn for det bredere studietilbudet ligger en større kritisk masse av studenter og en fagstab som er tilpasset undervisning og forskning innenfor disse fagfeltene.

AHO fikk tildelt 25 nye studieplasser i 2009 og 2010. Disse plassene var eksplisitt fordelt mellom økning av opptak i første årskurs (15) og opptak til master i landskapsarkitektur (10). AHO opprettholder opptaket basert på 2008-tall + tilleggsbevilgning i 2009. Den økningen i totaltallet studenter som skyldes opptak til Master i landskapsarkitektur har funnet sted, mens effekten av økte opptakstall for første årskurs vil føre til en økning i det ordinære studenttallet ved AHO fram til høsten 2013.

AHO arbeider med planer om å overta Sydfløyen av Maridalsveien 29, men dette forutsetter renovering av bygningen (Statsbygg) og økte basisbevilgninger til dekning av husleiekostnader. AHO har som satsingsforslag utenfor rammen bedt om 20 nye studieplasser på master i landskapsarkitektur. Som del av den planlagte fellesgraden UiT/AHO har UiT bedt om 20 nye studieplasser årlig til gjennomgående masterstudier i landskapsarkitektur.

AHO arbeider sammen med KHiO innenfor SAK om utvikling av 2 mulige masterprogrammer. Forslag til 2-årig felles masterprogram for arkitekturspesialisering interiør vil foreligge høsten 2012.

Opptaksrammer for 2012 er følgende:

- 90 studenter i 1. årskurs (gjennomgående program)
- 45 studenter i 4. årskurs (masternivå)

SEKTORMÅL 1: UTDANNING

Universiteter og høyskoler skal gi utdanning av høy internasjonal kvalitet i samsvar med samfunnets behov.

VIRKSOMHETSMÅL 1.1

AHO skal styrke sin stilling som et fremragende, internasjonalt orientert og spesialisert universitet. AHO prioriterer kvalitet framfor kvantitet. AHO arbeider i spennet mellom utforskning og eksperimentering på den ene siden og utdanning for profesjonens og yrkeslivets behov på den andre siden. AHO skal utdanne mastergradskandidater som holder et høyt europeisk nivå innenfor arkitektur, urbanisme, landskapsarkitektur og design og som er kvalifisert for lokale, regionale og globale arbeidsmarkeder.

DELMÅL 1.1.1: UTDANNINGSKVALITET PÅ INTERNASJONALT NIVÅ

AHO skal videreutvikle sitt internasjonale omdømme som et fremragende lærested innenfor våre fag. Høy kvalitet skal dokumenteres gjennom fagevalueringer og sammenligninger med internasjonale læresteder.

Tiltak 1:

- AHO skal i 2012 gjennomføre et pilotprosjekt for "benchmarking" innenfor designstudiet i sammenligning med Konstfack i Stockholm og designskolen i Kolding.

Tiltak 2:

- AHO skal i 2012 gjennomføre interne fagevalueringer av grunnundervisningen både innenfor arkitektur og design.

Tiltak 3:

AHO skal, i samsvar med handlingsplanen for internasjonalisering, planlegge en internasjonal evaluering av studier og forskning innenfor arkitektur og design med oppstart våren 2013.

Tiltak 4:

- AHO skal delta i U-Map for universitetssystemet i Norden.

DELMÅL 1.1.2: HØY KVALITET I GRUNN- OG MASTERUTDANNINGER

AHO skal videreutvikle faglig brede 3-årige grunnutdanninger med høy pedagogisk kvalitet. Programmene i grunnundervisningen skal gi grunnlag for frihet til spesialisering og eksperimentering i masterdelen av studiene.

AHO prioriterer i sine masterstudier dybde framfor faglig bredde. AHO vil etablere tydeligere undervisningsprogrammer på masternivå og legge til rette for spesialisering. AHO vil samtidig fortsatt opprettholde et bredt studietilbud der den enkelte student gjennom sine fagvalg velger sin individuelle spesialisering og sin fagprofil.

Tiltak 1:

- Før fagevalueringene gjennomføres skal det foreligge reviderte og komplette studieplaner for grunnundervisningen innenfor begge studieretninger. Studieplanen skal inneholde tiltak for å sikre og evaluere kvaliteten på kandidatene etter tre års grunnutdanning.

Tiltak 2:

- Studieplan for grunnutdanning i landskapsarkitektur i samarbeid med UiT vedtas i 2012. Utdanningen settes i verk i 2013. Det skal i løpet av 2012 også vedtas kompatible og kompletterende planer for masterutdanningene i landskapsarkitektur ved UiT og ved AHO.

Tiltak 3:

- Diplomordningen ("Master Thesis") ved AHO gjennomgås og ny ordning skal settes ut i livet i studieplanen 2012-2013. Dette arbeidet, som startet i 2011, omfatter revisjon av:
 - Omfang av diplomarbeidet.
 - Struktur i veiledning og sammenheng med den øvrige mastergradsundervisningen på høyere nivå.
 - Krav til oppgavestilling og resultat.
 - Sensurordning.

Tiltak 4:

- Alle institutter skal utvikle egne undervisningsprogrammer på masternivå. Reviderte undervisningsprogrammer innarbeides i studieplan 2012 – 2013.

Tiltak 5:

- I samsvar med resultatene fra kandidatundersøkelsen gjennomført i 2010 vil AHO fortsette arbeidet med en rekke tiltak:
 - Vekt på formidling og skriftlig presentasjon av prosjekttinnhold i framlegging og sensur av prosjekter: Evalueringskriterier må gå fram av kursbeskrivelsene.
 - Initiativer for større grad av gruppearbeid i masterundervisning og i diplomarbeider.
 - Undersøkelse om arbeidslivets vurdering av kompetansen til kandidater fra AHO gjennomføres i 2012.

DELMÅL 1.1.3: SAMSPILL MELLOM FORSKNING OG UTDANNING

Masterutdanningene skal tematisk knyttes til AHOs FoU-aktivitet. Dette skal styrke kunnskapsgrunnet for utdanningene og gi prosjektarbeidene en større grad av eksperimentell karakter og profesjonalitet. Masterutdanningene skal både ha preg av forskningsbasert undervisning og undervisningsbasert forskning.

Styringsparameter 1:

- 50 % av studiekursene i masterundervisningen skal med bakgrunn i studieplan 2012-2013 drive utviklingsarbeid med tydelig og formalisert FoU-tilknytning.

DELMÅL 1.1.4: SØKNING

AHO vil arbeide for å opprettholde søkningen til både de gjennomgående studiene og til masterstudiene. I 2011-2012 blir arbeidet mot søkere intensivert innenfor industridesignstudiet. Fra høsten 2012 vil arbeidet omfatte begge studieretninger.

Styringsparameter 1:

- 20 % økning av søkningen til industridesignstudiet målt mot søkning 2011 (førsteprioritetsøkere).
- 20 % økning i antall kandidater som leverer hjemmeoppgave til vurdering. Søkning til arkitekturstudiet på nivå med søkning 2011.

Tiltak 1:

- Rekrutteringskampanje på egne hjemmesider.
- Revidert tiltaksplan for profilering på messer og for "åpen dag" på AHO.
- Skolebesøk og kontakt med yrkesveiledere ved videregående skoler.
- "Bli designer-kampanje" med oppstart i januar 2012.

Kvantitative styringsparameter under virksomhetsmål 1.1:

STYRINGSPARAMETER		RESULTAT			AMBISJONS- NIVÅ
		2009	2010	2011	2012
Antall primærsøkere per studieplass	ARK	9,8	11,17	10,55	11
	IDE	4,8	4,57	3,23	5
Totalt		8,41	8,97	8,11	9
Studietilbud i samarbeid med andre institusjoner		2	2	0	0
Antall uteksaminerte kandidater fordelt på utvalgte områder	ARK	64	60	58	60
	IDE	22	32	26	30
	LA	2	3	6	10
Sum		88	95	90	100

- Antall kvalifiserte førstevalgssøkere per studieplass. Kvalifiserte førstevalgssøkere pr studieplass var i 2011 0,83 for industridesignstudiet og 1,43 for arkitekturstudiet. AHO definerer at søker er kvalifisert dersom han/hun har generell studiekompetanse og bestått opptaksprøve (skoleoppgave) med min. 60 poeng.

Risikovurderinger – virksomhetsmål 1.1

AHO vurderer at reell risiko for ikke å nå målet først og fremst dreier seg om kvalitetskrav i landskapsarkitektstudiet og mulig nedgang i søkertallene. AHO vil i samsvar med følgende risikovurderinger iverksette tiltak knyttet til virksomhetsmål 1.1 slik det framgår av oversikten:

	RISIKOFAKTOR	KONSEKVENS	SANNSYNLIGHET	VESENTLIGHET	TILTAK
1	Utdanning i landskapsarkitektur som ikke tilfredsstillende AHOs mål om "excellence".	Stor (3)	Middels(2)	Stor (6)	Utvikle samarbeidet som er innledet med Universitetet i Tromsø. Revidere curriculum. Styrke akademisk bemanning innenfor fagfeltet.
2	AHO klarer ikke å opprettholde søkertall til første årskurs.	Middels (2)	Stor (3)	Stor (6)	Målrettede rekrutteringskampanjer, aktiv markedsføring av AHO.

Konsekvens x sannsynlighet = vesentlighet

VIRKSOMHETSMÅL 1.2

AHO skal tilby et godt læringsmiljø med undervisnings- og vurderingsformer som sikrer faglig innhold, læringsutbytte og god gjennomstrømning.

DELMÅL 1.2.1: LÆRINGSUTBYTTE

AHO skal opprettholde et læringsmiljø som fremmer studentenes læringsutbytte best mulig. Høy faglig kvalitet og godt læringsmiljø er AHOs viktigste konkurransefortrinn for rekruttering av studenter. Den fysiske infrastrukturen skal prioriteres høyere. AHO skal sikre gode bibliotek-, verksted- og IKT-tjenester og samarbeide om nasjonale fellesløsninger. AHO vil fortsatt tilstrebe å ligge teknologisk i forkant.

Tiltak 1:

AHO skal ferdigstille implementeringen av kvalifikasjonsrammeverket høsten 2012.

Tiltak 2:

Utvikling av en generell tiltaksplan for mer effektiv bruk av skolens lokaler og et forprosjekt for ombygging av sydfløyen i Maridalsveien 29 til undervisningsformål ble ikke gjennomført i 2011 og gjennomføres derfor i 2012.

Tiltak 3

- Som del av skolens IT-handlingsplan skal prinsipper for skolens tilbud av IT-tjenester til studentene utarbeides og danne grunnlag for investeringer og for IT-avdelingens oppfølging av studentene. Utsatt fra 2011.

DELMÅL 1.2.2: STUDIEPOENGPRODUKSJON

AHO skal opprettholde studiepoengproduksjonen pr. egenfinansiert student på det høye nivået denne produksjonen har i dag. AHO vil prioritere tiltak for å øke studiepoengproduksjonen i landskap.

Styringsparameter:

- Kandidatuteksaminering som tilsvarer en gjennomføringsgrad på normert tid på 75 % på masternivået.
- Produksjon pr. egenfinansiert student skal overstige 50 studiepoeng.
- Minst 90 % samsvar mellom planlagte og avlagte studiepoeng.

DELMÅL 1.2.3: STUDIEKVALITETSSYSTEM

AHO skal styrke sitt system for forbedring og sikring av studiekvalitet.

Tiltak 1:

- Oppfølging av NOKUTs evaluering av AHOs kvalitetssystem.
 - styrke de internasjonale studentenes medvirkning.
 - iverksette tiltak overfor studietilbud og lærere med de laveste svarandelene i studentevalueringene.

Tiltak 2:

- Styrking av utdanningsledelse ved å etablere koordinatorgrupper med tydelige ansvars- og myndighetsområder. Dette er i 2011 gjennomført på Institutt for design og vil i 2012 også gjennomføres på Institutt for form, teori og historie, på Institutt for urbanisme og landskap og på Institutt for arkitektur.

Kvantitative styringsparameter under virksomhetsmål 1.2:

STYRINGSPARAMETER		RESULTAT			AMBISJONSNIVÅ
		2009	2010	2011	2011 / 2012
Gjennomføring på normert tid		0,94	0,94	0,97	<i>oppretholde nivået</i>
Svarprosent studentevaluering	Vår	50	55	56	70 %
	Høst	65	53	71	

Når det gjelder Ph.D.: se tabell under Virksomhetsmål 2.2.

Risikovurderinger -virksomhetsmål 1.2

AHO vil i samsvar med risikovurderinger iverksette tiltak knyttet til virksomhetsmål 1.2 slik det framgår av følgende oversikt:

	RISIKOFAKTOR	KONSEKVENNS	SANNSYNLIGHET	VESENTLIGHET	TILTAK
1	For svak oppfølging av de enkelte kandidatene gjennom masterkursene.	Stor (3)	Middels (2)	Stor (6)	Kvalitetssikre den enkelte students studieforløp gjennom tilak i studieplan 2012 – 2013. Styrke kvalitetssikring av enkeltkurs i masterundervisningen. Sikre mulighetene for spesialisering.

2	Manglende tegnesalkapasitet og stort press på undervisningsrom på grunn av økende antall studenter.	Middels (2)	Stor (3) Økende gjennom de neste årene framover.	Stor (6)	Utrede bruk av sydfløyen. Avklare finansiering.
---	---	-------------	--	----------	---

VIRKSOMHETSMÅL 1.3

AHO skal ha et utstrakt internasjonalt utdannings samarbeid av høy kvalitet, som bidrar til økt utdanningskvalitet.

AHO har i 2011 i samsvar med NOKUTs anbefalinger utarbeidet en handlingsplan for internasjonalisering. Denne planen er vedlagt Rapport og Planer 2011 – 2012. De viktigste delmål og tiltak er også eksplisitt omtalt i denne planen.

DELMÅL 1.3.1: INSTITUSJONSAVTALER

AHO skal styrke og kvalitetssikre sin portefølje av internasjonale institusjonsavtaler. Internasjonale institusjonsavtaler skal gjenspeile AHOs undervisningsprofil, FoU-arbeidet ved AHO og legge grunnlag for både forskningssamarbeid og studentutveksling.

Tiltak:

- AHO skal spesielt legge vekt på å utvikle avtaler med institusjoner som er interessante samarbeidspartnere for utvikling av designstudiet ved AHO. Dette skal resultere i flere attraktive utvekslingsavtaler for studenter på Master i industridesign.
- AHO skal styrke avtalene med de kinesiske institusjonene CAFA (arkitektur og design), Beijing University (landskapsarkitektur) og Tongji University (urbanisme).
- AHO skal utvikle samarbeid om lærer-, forsker- og studentutveksling med institusjoner i Nord-Amerika.
- AHO skal utvikle samarbeidsavtaler med canadiske og russiske institusjoner for å bygge opp om utvikling av et nytt studieprogram i landskapsarkitektur i samarbeid med Universitetet i Tromsø.
- AHO skal videreføre og utvide universitetssamarbeidet i Øst-Afrika.
- AHO vil gjøre en vurdering av nye mulige samarbeidsinstitusjoner i Sør-Amerika og Asia.
- Mulig utbytte av samarbeidsavtaler med internasjonale næringspartnere utredes.

DELMÅL 1.3.2: INTERNASJONALE STUDENTER

AHO skal sørge for et balansert innslag av internasjonale studenter i masterundervisningen. Dagens situasjon der ca. 1 av 3 studenter på masternivå er internasjonale håndteres godt i AHOs undervisning.

Styringsparameter 1:

Studieprogrammene på masternivå skal tiltrekke seg fremragende internasjonale studenter som bidrar til å øke studiekvalitet en ved AHO.

Tiltak 1:

- Det skal satses spesielt på kvalitativ forbedring av internasjonal rekruttering til Master i industridesign og Master i landskapsarkitektur.

Tiltak 2:

- Den engelskspråklige profileringen av AHOs masterprogrammer (på www.aho.no) videreutvikles og styrkes gjennom konkretisering av en markedsstrategi for studieprogrammene (faglig profil, kvalifikasjon, læringsmiljø og –ressurser for studenter).

Tiltak 3:

- Det skal satses mer på rekruttering i Norden og Nord-Europa.

Tiltak 4:

- Læreres engelskkunnskaper skal forbedres gjennom kursing og andre tiltak.

DELMÅL 1.3.3: STUDENTUTVEKSLING

Utvexling gjennom gjensidige avtaler med sterke utenlandske institusjoner skal være et attraktivt tilbud til AHO-studenter på masternivå. AHO skal søke å oppnå balanse mellom innreisende og utreisende utvekslingsstudenter. Rammen settes til 45 innreisende studenter til enhver tid.

Styringsparameter 1:

- Kvalitetssikring av utvekslingsavtaler skal reflektere både faglig (komplementær) kvalitet, etterspørsel fra studentene og behov for balanse mellom innreisende og utreisende studenter.

Styringsparameter 2:

- Minimum 25 % av masterstudentene skal gjennomføre lengre opphold ved utenlandske læresteder i løpet av studiet. Måltall for utreisende studenter per år er 40.

Risikovurderinger – virksomhetsmål 1.3

AHO vil i samsvar med risikovurderinger iverksette tiltak knyttet til virksomhetsmål 1.3 slik det framgår av følgende oversikt:

	RISIKOFAKTOR	KONSEKVENNS	SANNSYNLIGHET	VESENTLIGHET	TILTAK
1	Lærings- utbyttet for utreisende utvekslings- studenter er for lavt.	Middels (2)	Stor (3)	Stor (6)	Langsiktige og kvalitetssikrede institusjonsavtaler. God planlegging av utenlandsoppholdet, klart definerte faglige målsettinger.
2	Lærings- utbyttet for innreisende utvekslings- studenter er for lavt.	Middels (2)	Middels (2)	Middesl (4)	Forbedring av læreres engelskkunnskaper. Profesjonelt administrativt støtteapparat.

SEKTORMÅL 2: FORSKNING, FAGLIG OG KUNSTNERISK UTVIKLINGSARBEID

Universiteter og høyskoler skal i tråd med sin egenart utføre forskning, kunstnerisk og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet.

VIRKSOMHETSMÅL 2.1.

AHO driver kunnskapsutvikling innen praktiske, akademiske og kunstneriske felt og skal forvalte et internasjonalt og aktuelt kunnskapsnivå.

AHO skal være et ledende nordisk miljø innen forsknings- og utviklingsarbeid innen våre prioriterte fagfelt.

FoU-arbeidet ved AHO skal være konkurransedyktig på et internasjonalt nivå.

De fremste forskere og forskergrupper ved AHO skal holde europeisk toppnivå innenfor sine fagområder.

DELMÅL 2.1.1: KONSENTRASJON AV FORSKNINGSSINNSATS

Forskning i internasjonal front skal prioriteres, understøttet av strategiske investeringer og samarbeid om forskningsinfrastruktur. AHO skal videreføre arbeidet med å bygge velfungerende fagmiljøer innenfor prioriterte faglige satsingsområder. Miljøene organiseres i forskningssentra.

Styringsparameter 1:

AHOs forskningssentra er på ulike trinn i sin utvikling og styringsparameteret er derfor ulikt for hvert enkelt senter:

- OCCAS – Oslo Centre for Critical Architectural Studies: En arbeider ut fra forutsetningen om at søknad om å bli Senter for fremragende forskning går videre til andre runde og at revidert plan sendes inn våren 2012.
- RCAT – Centre for Architecture and Tectonics: Styregodkjent endelig strategi og handlingsplan (vår 2012).
- DR – Centre for Design Research: Handlingsplan (vår 2012).
- Senter for by- og landskapsforskning. Styret ber om at senteret redefineres og profileres i tråd med utviklingsstrategi for Institutt for urbanisme og landskap (vår 2012).

Tiltak 1:

- Alle forskningssentra skal ha internasjonale referansegrupper og nettverkstilknytning.

Tiltak 2:

- Alle forskningssentra skal i løpet av 2012 delta i internasjonale forskningsprosjekter og formaliserte internasjonale nettverkssamarbeid.

Styringsparameter 2:

AHO skal styrke forskningssamarbeidet med internasjonalt anerkjente institusjoner og forskernettverk. Dette skal dokumenteres i avtaler, forskningsprosjekter og felles publisering.

Tiltak 1:

- Internasjonal spisskompetanse skal vises og befestes gjennom økt internasjonal meritterende publisering.

Tiltak 2:

- AHO skal vurdere intensiver som stimulerer til økt deltagelse og synlighet av fagstaben i ledelsen av internasjonale faglige organer.

Tiltak 3:

- Det skal legges til rette for utenlandsopphold som del av forskningstermin.

Styringsparameter 3:

AHO skal opprettholde/øke omfanget av eksternt finansiert forskning.

Tiltak 1:

- AHO skal opprettholde omfanget av NFR-finansiert FoU-virksomhet og igangsette minimum to nye NFR-finansierte prosjekter.

Tiltak 2:

- AHO skal være partner i minst to søknader om EU-prosjekter.

Tiltak 3:

- AHO skal utvikle minst to nye FoU-prosjekter i samarbeid med næringslivet.

DELMÅL 2.1.2: PUBLISERING OG ANNEN DOKUMENTASJON AV FOU-RESULTATER

AHO skal fortsette økningen i nasjonal og internasjonal publisering og vise flere resultater av systematisk kunstnerisk utviklingsarbeid. AHO vil i samarbeid med andre relevante fagmiljøer arbeide for å utvikle registreringsmulighetene i Cristin slik at kunstnerisk utviklingsarbeid kan kategoriseres og rapporteres på en bedre måte.

Styringsparameter 1

- Alle i førstestillinger med forskningstid skal ha publisert eller vise til kunstnerisk utviklingsarbeid i perioden 2011 – 2012.
- Resultatmål for publisering – 100 publiseringspoeng, målt over en treårsperiode (2011 – 2013).

Tiltak 1:

- AHO skal utvikle en ordning med publikasjonsbonus til enkeltmedarbeidere.

DELMÅL 2.1.3 UTENLANDSKE FORSKERE

AHO skal ha rammebetingelser for forskning som bidrar til å gjøre høgskolen til en attraktiv arbeidsplass for internasjonalt fremragende forskere.

Tiltak 1:

- AHO skal fra 2012 profilere seg som et attraktivt forskningsmiljø overfor utenlandske forskere.

Tiltak 2:

- AHO skal tilby konkurransedyktige arbeidsbetingelser for forskere, herunder en egnet infrastruktur og et profesjonelt støtteapparat.

DELMÅL 2.1.5 EN PROFESJONELL FORSKNINGSADMINISTRASJON

AHO skal videreutvikle sin forskningsadministrative profesjonalitet.

Tiltak 1:

- AHO skal i 2012 forbedre/videreutvikle de forskningsadministrative støttefunksjonene generelt, og spesielt i forhold til EU-søknader/-prosjekter.

Tiltak 2:

- AHO skal gjennom deltagelse i internasjonale forskernettverk være aktivt beredt til å ta på seg arrangementsansvaret for internasjonale fagkonferanser, symposier, workshops og seminarer. AHO vil etablere en praktisk og profesjonell støttefunksjon for slike arrangementer.
- Administrativ oppfølging av konferanser som AHO har et strategisk og praktisk ansvar for, som Fehn-symposiet er et sentralt ansvar som ikke direkte skal belaste instituttene.

DELMÅL 2.1.6: SAMSPILL MELLOM FORSKNING OG UTDANNING

Sentrale deler av kunnskapsproduksjonen ved AHO har et designbasert fokus der ny kunnskap blir utviklet gjennom systematisk og utforskende prosjektering og fagkritikk. AHO vil styrke relevansen i FoU-arbeidet ved å bedre forbindelsen mellom studioundervisningen, teoretiske grunnkurs og andre teoretiske fag og FoU-arbeidet. Dette er spesielt viktig innenfor praksisbasert forskning og "Research by design".

Tiltak:

- Alle forskningssentra skal tilby FoU-orienterte kurs og klargjøre sammenhengen til AHOs FoU-arbeid i studieplanen.

Kvantitative styringsparameter under virksomhetsmål 2.1

STYRINGSPARAMETER	RESULTAT			AMBISJONSNIVÅ
	2009	2010	2011	2012
PUBLISERINGSPOENG	32	38,9	27,9	40

Risikovurderinger - virksomhetsmål 2.1

AHO vil i samsvar med følgende risikovurderinger iverksette tiltak knyttet til virksomhetsmål 2.1 slik det framgår av oversikten:

	RISIKOFAKTOR	KONSEKVENNS	SANNSYNLIGHET	VESENTLIGHET	TILTAK
1	Mangel på konsistent oppfølging av forskningsstrategi som fører til for svake FoU-resultater.	Stor (3)	Middels (2)	Stor (6)	Styrking og sterkere prioritering i de instituttvise strategiene. Videreutvikling av forskningssentra.
2	Utilstrekkelig kvantitet på FoU og kunstnerisk utviklingsarbeid.	Stor (3)	Middels (2)	Stor (6)	Bedre ledelsesoppfølging av forskningsmiljøer og enkeltmedarbeidere. Gjennomføre fagevalueringer og sammenligninger med internasjonale læresteder. Avsette ressurser til strategiske prosjekter. Fokus på økt oppdragsvirksomhet. Statsing på praksisrettet FoU. Forbedre økonomiske incentiver.
3	AHO deltar ikke i EU-finansierte forskningsprosjekter.	Middels (2)	Middels (2)	Middels (4)	Prioritere administrativ støtte til prosjektakkvisisjon. Større vektlegging av internasjonalt arbeid ved AHO. Utvikling av EU-kompetanse som del av SAK-samarbeid.

VIRKSOMHETSMÅL 2.2

AHO skal tilby forskerutdanning av høy kvalitet.

DELMÅL 2.2.1 DOKTORGRADSPROGRAMMET: DIMENSJONERING OG KVALITET

Forskerutdanningen skal videreutvikles og styrkes både innenfor tradisjonell, akademisk forskning, så vel som for "Research by Design" og praksisbasert forskning.

Styringsparameter 1:

AHOs doktorgradsprogram skal dimensjoneres for ca. 40 doktorgradsstudenter. Minimum 10 av disse skal være finansiert av eksterne FoU-prosjekter.

Tiltak 1:

- Opptak til forskerutdanningen skal skje i henhold til AHOs forskningsstrategier, slik at avhandlingene speiler skolens satsningsområder og veiledningskompetanse.

Tiltak 2:

- Ny plan for forskerutdanningen (2011) settes i verk fra høsten 2012.

Tiltak 3:

- AHO skal gjennomføre en generell arbeidsmiljøundersøkelse i 2012/2013. Denne omfatter også kandidater i doktorgradsutdanningen. En oppfølgende undersøkelse året etter skal vise klare positive forbedringer.

DELMÅL 2.2.2 NASJONALT OG INTERNASJONALT FORSKNINGSSAMARBEID

AHOs forskerutdanning skal stimulere til nasjonalt og internasjonalt forskningssamarbeid i stipendiatperioden. AHO prioriterer å utvikle sin egen forskerutdanning i nettverk med andre nasjonale og internasjonale institusjoner.

Tiltak 1:

- Ved utvikling av prosjektbeskrivelser for PhD-studenter skal utenlandsopphold legges inne i planene. Det skal legges opp til både korte og lange utenlandsopphold for AHOs ph.d.-studenter som del av stipendiatenes arbeidsplaner.

Tiltak 2:

- AHO skal fra 2012 også delta i stipendprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid.

DELMÅL 2.2.3 GJENNOMSTRØMNING

Styringsparameter 1:

- AHO skal i 2012 uteksaminere 6 doktorgradskandidater.
- AHOs resultatmål er ingen avbrutte doktorgrader etter første år blant kandidater med stipendfinansiering fra AHO.

- Alle doktorgrader igangsatt fra 2012 og framover skal avlegges på normert tid, med hensyntagen til permisjoner og sykmeldinger.

Tiltak 1

- Opptaksfase: Høye krav til individuell kompetanse, motivasjon, utviklingsmuligheter i prosjektbeskrivelse og gjennomføringsevne hos kandidatene.

Tiltak 2

- Intensivering av tiltak for styrking av veiledning og utvikling av praktisk/pedagogisk veiledningskompetanse.

Tiltak 3

- Videreføring av ordningen med progresjonsseminar og "reader."

Kvantitative styringsparameter under virksomhetsmål 2.2:

STYRINGSPARAMETER	RESULTAT			AMBISJONSNIVÅ
	2009	2010	2011	2012
Antall disputaser	5	6	4	6
Andel uteksaminerte kandidater tatt opp på doktorgrads-program seks år tidligere.	5/12	6/0	4/16	6

Risikovurderinger - virksomhetsmål 2.2

AHO vil i samsvar med følgende risikovurderinger iverksette tiltak knyttet til virksomhetsmål 2.2 slik det framgår av oversikten:

	RISIKOFAKTOR	KONSEKVENNS	SANNSYNLIGHET	VESENTLIGHET	TILTAK
1	For svak gjennomstrømming i doktorgrads-programmene.	Stor (3)	Stor (3)	Meget stor (9)	Kvalitetssikring i opptaket. Tiltaksplan for å styrke veiledningen. Tiltak for å bedre arbeidsmiljøet for kandidatene.
2	Forskerutdanningen har for svak faglig og samfunnsmessig relevans.	Middels (2)	Stor (3)	Stor (6)	Rekruttering i samsvar med instituttens forskningsstrategier. Økt vektlegging på nærings-ph.d.

SEKTORMÅL 3: FORMIDLING OG SAMFUNNSOPPDRAG

Universiteter og høyskoler skal være tydelige samfunnsaktører og bidra til formidling, internasjonal, nasjonal og regional utvikling, innovasjon og verdiskaping.

VIRKSOMHETSMÅL 3.1

AHO skal gjennom formidling og fagkritikk bidra til at forskningsbasert og aktuell kunnskap innenfor våre fag anvendes for å løse de store samfunnsutfordringer vi står foran.

AHO skal videreutvikles som et anerkjent kunnskapssenter i våre fag, som benyttes av profesjonene og allmennheten og formidler oppdatert kunnskap.

Fagkritikk og internasjonalt orientert forskningsformidling skal styrkes.

DELMÅL 3.1.1: FAGKRITIKK

AHO tar på seg et spesielt ansvar for å utvikle fagkritikken. Fagkritikk forstås innenfor AHOs fag som en operativ kritikk av arkitektur og designprosjekter som kan inspirere og informere nye prosjekter. AHO skal prioritere fagkritikken gjennom tiltak som kommer fram i instituttenes strategier.

Tiltak:

- Alle institutter ved AHO skal som del av sine strategier (2012) legge fram planer for styrking av fagkritikken innenfor sine fagemner.
-

DELMÅL 3.1.2: FORMIDLING TIL SAMFUNNET OG ALLMENNHEITEN

AHO skal videreutvikle den faglige formidlingen til samfunnet og allmennheten og styrke sin rolle som kulturforvalter og kulturformidler.

Styringsparameter 1:

AHO skal, i samarbeid med andre aktører, arrangere og delta i ulike typer formidlingstiltak og -aktiviteter.

Tiltak 1

- AHO er en av eierne i Oslo Arkitekturtriennale (OAT) og skal prioritere arbeidet med OAT 2013 gjennom 2012.

Tiltak 2

- Fehn-symposiet skal utvikles til AHOs viktigste arena for forskningsformidling innenfor arkitektur, urbanisme og landskapsarkitektur. Symposiet er i forhold til profilering og administrativ støtte et sentralt ansvar. Organisasjon, ledelse og prinsipper for økonomisk og praktisk gjennomføring klarlegges i 2012.

Tiltak 3

- AHO skal fortsatt prioritere deltagelse i TAB (tverrfaglig arena for byutvikling – Norsk Form, UMB, UiO, AHO og Oslo kommune ved Plan- og bygningsetaten) som en arena for forskningsformidling.

Styringsparameter 2:

- AHO skal videreutvikle sin utstillingsvirksomhet.

Tiltak 1

- I 2012 gjennomføres AHO-WORKS etter reviderte profileringsplaner.

Tiltak 2

- En ny serie av formidlingsboka AHO-WORKS starter med utgivelse høsten 2012.

Tiltak 3

- Diplomutstillingen gis en presentasjon og profilering med sikte på å nå et bredere publikum i 2012.

Tiltak 4

- AHO skal i løpet av 2012 utvikle en internasjonalt orientert utstilling som skal lanseres i 2013. En ser for seg en utstilling som kombinerer studentarbeider med en presentasjon av "Osloskolen i norsk arkitektur".

Styringsparameter 3:

- Formidlingsvirksomheten fra AHOs vitenskapelig tilsatte skal fortsatt øke.

Tiltak 1

- AHO skal videreutvikle formidlingsserien "as BUILT" (presentasjon av norsk samtidsarkitektur med fagfelleverdert essay) og publisere 6 utgivelser på anerkjent forlag årlig.

Tiltak 2

- Minimum 8 av AHOs studioskurs og fordypningskurs skal i 2012 dokumenteres med publikasjoner.

Tiltak 3

- AHO Works skal videreutvikles sett i forhold til AHOs behov for internasjonal formidling av studentoppgaver.

DELMÅL 3.1.3: OPEN ACCESS

Fram mot 2020 skal åpen tilgang til forskningsresultater og studentarbeider gjennom Open Access-publisering vektlegges.

Styringsparameter 1:

- ADORA (Architecture and Design Open Research Archive) skal markedsføres både internt og eksternt. På det nåværende tidspunkt ser ikke AHO det som hensiktsmessig å tallfeste resultatmål for Open Access-publiseringer.

Tiltak:

- I 2012 skal arbeidet med å publisere PhD-avhandlinger i ADORA konsentrere seg om informasjon og avtaler med PhD-studenter på et tidlig stadium. AHO skal gjennom SAK-samarbeidet med NMH og KHiO utrede opphavsrettslige problemstillinger i forhold til bruk av illustrasjoner, bilder og annet materiale som inngår i Open Access-publisering.

DELMÅL 3.1.4:

For å styrke sin samfunnskontakt vil AHO ta tiltak for å utvikle sin kommunikasjon med andre forsknings- og utdanningsinstitusjoner, profesjonene og allmennheten. Dette innebærer økning i kapasitet og ressurser innenfor informasjon, formidling og publisering og etablering av tydelige strategier/tiltaksplaner.

Tiltak 1:

- AHO skal i løpet av 2012 ferdiggjøre en handlingsplan for profilering, informasjon, formidling og samfunnskontakt. Strategien skal både ta utgangspunkt i behov ved institusjonen som helhet og i instituttenes behov.
- AHO etablerer i 2012 en prorektorrolle som gis ansvar og myndighet for profilering og samfunnskontakt.
- Evaluering av AHOs web skal gjennomføres i 2012.
- AHO skal styrke sin informasjonsavdeling og styrke bemanning innenfor informasjon og profilering i 2012.
- Et prosjekt for forvaltning og oppdatering av AHOs kontaktnett skal gjennomføres.
- Det skal utvikles et system for systematisering av digital lagring av studentarbeider.

DELMÅL 3.1.5 INTERNASJONAL PROFILERING OG FORMIDLING

AHO skal videreutvikles som en internasjonal merkevare. Internasjonalt orientert forskningsformidling skal styrkes. AHO skal være aktive og synlige i internasjonal fagkritikk innenfor våre fagområder.

Styringsparameter 1

- Kjennskap til AHO som fremragende læringssted og forskningscenter skal styrkes internasjonalt. Virkemidler i dette er profilering av arkitekter, designere og forskere som arbeider ved skolen, samt profilering og formidling av skolens forskning og undervisning.

Tiltak 1:

- AHO skal gjennomføre separate internasjonale akkrediteringsprosesser for arkitektur og design.

Tiltak 2:

- AHO skal oppnå formell internasjonal akkreditering som utdannings- og forskningsinstitusjon.

Tiltak 3:

- AHO skal delta i og hevde seg i internasjonale rangeringer både innenfor arkitektur og design.

Tiltak 4:

- Profileringsaspekter for studier og forskning ved AHO skal defineres.

Tiltak 5:

- Det skal etableres en redaksjonell linje for internasjonal markedsføring.

Tiltak 6:

- Forskningssettene ved AHO skal brukes strategisk i profilering av hele institusjonen.

Risikovurderinger – virksomhetsmål 3.1

AHO vil i samsvar med risikovurderinger iverksette tiltak knyttet til virksomhetsmål 3.1 slik det framgår av følgende oversikt:

	RISIKOFAKTOR	KONSEKVENNS	SANNSYNLIGHET	VESENTLIGHET	TILTAK
1	Kjennskap til merkevaren AHO er for svak både nasjonalt og internasjonalt	Stor (3)	Middels (2)	Stor (6)	<p>Prorektorrolle med ansvar for profilering, samfunnskontakt og formidling.</p> <p>Styrking av bemanning og strategi innenfor informasjon.</p> <p>Tiltak for økt tilgjengelighet til FoU-resultater fra AHO.</p> <p>Stimulere til formidling og deltakelse i samfunnsdebatten gjennom arbeidsplanene.</p>

VIRKSOMHETSMÅL 3.2

AHO skal medvirke til samfunns- og næringsutvikling gjennom utdanning, innovasjon og verdiskapning.

DELMÅL 3.2.1:

AHO skal tilby fleksibel utdanning. AHO skal utvikle og formidle kunnskap som kan anvendes og videreutvikles i profesjonell praksis. Deler av AHOs kunnskapsutvikling skal ha innovativ innretning og sikte mot kommersialisering.

Styringsparameter 1

- AHO skal som del av nettverkssamarbeid ta et nasjonalt ansvar for etterutdanning og systemer for livslang læring innenfor våre fagfelt.

Tiltak 1:

- AHO skal utrede felles alumninettverk som del av SAK-prosessen med KHiO og NMH.

Tiltak 2:

Innenfor arkitektur skal diskusjonen om et felles etterutdanningsamarbeid mellom NAL, Arkitektbedriftene, NTNU og AHO tas opp igjen i 2012.

Tiltak 3:

- Innenfor design skal etterutdanningsopplegg settes i gang i 2012.

Styringsparameter 2:

- AHO skal iverksette tiltak for å øke kompetanse og motivasjon for bidrag til nyskaping og kommersialisering.

Tiltak 1:

- Videreutvikle prosjektakkvisisjon som del av instituttene strategier.

Tiltak 2:

- Gjøre incentivordninger for oppdragsvirksomheten tydeligere og mer effektive ved å gjøre dem til en del av avtaleverket ved AHO.

Tiltak 3:

- Legge til rette for sterkere administrativ støtte til oppdragsvirksomhet

Tiltak 4:

- Utarbeide veiledningsmaterieill for forskere og utarbeide standardkontrakter.

Styringsparameter 3:

AHO har som mål å motta minst 2 forskningsbaserte forretningsideer som vurderes som interessante i 2012.

Styringsparameter 4:

Undervisningstilbud som gir opplæring i innovasjon og entreprenørskap skal utvikles videre som en del av SAK-samarbeidet med KHiO og NMH.

DELMÅL 3.2.2

AHO skal styrke sin næringslivskontakt og videreføre innovasjonsinnretningen i FoU-arbeidet. To av AHOs forskningssentra skal ha en tydelig innovasjonsretning: Senter for design og Centre for Architecture and Tectonics. RCAT, DR og forskningssenter ved Institutt for urbanisme og landskap skal videreutvikle sine samfunnskontakter gjennom bevisst bruk av sine Råd for samfunn og arbeidsliv (RSA).

Styringsparameter 1:

Råd for samarbeid med arbeidslivet skal brukes:

- for å styrke AHOs samfunns- og næringskontakt sentralt,
- for å knytte RSA-arbeidet mer direkte til instituttenes spesifikke fag- og arbeidsfelt.

Styringsparameter 2:

Institutt for design prioriterer å videreføre innovasjonsorienterte prosjekter som ble etablert i 2010/2011. Målet er at både samarbeidet med Ulsteingruppen og etableringen av SFI innen servicedesign (NHH) skal føre til eksternt finansierte prosjekter i 2012.

Centre for Architecture and Tectonics har som resultatmål å etablere 2 bidragsfinansierte prosjekter med næringslivspartnere i 2012.

DELMÅL 3.2.3: INNTEKTER FRA BIDRAGS- OG OPPDRAGSFINANSIERT AKTIVITET

AHO skal sikre sin handlefrihet gjennom økte inntekter fra eksterntfinansierte oppdrag og forskningsaktivitet.

Styringsparameter 1 (for bidragsfinansiert virksomhet):

Bidragsfinansiert virksomhet skal utgjøre 10 mill kr i 2012.

Styringsparameter 2 (for eksternfinansiert virksomhet):

I tillegg til bidragsfinansiert virksomhet skal AHO i 2011 øke oppdragsinntektene til 1,5 mill kr. Dette skal bidra med kr 250 000 i økt virksomhetskaptal.

Kvantitative styringsparameter under virksomhetsmål 3.2:

STYRINGSPARAMETER	RESULTAT			AMBISJONSNIVÅ
	2009	2010	2011	2012
ANDEL INNTEKTER FRA BIDRAGS- OG OPPDRAGSFINANSIERT AKTIVITET (BOA) UTENOM EU OG NFR.	4815	4835	4949	6000

Risikovurderinger – virksomhetsmål 3.2

AHO vil i samsvar med risikovurderinger iverksette tiltak knyttet til virksomhetsmål 3.2 slik det framgår av følgende oversikt

	RISIKOFAKTOR	KONSEKVENNS	SANNSYNLIGHET	VESENTLIGHET	TILTAK
1	AHO øker ikke omfanget av oppdragsvirksomhet.	Stor (3)	Stor (3)	Stor (9)	Tydligere ytelseskrav. Oppfølging på instituttnivå. Styrke og tydeliggjøre incentivordninger.

SEKTORMÅL 4: FORVALTNING

Universiteter og høyskoler skal ha en effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene i samsvar med sin samfunnsrolle

VIRKSOMHETSMÅL 4.1

Universiteter og høyskoler skal sikre en god og effektiv forvaltning av ressursene.

DELMÅL 4.1.1: TYDELIG LEDELSE

AHO skal ha evne til langtidsplanlegging, prioritering og kritisk gjennomgang av intern ressursbruk. AHO skal holde fast ved styrets og rektors rolle i strategiske beslutninger, beslutninger om faste ansettelser, og strategiske beslutninger om internasjonale saker. AHO skal videreutvikle ledelsesfunksjoner på alle områder som sikrer handlingsdyktighet og medvirkning.

Styringsparameter 1:

AHO skal videreutvikle ledelsesfunksjoner på alle områder som sikrer handlingsdyktighet og medvirkning.

Tiltak 1

- Det gjøres en helhetlig gjennomgang av alle funksjonsbeskrivelser for lederroller ved AHO for å sikre tydelige roller og ansvarsfordeling.

Tiltak 2

- AHO skal gå kritisk gjennom alle strategi-, handlings- og virksomhetsplaner med tanke på å skape et helhetlig planverk, der flerårige handlingsplaner sikrer en målrettet prioritering av aktiviteter i et flerårig perspektiv.

DELMÅL 4.1.2: LANGSIKTIG ØKONOMISK PLANLEGGING

AHO skal ha langtidsbudsjetter som gir oversikt over bundne midler og handlingsrom. AHO skal ha reserver som gjør oss i stand til å gjennomføre planlagte satsinger og også dekke opp for uforutsette kostnader enkelte år.

Tiltak 1

- Det skal utarbeides langtidsbudsjetter basert på bemanningsplaner og planlagte investeringer.

Tiltak 2

- Det skal årlig budsjetteres med avsetning til reserve slik at denne til enhver tid vil være på minimum 5 % av bevilgningen fra KD.

VIRKSOMHETSMÅL 4.2

Universiteter og høyskoler skal gjennom sin personalpolitikk medvirke til et høyt kompetansenivå, et godt arbeidsmiljø og et mindre kjønnsdelt arbeidsliv.

DELMÅL 4.2.1: LANGSIKTIG BEMANNINGSPLAN

Styringsparameter 1:

AHO skal drive en rekrutteringspolitikk til fagstillinger som sikrer internasjonalt ledende fagkompetanse, høy kompetanse i administrative støttefunksjoner, et balansert forhold mellom kunstnerisk og vitenskapelig kompetanse, og likestilling mellom kvinner og menn.

Tiltak 1

- AHO skal utarbeide en rekrutteringsstrategi og en langsiktig bemanningsplan.

Styringsparameter 2:

AHO skal ha en tydelig politikk for bruk av midlertidige tilsetninger.

Tiltak 1

- Åremålsstillinger basert på kunstnerisk kompetanse skal innføres på hele skolen, som erstatning for midlertidige timelærere med semester- og årskontrakter.
- Det utvikles ryddige prosesser rundt forlengelse og avslutning av åremålsperioder.

Styringsparameter 3:

AHO skal være internasjonalt ledende innen sine fagfelt og kunne tiltrekke seg internasjonalt ledende fagkompetanse.

Tiltak 1

- Alle fast vitenskapelige stillinger skal lyses ut internasjonalt.

Tiltak 2:

- AHO skal etablere administrative rutiner som bidrar til at ny internasjonal fagstab og gjesteforelesere raskt får tilrettelagt for sitt opphold og virke ved AHO.

DELMÅL 4.2.2: GODT ARBEIDS- OG LÆRINGSMILJØ

Det skal legges til rette for et godt arbeids- og læringsmiljø der de ansatte får brukt og videreutviklet sin kompetanse i samspill med studenter, kolleger og ledelse. Som arbeidsplass skal AHO preges av likeverd, respekt, effektivitet og sjenerøsitet.

Styringsparameter 1:

Det skal legges til rette for et godt arbeidsmiljø som sikrer at den enkelte medarbeider får brukt og videreutviklet sin kompetanse.

Tiltak 1

- Alle ansatte skal følges opp med årlige medarbeidersamtaler.

Tiltak 2

- Det planlegges en arbeidsmiljøundersøkelse ved AHO i 2012 eller 2013.

Tiltak 3

- Det settes av midler til faglig utvikling og kompetanseheving blant alle tilsattgrupper.

Styringsparameter 2:

AHO skal redusere sykefravær og øke gjennomstrømningen på doktorgradsprogrammet.

Tiltak 1

- Gode enkelttiltak som progresjonsseminar og IA-oppfølgning settes i system for å bedre kunne følge opp enkeltkandidater som har manglende progresjon og det skal sikres at ansvar for oppfølging av kandidat er klart.

Tiltak 2

- AHO skal øke fokus på veilederrollen.

Styringsparameter 3:

Det skal sikres mer sammenhengende tid til forskning gjennom større konsentrasjon av undervisningen, bedre administrative og faglige støttefunksjoner og bedre undervisningsplanlegging på instituttnivå.

Tiltak 1

- Det skal lages et undervisningsregnskap for AHO, for å sikre transparens og mulighet for bedre fordeling av pålagte oppgaver.

DELMÅL 4.2.3 LIKESTILLING

Hensyn til likestilling og mangfold skal vektlegges i AHOs rekruttering og personalpolitikk.

Styringsparameter:

Minimum 50 % av nytilsatte ledere skal være det underrepresenterte kjønn.

Minimum 50 % av nytilsatte i førstestillinger skal være kvinner.

Tiltak 1

- Det skal fastsettes en handlingsplan for likestilling ved AHO, enten som en egen plan eller som en integrert del i AHOs helhetlige planverk.

-

Kvantitative styringsparameter under sektormål 4.2

STYRINGSPARAMETER	RESULTATER			AMBISJONSNIVÅ
	2009	2010	2011	2012
Andel kvinner i dosent- og professorstillinger	28,1	30,1	29,4	32 %
Andel midlertidige i saksbehandler og utrederstillinger	11,9 %	13,4 %	17,4 %	13 %
Andel midlertidige i støttestillinger til undervisning, forskning og formidling	29,9 %	32,1 %	26,7 %	17 %
Andel midlertidige i undervisnings- og forskerstillinger	59 %	58,1 %	59,4 %	58 %
Andel midlertidige i undervisnings- og forskerstillinger unntatt stipendiat og post. doc	43,4 %	39,6 %	37,3 %	36 %

VIRKSOMHETSMÅL 4.3

Universiteter og høyskoler skal ivareta høy kvalitet i økonomiforvaltningen. God intern kontroll og effektiv ressursforvaltning skal tas hensyn til i institusjonens strategiske prioriteringer.

DELMÅL 4.3.1 ØKONOMIFORVALTNING

AHO skal fortsatt videreutvikle økonomiforvaltningen og samspillet mellom økonomiavdelingen og avdelingene og instituttene ved skolen.

Tiltak 1

- Forenkle rapportering av drift ved å videreutvikle og automatisere uttak av rapporter.
- Gjennomføre opplæring av nøkkelpersoner som foretar større anskaffelser.
- Utvide bruken av elektronisk bestillingsverktøy.
- Videreføre arbeidet med internkontroll og kvalitetssikring av anskaffelser.

Tiltak 2

AHO skal bidra i SAK-samarbeidet innenfor administrative prosjekter i henhold til prosjektplan.

Tiltak 3

AHO skal utvikle langsiktige investeringsplaner og skille mellom investeringsbudsjett og vedlikeholdsbudsjetter.

VIRKSOMHETSMÅL 4.4

Universiteter og høyskoler skal bidra til at nasjonale kunnskapsressurser forvaltes helhetlig og til at oppgaver og ansvar fordeles og løses gjennom samarbeid.

DELMÅL 4.4.1: SAK-SAMARBEID

AHO skal gjennom samarbeid styrke sin faglige profil og administrative slagkraft.

Styringsparameter 1:

AHO har på bakgrunn av intensjonsavtale vedtatt i 2010 drevet SAK-samarbeid med KHiO og NMH. Målet er å utvikle faglig, administrativt og profileringsmessig samarbeid mellom de tre institusjonene. SAK-samarbeidet i 2012 er delt i følgende prosjekter:

- Profileringssamarbeid
- Faglig samarbeid
- Administrative prosjekter: innkjøp, lønnsprosessene, internkontroll, IKT, felles biblioteksystem opphavsrett, studentopptak, juridisk kompetanse.

Målet er å kunne vise til konkrete resultater av disse prosjektene i 2012.

Styringsparameter 2:

SAK-samarbeid med UiT om landskapsarkitektutdanning og akademi for landskapsarkitektur i Tromsø skal i løpet av 2012 kunne vise til:

- Studieplaner for grunnutdanning og masterutdanning i landskapsarkitektur ved UiT og AHO.
- Konkrete planer for oppstart av studier ved UiT i 2013.
- Forsknings-samarbeid og doktorgradskandidater innenfor landskap som del av fellesprosjektet.
- Seminaropplegg for fagutvikling/etterutdanning gjennomføres i 2012 og med planer for videreføring i 2013.

Risikovurderinger – virksomhetsmål 4

AHO vil i samsvar med risikovurderinger iverksette tiltak knyttet til virksomhetsmål 4 slik det framgår av følgende oversikt

RISIKOFAKTOR	KONSEKVENNS	SANNSYNLIGHET	VESENTLIGHET	TILTAK
Den daglige driften tar mye tid og med knappe ressurser kan utviklingsarbeid og langsiktig økonomistyring bli nedprioritert.	Stor (3)	Middels (2)	Stor (3)	Fokusere på opplæring av ansatte slik at arbeidsoppgaver kan omfordes og utviklingsoppgaver prioriteres.
Høgskolene finner det vanskelig å sette av tilstrekkelige ressurser til SAK-samarbeidet	Middels (2)	Middels (2)	Middels (2)	Fokus på forventet gevinst i form av økt kompetanse og kapasitet. Det avsettes kapasitet i arbeidsplan til medarbeidere som er engasjert i prosjektgrupper.

3.2 DISPONERING AV TILDELTE MIDLER FOR 2012

Plan for tildelt bevilgning 2012

AHO benytter en budsjetteringsmodell som skal stimulere til kvalitet, god ressursbruk og effektivitet i undervisning og forskning. Lønnsbudsjettet for fast tilsatte og midlertidig tilsatte disponeres sentralt. Instituttene tildeles driftsmidler og lønnsmidler for timelærere basert på vedtatte tildelingskriterier. Administrative enheter tildeles driftsmidler basert på behovsvurderinger.

Budsjett 2012 vedtatt 28.2.2012:

Driftsinntekter	Budsjett 2012
Ordinær tildeling fra KD	141 324
Prosjektinntekter	5 909
Leieinntekter	750
Andre driftsinntekter	2 850
Sum driftsinntekter	150 383

Kostnader	Budsjett 2012
Kostnader arbeidskraft - fast tilsatte	75 225
Kostnader arbeidskraft - prosjekter	5 309
Kostnader arbeidskraft - timelærere	4 997
Sum kostnader arbeidskraft	85 531
Sum investeringer	5 000
Avsetning til forpliktelser	7 000
Sum andre driftskostnader	58 405
Mindreforbruk 2011	-7 265
Udisponert	1 712
Sum kostnader	150 383

Inntekter

AHOs inntekter kommer i hovedsak fra bevilgning fra KD. I tillegg kommer prosjektinntekter fra NFR, EU og andre samarbeidspartnere, samt leieinntekter fra framleie av lokaler og tilfeldige inntekter.

Lønnskostnader

AHO legger vekt på at lønnskostnadenes andel av totale driftskostnader ikke skal øke.

Investeringer

Etter noen år med innsparinger på investeringer ble budsjettet for 2011 økt for å ta igjen et etterslep. For 2012 er investeringsbudsjettet økt ytterligere og ligger nå på et nivå som gjør AHO i stand til å tilfredsstille behovet for oppgradering av lokaler og utstyr.

Avsetninger

Det legges i 2012 opp til at totale avsetninger ved årets slutt vil ligge på omlag 5 % av bevilgningen fra KD. Dette anses som tilfredsstillende og i påfølgende år legges det opp til en årlig moderat avsetning.

Driftskostnader

Avsatte midler til drift ansees å ligge på et "normalt" nivå.

Udisponert

Det legges til grunn at udisponerte midler kan benyttes til uforutsette utgifter. Dette vil bli vurdert dersom et behov oppstår i løpet av året.

Mer-/mindreforbruk 2011

Mindreforbruket i 2011 på omlagt 7,2 mill kroner er delvis lagt inn i disponibel ramme og avsatt til fremtidige forpliktelser. Avsetningen er på 5 millioner kroner.

Oppfølging

Det vil i 2012 jobbes videre med budsjett- og regnskapsoppfølging for å sikre en fortsatt god budsjettkontroll.

VEDLEGG 1: SVAR TIL KD OM ØKNING AV STUDIEPLASSER

Utdanningsinstitusjon: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO)

KORT SKJEMA

Overordnede spørsmål som besvares helt kort og konsist, jf. den strategiske delen av Rapport og planer (2012-2013).

1. Hvor mange studieplasser kan institusjonen øke med fra dagens nivå frem mot høsten 2013, gitt 60/40 finansiering fra departementet, men innenfor dagens øvrige rammebetingelser og infrastruktur?

Svar spm 1: ingen.

2. Hvilke begrensende faktorer står institusjonen særlig overfor som hindrer vekst (kan spesifiseres på utdanningsprogram ved behov)?

Svar spm 2: Kapasiteten for bygget er allerede fullt utnyttet

3. Er det særskilte studieprogram som institusjonen ønsker å prioritere spesielt av strategiske årsaker eller for å rendyrke en faglig profil?

Svar spm 3: Master i landskapsarkitektur og master i interiørarkitektur jf. SAK-samarbeidene

4. Er det særskilte studieprogrammer som institusjonen ønsker å bygge ned eller avvikle av samme årsaker?

Svar spm 4: Nei

		Opptak 2011 (antall studie- plasser)	Planlagt opptak 2012 (antall studie- plasser)	Muligheter for økning i antall studieplasser til høst 2012?	Muligheter for økning i antall studieplasser til høst 2013?
		Antall	Antall	Ca. antall	Ca. antall
Helse- og sosialfag	Samlet	0	0	0	0
	<i>hvorav (spesifiser studietilbud ved behov)</i>	0	0	0	0
Lærerutdanning	Samlet	0	0	0	0
	<i>hvorav (spesifiser studietilbud ved behov)</i>	0	0	0	0
Realfag og teknologiske fag	Samlet	0	0	0	0
	<i>hvorav (spesifiser studietilbud ved behov)</i>	0	0	0	0
Andre fag	Samlet	0	0	0	0
	<i>hvorav Master i landskapsarkitektur</i>	20	20	0 0	0 0

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
Maridalsveien 29
Postboks 6768 St. Olavs plass
NO- 0130 Oslo
Sentralbord: +47 22 99 70 00
Faks: + 47 22 99 71 90
www.dho.no